

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

ОЛИМПИЈСКИ КЛАДЕНАЦ

Извориште:

XV ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ (2022)

Београд, 2023.

ОЛИМПИЈСКИ КЛАДЕНАЦ 2022.

Издавач:

Покрет трећег доба Србије, Београд

e-mail: pokrettrecegdoaba@gmail.com

Сајт: trece-doba.rs

За издавача:

мр Драгана Калиновић
председница Покрета ТДС

Уредници:

Александар Аврамовић
проф. др Момчило Талијан

Лектура и коректура:

Александар Аврамовић

Техничка припрема, дизајн и прелом:

Илија Суботић

Аутор фотографије Врњачке Бање на задњој страни корица:

Александар Николић

Штампа:

Топаловић, Ваљево

Тираж:

800 примерака

ISBN-978-86-919153-8-4

ПОКРЕТ
ТРЕЋЕГ ДОБА
СРБИЈЕ
БЕОГРАД

ОЛИМПИЈСКИ КЛАДЕНАЦ 2022.

БЕОГРАД, 2023.

ПОЗДРАВ ДОМАЋИНА СА ВРЕЛА ЗДРАВЉА И ПРИЈАТЕЉСТВА

Изузетна ми је част и задовољство да, у име Општине Врњачка Бања и у своје име, поздравим и пожелим срдачну добродошлицу организаторима и свим учесницима 16. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба.

Могу слободно све њих назвати нашим пријатељима, јер годинама уназад Бања је домаћин Олимпијаде што за нас представља изузетну част и задовољство, али и потврђује да је Врњачка Бања – лековито врело за све генерације. Истовремено, то је потврда њиховог вишедеценијског задовољства пажњом, услугом,

смештајним условима и надасве пријатељским односом и љубазношћу. Општина Врњачка Бања је заједница која гради мостове пријатељства, а један од њих је и Мост трећег доба на Врњачкој реци, који спаја све људе ведрога духа и неисцрпне енергије, јер

године су само број.

Чињеница да је наша земља једна од најстаријих нација у Европи и свету учвршћује наше уверење да је ова манифестација, која промовише активну и креативну старост, од изузетног значаја за генерације трећег доба и друштво у целини.

Општина Врњачка Бања, која посвећује велику пажњу, не само развоју туризма, спорта и привреде, већ и активностима које доприносе квалитетнијем и садржајнијем животу наших старијих

суграђана, увек ће свесрдно подржавати Покрет трећег доба у његовој племенитој мисији стварања и одржавања здравог, достојанственог и продуктивног живота старих људи у Србији. Још једном, организаторима и свим учесницима желим добродошлицу, пријатан боравак и дружење у Врњачкој Бањи, у уверењу да ћемо се видети и дружити у Бањи и следеће године!

Бобан Ђуровић, председник општине Врњачка Бања

Учесници 15. Олимпијаде ТДС на свечаном отварању

НОВА ПРЕДСЕДНИЦА ПОКРЕТА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ ДОБИЛА ПЛАКЕТУ САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ

Бивша директорка Републичког фонда пензијско-инвалидског осигурања, мр Драгана Калиновић добила је Плакету за допринос у раду Савеза пензионера Србије и унапређењу положаја пензионера у друштву. Високо признање јој је, у свечаном делу изборне Скупштине пензионера Србије, у априлу 2023. године, уручио председник проф. др Андреја Савић.

Исто признање добила је и Банка Поштанска Штедионица а.д. Београд, покровитељ Олимпијаде трећег доба, а примио га је мр Бојан Кекић, председник Извршног одбора Банке.

Два месеца касније, средином јуна, Драгана Калиновић је, на предлог Извршног одбора Савеза пензионера Србије, изабрана за председницу Покрета трећег доба Србије¹ и у том својству заступа издавача овог Олимпијског кладенца.

¹ На истој седници Скупштине ПТДС, за потпредседника Покрета изабран је Александар Аврамовић, новинар и уредник овог издања КЛАДЕНЦА

Она је на тој функцији заменила професора Савића, који је успешно водио Покрет у минулом периоду.

Госпођа Калиновић је дипломирани економиста и магистар економских наука и остварила је завидну каријеру на стручним и руководећим местима у привреди, државним органима и Фонду ПИО.

Одбранила је магистарски рад о изузетно значајној теми: „Демографске и економске претпоставке одрживости система обавезног пензијског осигурања у Србији“.

Плакета Савеза
пензионера Србије за
Банку Поштанску
штедионицу,
ЗЛАТНОГ СПОНЗОРА
ОЛИМПИЈАДЕ

Проф др Андреја Савић
и мр Бојан Кркић

ВИДОЈЕ САРИЋ, Бајина Башта

ДРАГИ ПЕНЗИОНЕРИ

Точак живота стално се окреће
морамо га следити, јер он стати неће.

Ако смо упорни и гајимо наду,
на крају тунела светлост нас дочека.

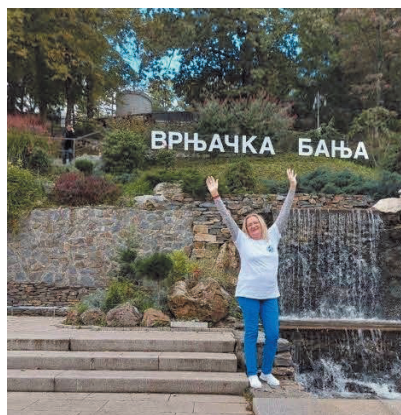
Пријатељи моји, богати искуством,
сви у годинама различитих жеља,
судбински везани, јер позног смо доба.

Пријатељи драги, све од нас зависи,
не клонимо духом, окренимо срећи.

Прихватимо друштво и пружену љубав,
и то несебично делимо са другим.
Корачајмо смело, часнога образа
и чувајмо здравље, највеће богатство,
оно је к'о љубав, смисао живота.

ДУША ЈЕ У ОВУ ЈЕСЕН ХТЕЛА

Перо Зубац

ОДРЖАВАЊЕ ЈУБИЛАРНЕ 15. ОЛИМПИЈАДЕ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

омогућио је Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, а значајну подршку и помоћ пружила су министарства културе и информисања и за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

До средине септембра 2022. одвијала су се предтакмичења за 15. Олимпијаду у организацији Савеза пензионера Србије и Покрета трећег доба Србије, као оперативног

"извођача радова", а традиционална завршна манифестација је одржана у Врњачкој Бањи од 28. септембра до 2. октобра 2022. Такмичења у свим деловима Србије била су квалификациона за избор учесника завршног дела, на који је, из епидемиолошких разлога, могло доћи „само“ око шест стотина учесника.

Смештени у пет хотела, своју олимпијску енергију трошили су дуж целе Променаде – од "Брезе" до "Шумадије" или обрнуто, свеједно.

Док су учесници Олимпијаде пристизали, у среду (28.9), представници Синдиката пензионера Србије "Независност" и Савеза пензионера Србије су са Даријом Кисић Тепавчевић, министарком за рад, запошљавање, борачка и социјална питања разматрали "положај пензионера у Србији и повећање пензија" и од ње добили уверавање да је "држава посвећена унапређењу квалитета живота пензионера и њиховом бољем статусу".

Тим за смештај смирено је дочекивао учеснике Олимпијаде који су стигли из свих региона, а требало је свако да добије свој распоред и комплет информативног материјала укључујући и најновији "Олимпијски кладенац", који је још мирисао на штампарску боју, а садржао је информације о преетходној Олимпијади (14). Уз то - и званичну мајицу са знацима олимпијаде, организатора, покровитеља и спонзора.

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ

Поподне је било резервисано за први догађај за све учеснике: свечано отварање 15. Олимпијаде. На Тргу променаде, иза табли са називом округа из којих долазе, учесници у званичној мајици, а на

неколико степеница вишем делу званичници. Након химне трећег доба и државне, коју је отпевао мешовити хор Градског удружења пензионера Суботице "АДАЋО", Маја Здравковић, водитељка програма, позивала је присутне да поздраве учеснике: Душана Стевановића, потпредседника Општине Врњачка Бања, проф. др Андреју Савића, председника Савеза пензионера Србије и проф. др Дарију Кисић, министарку рада, запошљавања, борацка и социјална питања, која је, у својству изасланице Председника Републике Србије, покровитеља Олимпијаде, званично отворила манифестацију. Обраћајући се присутнима, Министарка је истакла:

"Ог нейроцењивої значаја су нам ваше знање и ваше искуство, ваша способност да радите и традите, што сте током свој радној века показали. Каг јог сам са вама, каг се овако окуљате, свесна сам да нам показујете много више: како треба да се дужимо, да живимо у слози и како треба заједно да се смејемо. Хвала вам на томе, треба још много да учимо од вас".

У уметничком делу програма, који је уследио, најпре се присутнима обратио песник Перо Зубац, аутор мноштва песама од којих је најпознатија: "Мостарске кише". Њеним стиховима, момци и данас освајају своје Светлане.

(Један млади пар је замолио песника да се фотографишу: "Недавно смо се венчали, моја супруга се зове Светлана", рекао је младожења.).

Зубац је поздравио олимпијце песмом: **"Посматрам те док стариш"**.

Глумац Александар Саша Дунић наздравио је Врњачкој Бањи и учесницима:

*"Дођох да се чудо и на мени њроба,
на изворима њвојим – до младосѝи,
да сѝерем сва њреѝходна и ово - ѝреће гоба!"*

Глумац је испричао кратку народну причу (са срећним крајем) и прочитао још једну песму Пере Зупца: "Опроштајна, старинска".

У музичком делу програма, виртуоз на хармоници, Бобан Бјелић извео је "Балканске игре" и "Балканске свите", а хор "АДАЋО" из Суботице отпевао "Веруј у љубав" и "Зора је". Играчи фолклорног ансамбла "Врњачки вез" извели су кореографију "Љубостињски сабор".

Расположени учесници Олимпијаде успели су да подстакну уметника Бобана Бјелића да се покаже и у свирању народних игара, па се на тргу развило и коло олимпијаца.

УМЕТНОСТ И КУЛТУРА НА СЦЕНИ ТРЕЋЕГ ДОБА

Речи проф. др Андреје Савића, на свечаном отварању, да је програм овогодишње јубиларне Олимпијаде значајно допуњен културним садржајима, видно су доказала свакодневна културна дешавања.

Колонија сликара и иконописаца је приредила две изложбе: на почетку су изложени прошлогодишњи и на крају - радови настали током четири дана овогодишњег уметничког стварања. Остварења сликарско-иконописачке колекције ће током следеће године бити излагана широм Србије, а наћи ће се и у наредном броју "Олимпијског кладенца".

Олимпијски књижевни сусрети тј. свакодневни рад Књижевног клуба трећег доба у пријатном простору Народне библиотеке "Др Душан Радић" у Врњачкој Бањи, донео је прави ватромет лепих речи и побудио видно интересовање љубитеља књижевности. Књижевно поподне са Пером Зупцем у препуној сали Библиотеке представљало је круну „књижевне стране“ Олимпијаде.

Књижевни сусрети, по сведочењу учесника, изазвали су плиму емоција, а радови чланова Књижевног клуба и других учесника књижевног конкурса биће међу корицама следећег броја "Кладенца".

У традиционалном Биоскопу трећег доба 2022. приказивани су изабрани играни и документарни филмови са 11. Међународног фестивала спортског филма на Златибору. Мора се напоменути да одлични филмови и сјајне пројекције у Врњачком биоскопу нису имали очекивани број гледалаца.

Богата културна понуда употпуњена је једночасовним програмима који су сваке вечери извођени у Конгресној сали хотела "Цептер". Прве вечери учесници су имали прилике да поново виде и чују хор "Адађо", Бобана Бјелића и Александра Сашу Дунића. Наредних вечери, након уручења медаља победницима спортских дисциплина тог дана, наступали су: културно-уметничка друштва из Лесковца и "Врњачки вез" из Врњачке Бање, КУД из Грачанице и "Шумадија" из Горњег Милановца. Прилику да другима покажу своје умеће добили су и учесници Олимпијаде који су жирију

доказали да имају "добар глас" и понели титулу "талената трећег доба".

ХОР ИЗ СУБОТИЦЕ И ФОЛКЛОР ИЗ ЛЕСКОВЦА УКРАСИЛИ 15. ОЛИМПИЈАДУ

Распевани Хор "Адађо" топло поздрављен у Врњачкој Бањи

Хор Градског удружења пензионера **"Адађо"** певао је на свечаном отварању 15. Олимпијаде и у вечерњем програму за учеснике и госте врњачких сусрета пензионера Србије. Заслужили су све аплаузе задовољне публике.

- Имамо богат репертоар, наступамо на бројним концертима и прославама. Такође, учествујемо у хорским такмичењима, а што је најважније дружимо се и уживамо у музици - поручују чланови хора "Адађо".

Председник хора је **Славица Тот Лучић**, у улози хоровође је **Дијана Киш Мишколци**, док је за корепетицију задужена **Кристина Мате**.

СМОТРА ХОРОВА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ У СУБОТИЦИ

Дана 6. октобра 2022. године, у пријатном амбијенту Палићког језера, одржана је XVII смотре хорова удружења пензионера Србије, у организацији Савеза пензионера Србије и Градског удружења пензионера Суботице. Певало је 11 хорова - из Суботице, Сремских Карловаца, Новог Сада, Шида, Ниша, Лесковца, Панчева, Вршца, Ковачице, Сремске Митровице и Зрењанина. Смотра је први пут имала такмичарски карактер.

Прво место освојило је Градско удружење пензионера из Ниша, друго место Нови Сад, а треће Лесковац.

Нишки хор ће бити домаћин следеће смотре и наступити на свечаном отварању 16. Олимпијаде трећег доба Србије у Врњачкој Бањи.

МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА ТРЕЋЕГ ДОБА У ЛЕСКОВЦУ: ПОБЕДИО ДОМАЋИН И ПОНОВО СТИЖЕ У ВРЊАЧКУ БАЊУ

Традиционални Међународни фестивал фолклора трећег доба, број 13, у организацији Фолклорне секције "Сава Чокот" лесковачког Удружења пензионера.

Пре главног, такмичарског дела програма, традиционална поворка културно-уметничких ансамбала прошла је главним улицама Лесковца.

Поворка је кренула од седишта лесковачког Удружења пензионера главним улицама до централног градског трга, где је окупљеним суграђанима представила традиционална кола из Србије и околних земаља.

Што се тиче приказане игре, кореографије и костима, жири је одлучио да свеукупни победник ових сусрета буду домаћини Лесковчани и они ће на јесен наступити на републичким сусретима у Врњачкој Бањи. Сви учесници добили су посебне захвалнице организатора а победници прелазну плакету фестивала.

Фестивал је окупио шест културно-уметничких друштава из различитих крајева Србије, Бугарске и Северне Македоније. Сви учесници су се сложили да им је недостајало дружење и

окупљања попут овог, имајући у виду да су манифестације овог типа у претходне две године ређе одржаване због пандемије ковида 19. (ТВЛ, 16. јуна 2022.)

СПОРТ У ГЛАВНОЈ УЛОЗИ

Иако се назив "Олимпијада" (иначе, појам означава временски период између двеју олимпијских спортских игара) користи и за нека друга такмичења, прва асоцијација је спорт. А спортске дисциплине, и на овом надметању, биле су прилагођене "трећем добу" учесника.

Олимпијски дани су почињали „јутарњом физкултуром“ под стручним вођством професорског тима у саставу: Александра Крстић, Андреја Крсма и Горан Вјештица.

Такмичарски програм је отпочео у четвртак (28.9) надметањем стрелаца у "пикаду" под геслом "Будимо смирени и прецизни".

Такмичиле су се мешовите екипе од по три такмичара. Учествовале су 94 екипе. Највиши пласман остварила је екипа: **ГУП ЗРЕЊАНИН**.

У петак (29.8) на променади испред хотела "Цептер" на старту су се нашли такмичари у штафети у брзом ходању "Брзо ходај, ал' не трчи". Мешовитих екипа од по четири такмичара било је 88 и победници су били чланови **УПО ЛАПОВО**.

Након најстаријих, наступили су најмлађи – у трци ђака првака из основне школе "Попински борци" под лепим насловом: "**На слово, на слово**", где су сви били победници.

Поподне је било резервисано за фудбал – "Прецизно са беле тачке!" - мешовита екипа од три такмичара шутирала је фудбалску лопту са 10 метара удаљености на мали гол без голмана. Од 91 екипе најбољи резултат остварила је екипа: **ОУП КОВАЧИЦА**.

Кошарка је била заступљена путем слободних бацања. Поново су то биле трочлане мешовите екипе. Учествовало је 86 екипа, а титулу је понео: **КЛУБ ПЕНЗИОНЕРА ЕДБ БЕОГРАД**.

Шах се играо два дана: у четвртак је било такмичење учесника Олимпијаде, а у петак симултанка са велемајстором Душаном Рајковићем. У надигравању са велемајстором 12 изазивача је остварило 4 победе и 6 ремија и 2 пораза.

И шах је игран екипно и, од 35 екипа, победници су такмичари **СП ВОЈВОДИНЕ - Нови Сад**.

ШАМПИОНИ ИЗ КОВАЧИЦЕ:

Јано Корењ, Ана Бискуповић, Слободан Илић, најбољи спортиста
15. Олимпијаде, Марија Замечник и Адам Барца

РЕЗУЛТАТИ И ТАБЕЛЕ СПОРТСКИХ ТАКМИЧЕЊА

У спортском делу Олимпијаде учествовале су
102 екипе са више од 400 такмичара

У табелама су пласмани првих 5 екипа на такмичењима у свим спортовима, као и резултат симултанке са велемајстором Душаном Рајковићем.

УКУПНИ ПЛАСМАН И РЕЗУЛТАТИ ПРВИХ 5 ЕКИПА ПО ДИСЦИПЛИНАМА

УКУПНИ ПЛАСМАН - РЕЗУЛТАТИ

Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	УКУПНО
1.	ОУП КОВАЧИЦА	52
2.	УПО СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА	52
3.	НИШАВСКИ ОКРУГ ГОП НИШ 1	51
4.	ГУП ПАНЧЕВО	48
5.	УПО ПРИЈЕПОЉЕ	45

ШТАФЕТА - РЕЗУЛТАТИ

Р. Бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	ВРЕМЕ
1.	УПО ЛАПОВО	1:00:29
2.	УПГ БОР	1:00:39
3.	УПО СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА	1:01:67
4.	УПО ПРИЈЕПОЉЕ	1:02:89
5.	УПО БАЈИНА БАШТА	1:04:00

ФУДБАЛ - РЕЗУЛТАТИ

Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	БРОЈ ГОЛОВА
1	ОУП КОВАЧИЦА	15
2	УПО МАЛО ЦРНИЋЕ	14
3	ОУП ЖАБАЉ	14
4	ОУП ТЕМЕРИН	13
5	ГУП КИКИНДА	13

КОШАРКА - РЕЗУЛТАТИ

Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	БРОЈ КОШЕВА
1	КЛУБ ПЕНЗИОНЕРА ЕДБ БЕОГРАД	12
2	ГУП ПАНЧЕВО	11
3	УПО ОБРЕНОВАЦ	10
4	НИШАВСКИ ОКРУГ ГОП НИШ 1	10
5	УПО ДИМИТРОВГРАД	10

ПИКАДО - РЕЗУЛТАТИ

Р. бр.	НАЗИВ ЕКИПЕ	БРОЈ ПОЕНА
1	ГУП ЗРЕЊНИН	238
2	УПГ НОВИ САД	230
3	ГУП ПАНЧЕВО	221
4	ГУП СУБОТИЦ	219
5	ОУП ЖИТИШТЕ	216

ШАХ - РЕЗУЛТАТИ

Пла сман	Екипа	Од кола	+	=	-	ПМЗ	Поена	БК	БК	Рез.
1	СП ВОЈВОДИНЕ – Нови Сад	7	6	1	0	19	16½	81½	81½	0
2	КРАЉЕВО	7	5	1	1	16	17	74	77	0
3	ГОП 1 – Ниш	7	5	0	2	15	14	76	84	0
4	СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА	7	5	0	2	15	13½	81	91½	0
5	МОРАВИЧКИ ОКРУГ	7	5	0	2	15	13½	73	77	0

СИМУЛТАНКА ВЕЛЕМАЈСТОРА ДУШАНА РАЈКОВИЋА 7:5

(4 победе, 6 ремија и 2 пораза)

Светомир Мирковић (реми),
Јован Василијевић (реми),
Димитрије Чинкић (0:1),

Слободан Максимовић (1:0),
Едита Ћорђевић (реми),
Драган Пешић (1:0),
Драган Голубовић (реми),
Иштван Пајзер (0:1),

Бранислав Јањушевић (1:0),
Вукашин Миљковић (1:0),

Риста Стајић (реми),
Снежана Фила (реми)

У ЗНАКУ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СТАРИЈИХ ОСОБА И ПРАЗНИКА ПОКРЕТА ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

Да култура и здраво живљење добију шире значење, организован је и међугенерациски панел: **"Остваривање друштвено-корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине"**. Организатори су били Удружење учесника ОРА и еколога Србије и Клуб ветерана ОРА Покрета трећег доба, а учесници некадашњи команданти ОРА "Београд – Бар", ОРА "Пештер", организатори ововремених ОРА „Краљево“ и "Рибариће – Нови Пазар", садашњи волонтери, представници канцеларија за младе Врњачке Бање и

Новог Пазара, Јавног предузећа "Шуме Гоч" и ученици средње Угоститељско-туристичке школе у Врњачкој Бањи.

Акцијаши из Новог Пазара у Врњачкој Бањи

Учесници некадашњих омладинских радних акција (сада у "трећем добу") и млади из Врњачке Бање настојали су да заједнички оцене актуелни тренутак и друштвени амбијент у намери да се преокрену негативни трендови у очувању природних ресурса. Охрабрење су добили од проф. др Андреје Савића, председника Савеза пензионера Србије, који је рекао да је препознато да је ово важан садржај активности, јер је у овој организацији велики број ветерана који су у младости учествовали на радним акцијама, као и да су општинска и градска удружења пензионера у много средина активна у области екологије, па је зато ова тематика и увршћена у програм овогодишње Олимпијаде. Стога и Савез пензионера Србије и Покрет трећег доба Србије стоје на становишту да треба оживети ову врсту активности, као и извршити утицај на политичке структуре да ова проблематика, која је деценијама била занемарена, добије заслужену пажњу.

Садржајно је обележен **1. октобар - Међународни дан старих и празник Покрета трећег доба Србије**. На пригодном свечаном скупу запажено излагање је имала др Драгана Динић, а препоруке за здрав живот и заштиту од короне незаменљивом вакцинацијом дао је др Предраг Кон.

У част Празника, свечано је, уз учешће најмлађих, отворен **МОСТ ТРЕЋЕГ ДОБА**, тј. постављено обележје на једном од врњачких мостова који је понео ово лепо име.

У празничном дану, одржана су садржајне **заједничке седнице Републичког одбора Савеза пензионера Србије и Главног организационог одбора за реализацију културних и спортско - рекреативних манифестација корисника пензија у 2022. години** као и Скупштине ТДС и Организационог одбора **15. олимпијаде**

спорта здравља и културе трећег доба. Истраживачко - развојни центар Покрета ТДС (у оснивању) спровео је анкету о теми: **"Осећање угрожавања безбедности старијих особа и мере за побољшање стања"**. Одговори анкетираних

ће послужити сагледавању стања и утврђивању нужних корака и приоритета у решавању овог проблема.

ТИМСКИ РАД ЗА УСПЕШНУ ОЛИМПИЈАДУ

Петнаеста Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Србије је још једном потврдила да као својеврсни фестивал спорта, здравља и културе представља главну културну и спортско - рекреативну манифестацију пензионера у Републици Србији.

Креатор, организатор и непосредни реализатор Олимпијаде је Покрет трећег доба Србије, који је донео низ аката од значаја за организацију 15. Олимпијаде, формирао Организациони одбор од 27 чланова и 10 оперативних тимова за реализацију Олимпијаде и то: за креацију свечаних, вечерњих и других програма, за културу, спорт и здравство, за финансије и маркетинг, за истраживања и научно-стручну потпору, за волонтерске активности, екологију, међугенерациску сарадњу и безбедност, као и тимове за логистичку подршку и документацију, за смештај и кетеринг и Тим за медије и протокол.

Генерално гледано, Организациони одбор Олимпијаде, са својим оперативним тимовима, успешно је остварио постављене циљеве бројних програмских активности, уз сталну и директну сарадњу, међусобну електронску и телефонску комуникацију и у потпуности реализовао сва предвиђена програмска дешавања у областима спортско рекреативних, друштвених, културно-уметничких, еколошких, превентивно-здравствених и других активности, укључујући и незаобилазну међугенерациску сарадњу. То потврђује интересовање медија и укупне јавности, уз бројне позитивне коментаре непосредних учесника, гостију и посетилаца. Честитке на организацији Олимпијаде које стигле су преко штампе, радија, телевизије, web сајтова и друштвених мрежа.

Тим за волонтерске активности, екологију, међугенерациску сарадњу и безбедност, који је деловао у саставу: Миодраг Милошевић, Драгица Раковић и Душан Максимовић, успешно је реализовао све предвиђене активности у оквиру својих програмских задатака.

Поред тога, сарадници у Тиму: Душан Сердаревић из Београда и Хилда Живковић из Врњачке Бање, пружили су знатну организациону помоћ, посебно око обезбеђивања волонтера и организације Трке за децу „На слово на слово,, и Дечјег маратона на 20.000 милиметара под мотом: „Баке и деке уз бате и секе“. Посебну логистичку и стручну помоћ у успешној реализацији програма међугенерациске сарадње пружили су чланови Организационог одбора: Драган Кузмановић, члан Клуба за спортску рекреацију Покрета ТД Србије, Слободанка Илић, председница Удружења пензионера Банке поштанске штедионице и Горан Вјештица, руководилац Оперативног тима за спорт и рекреацију са сарадницима. Признање Организационог одбора СПОМЕНАК - за допринос успешној организацији 15. Олимпијаде припало је Душану Максимовићу, али добитник је ову почаст поделио са свим члановима свога Тима, као и наведеним сарадницима на овом пројекту.

Волонтерство

Остварен је контакт са Канцеларијом за младе, руководилац: Сања Чеперковић, Организацијом Црвеног крста Врњачке Бање, руководилац: Слободан Глишовић, и Угоститељско туристичком школом, директорка: Јелена Чеперковић. Ангажовано је укупно 15 волонтера који су били задужени у оквиру организације и прихвата учесника дечјих трка и њихове анимације у складу са програмом. Део волонтера је распоређиван и за потребе спортских и других оперативних и техничких тимова. Ангажовани волонтери награђени су олимпијским мајицама.

Списак волонтера: Оијен Марковић, Димириј Мичкин, Илија Миограјовић, Ива Миловановић, Виктор Млагеновски, Вања Миленковић, Кристина Начић, Лука Павловић, Теодора Пауновић, Миа Рсовац, Снежана Сјајић, Млаген Сјојановић, Ива Сјрањанац, Анђелина Сјевановић, Ива Црнолавац и Анђела Шийеић.

Поред волонтера, агажовани су и ученици Музичке школе „Стеван Мокрањац“ из Краљева - Одељење у Врњачкој Бањи, руководилац: Анушка Николић. Уз сагласност руководства школе и родитеља, ученици су својим музицирањем увеличали отварање дечјих трка на простору централне променаде и отварање Сликарске и иконописачке колоније.

Извођачи су били ученици: Милуџин Милуџиновић, Ђурђа Дмићровић, Оињенка Милуџиновић и Виган Блајојевић, из класе наставнице Каџарине Манчић (клавир) и Наџалија Главчић из класе наставнице Нине Лазовић (флауџа).

Екологија

Свечано је, у договору са руководством општине Врњачка Бања и Градским зеленилом, постављена табла којом је обележен Мост трећег доба. Такође је договорено да се мост у наредном периоду реновира, као и да се у његовој непосредној близини засади дрво пријатељства трећег доба.

Успешно је реализован еколошки међугенерациски панел: “Остваривање друштвено корисног рада, очување природних ресурса и заштита животне средине”.

На отвореним и затвореним спортским и другим теренима, где су се одвијале програмске активности, обезбеђена је адекватна опрема за одлагање отпада.

Међугенерациска сарадња

Организоване су две дечје трке „НА СЛОВО НА СЛОВО“, по идеји Петра Марша – познатог деци као Пеца, а у циљу очувања наше азбуке, на којима је на 20 метара трчало 30 дечака и девојчица из Основне школе "ПОПИНСКИ БОРЦИ" Врњачка Бања, чија је директорка Снежана Влајковић. Школа је, уз сагласност Министарства просвете и родитеља, допринела да организација и

реализација дечјих трка буду успешне. Извршена је подела дечјих мајица учесницима ове трке са азбучним словима, по једна одштампана дечја песмица аутора Петра Марша, пригодни поклон пакетићи, као и посебне захвалнице свим учесницима трке, руководству школе и учитељицама које су предводиле децу и помогле у организацији.

Учесници трке „На слово, на слово,,

Разред 2/4:

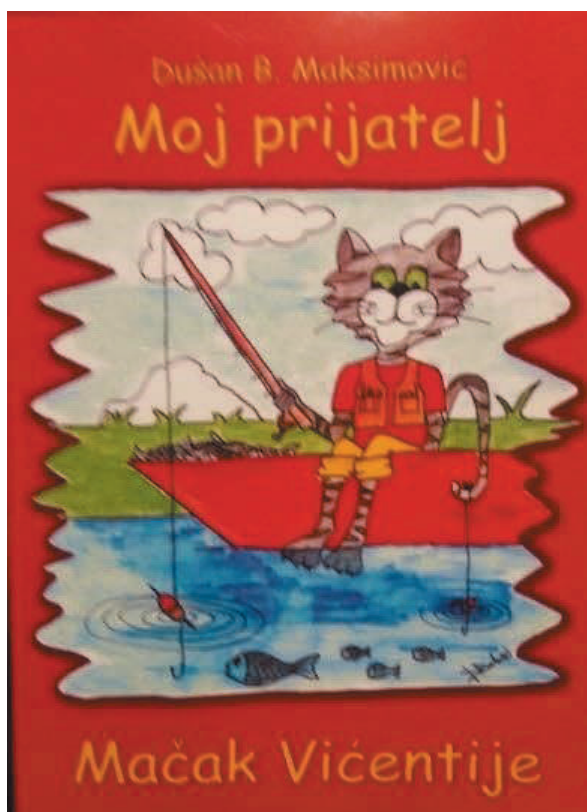
*Блаџевић Николија,
Боџановић Софија,
Буџариновић Маша,
Буџуџић Селен Лука,
Вукашиновић Ника,
Вукомановић Никола,
Голдберџ Лука,
Јанковић Ленка,
Ковачевић Оиџен,*

Маџијевић Хана, Мојсовић Милош, Перишић Војин, Појовић Андреа. Предолац Јанко, Раџичевић Александра, Раџичевић Алекса, Раџковић Хелена, Сџојаковић Анђела. (одељењски сџарешина: Валенџина Зајућ Јовановић);

Разред 2/5:

Боџановић Душан, Бучукар Марко, Весић Лука, Вулеџић Јована, Иричанин Хелена, Лукић Нађа, Луковић Михајло, Мијаџовић Вукашин, Миограџовић Алекса, Пејчиновић Маџгалена, Сџојковић Андреј, Сџринка Лазар, Тогоровић Серјеј и Ћурчиев Димиџра (одељењски сџарешина: Мирјана Сџојковић).

Први дечји маратон на 20.000 милиметара, аутора проф. Душана Максимовића, реализован је под мотом „Баке и деке уз бате и секе“.

Учествовало је 30 предшколаца из Предшколске установе „РАДОСТ“ из Врњачке Бање. Сви малишани који су учествовали, уз сагласност Предшколске установе, својих васпитачица и родитеља, за учешће су добили маратонске мајице са одштампаним амблемом Олимпијаде трећег доба и натписом ДЕЧЈИ МАРАТОН – ВРЊАЧКА БАЊА 2022, затим пригодне пакетиће са слаткишима и сокићима. Сви учесници Дечјег маратона добили и посебан поклон - дечју књигу и бојанку „МОЈ ПРИЈАТЕЉ МАЧАК ВИЋЕНТИЈЕ, које је донирао аутор Душан Максимовић, проф.

И што је за малишане – учеснике најважније – сви су поглашени за победнике и освојили златне медаље за учешће, по олимпијском принципу „важно је учествовати“.

Како саме трке, тако и припремне анимације као што су спортско загревање, музички програм, песма и игра малишана, изазвали су

велику пажњу свих присутних на главној променади Врњачке Бање, а посебно њихових бака и дека, родитеља, васпитача, учесника и гостију 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, од којих су организатори добили бројну подршку и исказану захвалност за релизовану манифестацију у којој су учествовали наши најмлађи.

Учесници Дечјеј маратона на 20.000 милиметара из Предшколске установе „Рагоси“ - директор Драгана Хаџи Ристић

Предшколци: Бојковић Пеџар, Борознова Софија, Вуциц Сенка, Вранић Андрија, Ћуровић Лазар, Живковић Марџа, Караџић Миња, Косић Хана, Косић Оља, Миладиновић Невена, Милановић Пеџар, Перишић Викџор, Пеџровић Марџина, Пројић Анастасија, Печић Ана, Сићанковић Сићрахиња, Смајевић Јанко, Тојаловић Анастасија, Тојаловић Оићен, Чејерковић Јана и Бежановић Војин, Сава Ваљаревић, Сићефан Драшковић, Андреј Дјелић, Кристијан Чолић, Лука Тодоровић, Касија Драјовић, Вања Павличић и Далила Урошевић (Васијачице: Ивана Бежановић, Александра Велимировић и Љубица Филиповић)

Безбедност

Остварена је непосредна и благовремена стална сарадња у планирању, организацији и реализацији програмских садржаја са председником и замеником председника општине Врњачка Бања, њиховим сарадницима и стручним службама.

Сарадња са МУП РС – Полицијском станицом Врњачка Бања, Ватрогасном станицом и Домом здравља Врњачка Бања, којима је Организациони одбор благовремено упутио допис за организовање обезбеђења манифестације и приправности у случају потребе, функционисала је сасвим добро.

Радници обезбеђења Полицијске станице и дежурне екипе Дома здравља били су присутни на програмским активностима које су се дешавале напољу, а ватрогасна јединица Врњачке Бање била је за случај потребе у приправности. Безбедносних проблема у време трајања 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба није било.

Треба истаћи добру сарадњу и са Градским зеленилом, Халом спортова, Туристичким савезом, волонтерима, основним школама и Предшколском установом, наставницима, васпитачима, родитељима као и бакама и декама - ради ангажовања преко стотину најмлађих житеља Врњачке Бање у програмским активностима.

Планирано је предвиђање ризика кроз праћење програмских активности ради евентуалног спречавања организационих и других ризика. Тако је због кише Организациони одбор извршио измену локација у плану дешавања по сатници, тако да је програм на отвореном простору Штафета у брзом ходању и Дечје трке предвиђен за 29.09.2022 године померен за 30.09.2022, с тим да је 29.09.2022. релизован програм такмичења предвиђен у затвореном простору у дисциплини Пикадо, чиме је та непредвиђена околност практично успешно разрешена.

До могућих техничких проблема није долазило јер је озвучење, монтажа и демотажа реквизита и друго успешно функционисало за све време трајања манифестације.

Поштоване су и мере епидемиолошких препорука због још присутног вируса короне, пре свега у смањеном броју присутних такмичара у односу на раније године. Међутим, због опуштене такмичарске атмосфере маске су ређе ношене у затвореном простору.

Тим за здравство у сарадњи са Домом здравља Врњачка Бања успешно је и благовремено реаговао пружајући помоћ на лицу места при две лакше повреде услед пада такмичара у дисциплини Штафета у брзом ходању. Других здравствених проблема није било.

Треба напоменути да су такмичари поштовали препоруке да предходно консултују лекара о здравственој способности за учешће у спортско-рекреативном програму ове манифестације.

Непредвиђених ризика за време трајања манифестације није било, с тим што је Тим био спреман да адекватно реагује на све, евентуално друге, непредвиђене ситуације.

РАД СЕКТОРА ЗДРАВЉА

Координатор сектора здравља др Ирена Џелетовић Милошевић, саветник директора за здравље старијих Градског завода за јавно здравље Београд, организовала је и координисала активностима на штандовима здравственог сектора. Др Ирена је у више наврата имала састанке са др Весном Малићанин, директорком дома здравља Врњачка Бања како би учесници имали обезбеђену континуирану здравствену подршку у локалној заједници током спортских активности. Исто тако је са свим здравственим

радницима обавила договоре око прегледа и активности које ће пружати и сваки штанд је достављао финалне извештаје о свом раду након завршеног базара.

Корисни здравствени савети пријатеља Олимпијаде

На штанду Градског завода за јавно здравље Београд биле су доступне заштитне маске за учеснике. На велико задовољство лекара и медицинских сестара и свих учесника на штанду Градског завода за јавно здравље Београд биле су и студенткиње Високе здравствене школе струковних студија „Медика“ које су мериле вредности шећера у крви.

Четвртак, 29.09.2022.

Првог дана на Базару здравља урађено је 485 прегледа:

- 200 прегледа мерење телесне тежине и висине, одређивање боди мас индекса и мерење притиска,
- 140 прегледа лекара физијатра и мерење густине костију,
- 25 мерења шећера у крви и
- 120 очних прегледа и контрола диоптрије.

Поред спроведених прегледа учесници су добијали здравствене савете и едукативни материјал на свим штандовима према интересовању. На располагању им је био лекар пулмолог за здравствене савете.

На штандовима је дијагностиковано 6 остеопенија и 4 остеопорозе које су упућена даље код лекара када дођу у место становања. Око 20 учесника имало је умерено повишен крвни притисак поред редовне терапије и захтевали су додатна праћење вредности.

Петак, 30.09.2022.

Другог дана на Базару здравља урађено је 350 прегледа:

- 130 прегледа мерење телесне тежине и висине , одређивање боди мас индекса и мерење притиска,
- 50 мерења шећера у крви,
- 50 очних прегледа и контрола диоптрије и
- 120 прегледа лекара физијатра и реуматолога, мерење густине костију.

Учесницима је био доступан материјал и савети здравствених радника на постављеним штандовима. Додатне савете давао је и фармацеут.

На штандовима је утврђено да 5 олимпијаца има благо повишен шећер у крви и ако имају одређену терапију па је потребно да континуирано прате своје здравствено стање. Откривене су и 4 остеопеније.

Испред хотела Цептер, док се одвијала трка штафета, Дом здравља „Никола Џамић“ из Врњачке Бање имао је две интервенције. Повређени су збринути, једној особи је указана прва помоћ на лицу места а други повређени је превезен у Дом здравља ради додатне дијагностике. Обе телесне повреде су лаке природе.

Субота, 01.10.2022.

Трећег дана на Базару здравља урађено је 140 прегледа:

- 40 мерења шећера у крви
- 70 мерења притиска
- 30 очних прегледа и контрола диоптрије

Поводом Међународног Дана старијих особа организован је здравствени панел у конгресној сали Хотела Цептер. Домаћини скупа су поздравили све присутне, а поздраве поводом празника упутила је др Драгана Динић.

Модератор панела била је др Ирена Џелетовић Милошевић из Канцеларије за здравље старих Градског завода за јавно здравље Београд. У конгресној сали је било присутно око 150 учесника којима се обратио епидемиолог др Предраг Кон. Тема панела била је вакцинација и значај вакцина за старију популацију.

Учесници панела имали су много питања о вакцинацији, а неизбежан је био осврт на пандемију КОВИД 19.

ПЕРО ЗУБАЦ, ѿесник ѿрећеї гоба

ПОСМАТРАМ ТЕ ДОК СТАРИШ

Посматрам те док стариш, криомице,
И боре ти збрајам и замор у зени,
Осматрам, завлачим ти се у лице,
Свима си старија, само ниси мени.

Облачиш се другачије, а деца расту,
И дрво пред кућом поново зелени.
Сваку бору бележим, криву, округласту,
Радујем се јер не стариш једино мени.

И косу другачије намешташ руком,
И покрет ти је руке блажи,
И осмех ти је смернији, тиши.
И збрајам ноћи и дан за даном
И сваки час и трен ми је дражи
Ти само стари, само диши.

Перо Зубац
у врњачкој Библиотеци

ОПРОШТАЈНА, СТАРИНСКА

Рекох, све ће да свене,
И потамниће касних малина боја
И ништа неће остати од мене
Само љубав моја.

То што си ми била, можда, љубав и не би
Но дотицање, стално, блиских душа,
Али са мношћом ће згаснути и мисао о теби
И звук завичаја и мирис оскоруша.

Ти мени би све, звезда у своду,
Чије ми је светло разгонило страх.
Мојим одласком све оде низ воду
Све што си волела, пепео је, прах.

Како си се смејала само
У часе сретне, у пролећа.
Како смо трпили, ми само знамо,
И патња ће на ме да те сећа.

Ја одох зеленим небеским путем
И за мношћом не зазвони ниједно звоно.
А дуње тек се у врту жуте –
Одбеже дете смрти склоно.

Све што смо сањали сан је само,
Промину живот ко путник на цести.
Колико је болело ти и ја знамо
Као што знамо да ћемо се срести

И када све прође и све се уруши
У ништавило, у непостојеће,

Да ћемо се спојити у истој души
И ништа нас више раставити неће.

Песма је старинска, сва од старог звука,
Тако је душа у ову јесен хтела,
Ево ти и сад, маше иста рука
Као оног дана када када си ме срела.

Песник испред
манастира Љубостиња

У сјају боја и лепих речи

НОВЕ СЛИКЕ И ИКОНЕ ЗА ГАЛЕРИЈУ ТРЕЋЕГ ДОБА

На 13. ликовној и иконописачкој Колонији, од 28. септембра до 2. октобра 2022. године, у хотелу „Бреза“ у Врњачкој Бањи, окупило се 20 сликара и 11 иконописаца. Реч је двогодишњој „мери“ јер су били присутни и учесници који су 2021. године, због ковида, сликали код својих кућа.

Учинак из претходне године је 20 слика и 5 икона, а 2022. фондус је богатији за 21 слику и 6 икона. Изложбу у галерији хотела „Бреза“ је отворила министарка проф. др Дарија Кисић Тепавчевић. Том приликом, започела је осликовање једног платна, које су, током колоније, уметници претворили у слику.

Министарка Дарија
Кисић Тепавчевић
и учесници колоније
„Србија“ – 80х60 цм

Сликари и иконописци су све време вредно радили и стално имали посете, не само учесника 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, већ и становника и гостију Врњачке бање.

Приликом затварања Колоније, последњег дана, пријатно смо изненадили председника Савеза пензионера Србије проф. др Андреју Савића. Наиме, иконописци су успели да словима из Јеванђеља осликају САПЕНС тј. Савез пензионера Србије и овај поклон уруче у знак сећања на успешну Колонију.

Оцењено је да овогодишња Колонија добија ореол најуспешније до сада. Цењени су квалитет слика и икона и организација овог стваралачког олимпијског пункта. Овим је подигнута лествица изазова за будуће учеснике.

Слике и иконе објављујемо и на следећим странама.

ОЛИМПИЈСКИ СУСРЕТИ ПИСАЦА ТРЕЋЕГ ДОБА

Модератори: Живко Кулић, председник УО
Књижевног клуба

Александар Аврамовић, члан жирија
Љиљана Бошковић, потпредседница УО
Књижевног клуба

Олимпијски сусрети писаца трећег доба, одвијали су се кроз рад Књижевног клуба ПТД у три дана 15. Олимпијаде, у простору Градске библиотеке „Др Душан Радић“. Изванредан амбијент у „храму“ књиге, дао је посебан печат сусретима.

Према предвиђеном Програму рада, сусрете је отворио Живко Кулић, председник Управног одбора Књижевног клуба, поздрављајући присутне учеснике и дајући информације о предстојећем раду.

Члан жирија за одабир најбољих литерарних радова (поезија, проза, кратке форме, афоризми, сатира) са конкурса за 2020. и 2021.годину, Александар Аврамовић, образложио је критеријуме жирирања, презентовао „Олимпијски кладенац“ за 2020. и 2021.годину, те позвао присутне награђене писце да изложе своје радове.

Писци најбољих радова за 2020. годину:

Драгољуб Јанојлић, Смедеревска Паланка
Мирјана Трнавац, Гојна Гора, Прањани
Радмила Тришевић, Прибој
Милеса Илић, Горњи Милановац
Љубица Жикић, Крагујевац
Бранислава Турински – Глорија, Зрењанин
Живомир Стевановић Мића, Глибовац, Смедеревска Паланка
Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац
Рада Пауновић, Атеница, Чачак
Љиљана Бошковић Аранђеловац

Аутори најбољих радова за 2021. годину:

Витомир Ћурчин, Зрењанин
Гордана Шарић Јовановић, Пећинци
Драгослав Манић Форски, Бабушница
Драгољуб Јанојлић, Смедеревска Паланка
Милијан Деспотовић, Пожега
Љубиша Шапоњић, Крагујевац
Добрила Ристић, Сокобања
Милеса Илић, Горњи Милановац
Љубица Жикић, Крагујевац
Емилија Живојиновић, Крагујевац

Од награђених 20 писаца, сусретима је присуствовало 13.

Заинтересованост за Олимпијске сусрете писаца трећег доба, превазишла је очекивања. Посебан разлог је био, да изванредан број писаца није имао обавештење о Конкурсу и сусретима, те су се спонтано прикључивали сваког дана рада. Наступали су поете, прозни писци, афористичари, књижевни критичари, рецензенти, уредници и др. Просечан број учесника на дневном нивоу је био преко 30 лица. Како је жеља за казивањем ауторских радова и презентација нових књига, била велика, свима је омогућен наступ, те је време од 2 сата, предвиђено за рад, свакодневно пробијано и за више од 1,5 сати, на задовољство свих присутних. Било је и суза и смеха, и шала и приговора, било је много емоција, што је дало посебан квалитет сусретима.

Свакодневно, раду Књижевног клуба су присуствовали представници руководства Покрета трећег доба, председници градских и општинских удружења пензионера, УП Независност,

као и већи број љубитеља писане речи, пензионера, такмичара у спортским дисциплинама, као и туриста затечених у Бањи.

У оквиру Олимпијских сусрета писаца трећег доба, у холу Библиотеке, представио се својим радовима и писац Перо Зубац. Уз велики број слушалаца, и занимљива казивања, Зубац је присутне подсетио на време његове и њихове младости, посебно песмом „Мостарске кише“.

Пеца Петровић Марш, новинар и писац, ранији уредник „Олимпијског кладенца“ је представио књигу о животу и раду почившег Василија Белобрковића, идејног творца Олимпијаде трећег доба.

На сусрету су своје радове излагале и три лекарке, чланице Удружења лекара писаца „Видар“, Београд, чиме је сарадња Књижевног клуба ПТД и „Видара“ добила на квалитету.

У току рада, учесници су, у циљу унапређења рада Књижевног клуба и Олимпијских сусрета, дали следеће предлоге:

- Организовање Фестивала „пензионерске књиге“, на коме би биле промовисане књиге пензионера и издавачке куће
- Објављивање књижевног часописа Покрета трећег доба
- Организовање наступа писаца трећег доба у време Олимпијаде, код „Моста трећег доба“
- На вечерима доделе признања спортским екипама и појединцима, у програм уврстити и наступ награђених писаца трећег доба
- Додела „Споменка“ захвалнице за учешће и допринос награђеним писцима трећег доба

Последњег дана сусрета, саопштена су имена 10 награђених писаца трећег доба, учесника Конкурса за 2022. годину, који ће радове излагати на 16. Олимпијади - 2023. године.

На Конкурсу је учествовало 37 аутора са око 200 радова.

Писци најбољих радова за 2022. годину:

Обрад Додић, Бајина Башта: **ЗАВИЧАЈ**, песма

Драгојла Дивјак Топаловић, Стара Пазова: **ЗАЛАЗАК СУНЦА**,
песма

Рада Лотина, Крагујевац: **ПОЦЕПАНА СЛИЧИЦА / ЛИЦА И
НАЛИЧЈА НАСИЉА**, прича

Радица Поповић, Аранђеловац: **ШТО НИСАМ**, песма

Добрила Недић, Аранђеловац: **ШАРЕНИЦА ЗА МОЈУ ДИДУ**,
четири кратке приче

Милица Тошић, Београд: **ЈЕДНА БИЛА, ДРУГА-ВИЛА**, прича

Драгољуб Станковић, Београд: **РЕЦИ МИ, МАМА**, песма

Марија Шимоњи, Нови Сад: **НЕ ЗАБОРАВИ**, песма

Ненад Живков, Бачка Паланка: **ДЕДА И ШТАП**, песма

Витомир Ћурчин, Зрењанин: **АФОРИЗМИ**

Жири књижевног конкурса је накнадно одлучио да се у
„Олимпијском кладенцу“ за 2022. објаве радови следећих аутора:

1. Мирослав Мика Кркић, Ћићевац: **Истина, видео сам сина**,
поема
2. Никола Дивац, Пријепоље: **Јагоде**
3. Лазар Карановић, Сириг/Темерин: **Спас и утеха**, прича
4. Љиљана Барачков, Зрењанин: **Мисли**, песма
5. Рада Јанкуловски, Зрењанин: **Врњачка Бања**, песма
6. Стана Бушевац, Београд: **Корона**, песма
7. Видоје Сарих, Бајина Башта: **Драги пензионери**, песма
8. Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац, **Очеви нови опанци**, прича
9. Ненад Живков, Бачка Паланка: **Афоризми**

10. Сава Бабић, Лозница, Афоризми

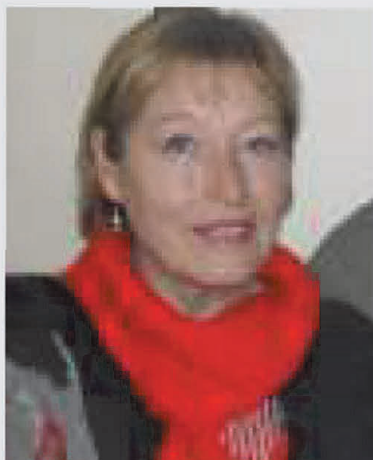
11. Зорица Еремић, Зрењанин: Афоризми

Свакодневно, на Вибер групи Покрета трећег доба, постављан је инфо о догађањима на Олимписким сусретима писаца трећег доба, а вечерња дружења, уз песму и игру су доприносила бољем упознавању писаца, што је стварало жељу за чешћим виђањима по целој Србији.

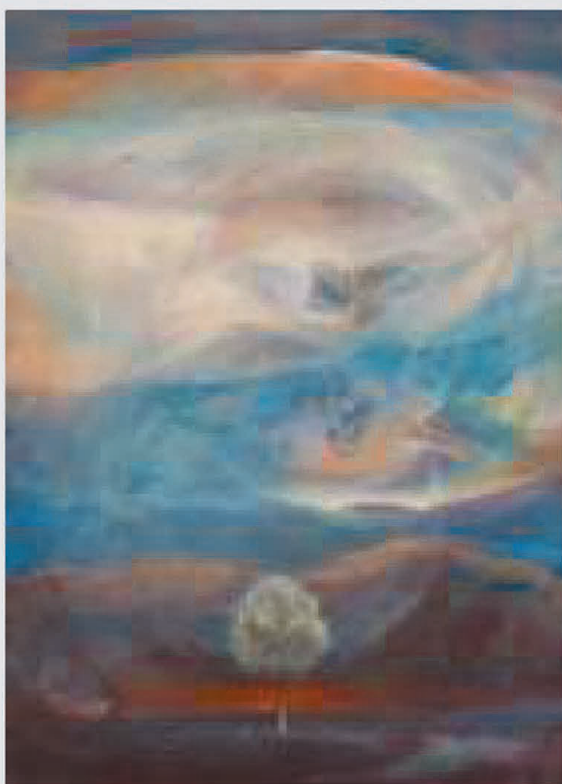
На завршној вечери, награђеним писцима су уручене захвалнице „Споменак“, те је тиме један од предлога усвојен и извршен.

У току сусрета, директор Народне библиотеке је омогућио стручно вођење кроз Библиотеку, при чему су учесници сусрета упознати са богатим фондусом књига, периодике, библиотеке филмских сценарија и др. У знак захвалности и сећања на сусрете 2022. аутори су донирали Народној библиотеци више од 25 наслова својих књига.

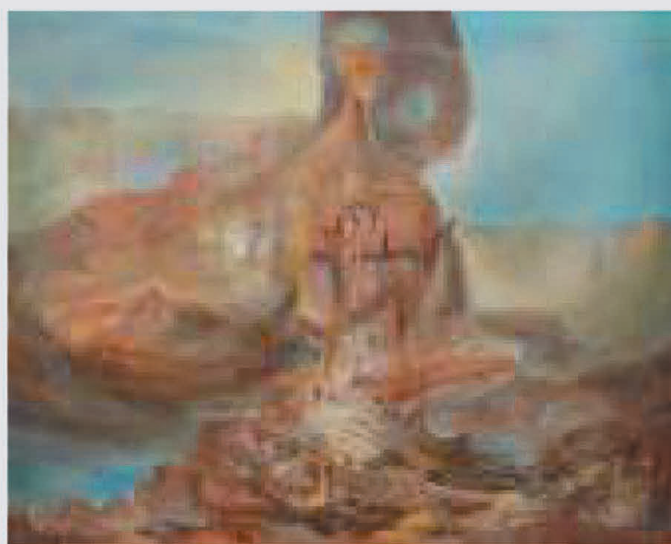

Јадранка Димитријевић

Тишина
80x60cm
акрил на платну

Заустављено време
60x80cm
уље на платну

РАДА ЈАНКУЛОВСКИ, Зрењанин

ВРЊАЧКА БАЊА

Планина има своју причу а
бања ћути
јер су у њој сви адути,
има толико неиспричаних
догађаја
о својој лековитој води и
другог сјаја.

Млади уживају у проводу
подједнако уз слану и
слаткуводу
а кад дођеш у године неке
припази у које улазиш реке!

Онда бања постаје чаробно
место,
причу о њој покрећеш често.
Бања има толико садржаја
приређује уживање без краја.

Свака оставља печат свој,
у Србији их има већи број,
све зависи како се тумачи
свака има магнет што
привлачи.

Кофери успомена са путовања
крију најлепша сећања.
Сви догађаји почињу водом
а завршавају се неком згодом.

Зато се кофери и носе
а прича се зове „Догодило
се...”,
она која се исприча цела
та се зове „Ту сам гасрела”.

Свако ти прича нечег се сети,
Само треба отићи и видети.
Провод зависи од доброг тима
с ким можеш летовати и кад је
зима.

Ја тако некако радим
наше бање солим и сладим,
једино Врњачку мало
пресолим
јер је некако посебно волим.

Бранка Аћимовић Грчић

Пресвета Богородица
40x30цм
темпера на дасци

НЕНАД ЖИВКОВ, Бачка Паланка

ДЕДА И ШТАП

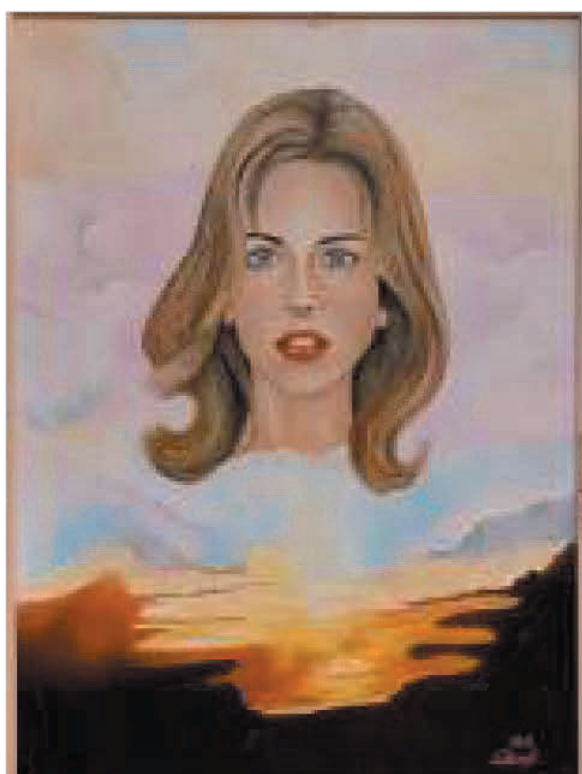
Ставио деда
на главу капу
и пружи руку
ка свом штапу
Извињавам се друже
ако сметам
ал'ја бих
да шетам
Без тебе не знам
како бих се и дигао
а са тобом бих и на крај
сокака стигао
Нисам ни слутио да тако
неком можеш бити важан
кад сам био
млад и снажан
И тако иду
они скупа
а ту их негде
чека и клупа

НЕКАД ЈЕ И БАКА

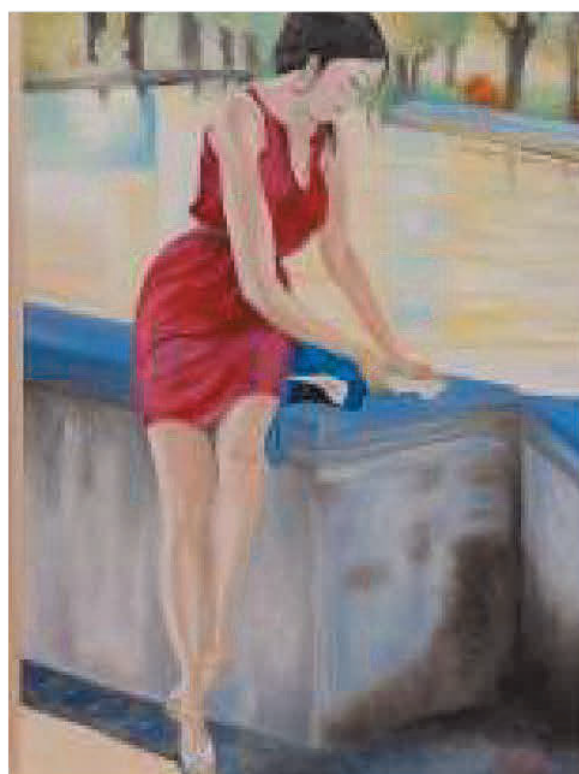
Некад је и бака
била заљубљена у једног
дечака
и сада га као Бога гледа
нико није ко њен деда
Никоме они нису сметали
парком су шетали
држећи се за руку снажно
друго им ништа није било
важно
Некад је и бака млада била
није само плела и шила
и она је терала моду и
стављала шминке
а не као данашње клинке
И сада кад је пола века за
њима
та љубав је за пример свима
а нама што са њима живимо
преостаје само да им се
дивимо

Зоран Дуњић

Сан
80x60cm
уље на платну

Девојка чита писмо
80x60cm
уље на платну

ЗАВИЧАЈ

Изгубих сањиве речи
усред завичајне траве,
и више не знам
шта су лептири,
ни где су звезде невернице,
на пустој стази
трагови не бораве,
не распознајем у цветном врту
ни птице, ни зенице.

Куда то беже
моји воћњаци и њиве,
у празној кући
шкрипе врата и несанице,
и дан и ноћ
подижу сенке сиве,
узалуд певам
моје последње реченице.

Ветар ми стао на длану
између звезда,
зеленим јутром
лечим стотину рана,
док је трајала љубав
на врху небеског гнезда,
тражили смо се у песми
првог пролећног дана.

ОДЛАЗАК

Испијам још једну
лепоту вечери,
у диму жамор,
још једна ноћ врела
пролази кроз мој живот,
падају звезде са чела.

Свака изговорена реч
постаје пијана драма,
вино се просипа,
одлази у ништа,
сањамо да се растајемо
у тами срушеног позоришта.

Теши ме мисао
о животу после живота,
моје неиспеване песме
певају и плачу,
испијам наискап сузе
из чаше љубави,
и добровољно одлазим
на ломачу.

Сава Бабић

Пут за манастир
Троношу
60x80цм
уље на платну

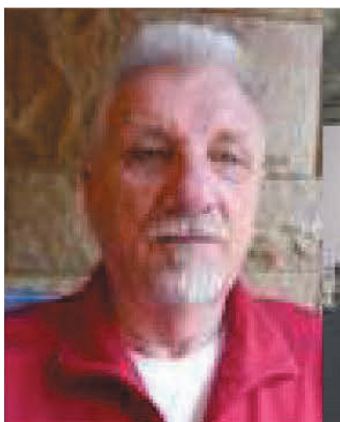
Воденица на
Жеравији
у Тршићу
60x80цм
уље на платну

ДРАГОЈЛА ДИВЈАК ТОПАЛОВИЋ, Стара Пазова

ЗАЛАЗАК СУНЦА

Пружи ми руке
Кад те умори залазак сунца
Када се распу облаци бели
И кад те дотакну хладне кише
Кад спазиш маховину
На трулој трешњи која издише.
Пружи ми руке
Кад ти срце заплаче
Због обећања које смо дали
Испод крошње багрема
А све што смо имали
Тузи смо предали.
Пружи ми руке
Ветрови су студени и јаче бију
Али још увек цветају
Невени жути
Приђи ми...
Загрли ме и ћути
Све је у једној минути
Застало
И не смеју да нас растуже
Огољене гране
И оне птице што око нас круже
Уплашене и саме.

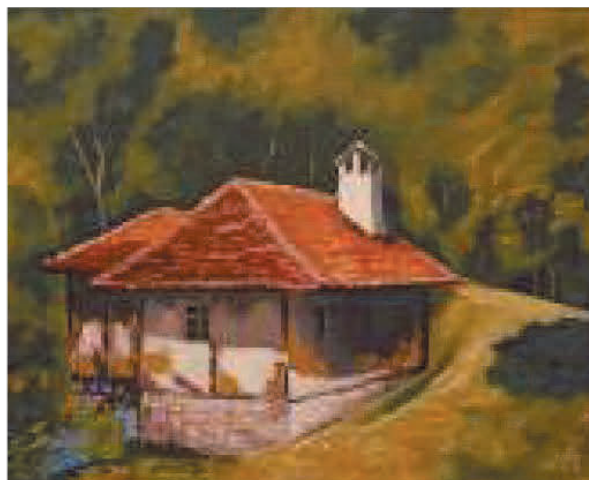

Добрица Обрадовић

Стара србска кућа
60x80цм
акрил на платну

Воденица
60x80цм
акрил на платну

РАДИЦА ПОПОВИЋ, Аранђеловац

ШТО НИСАМ...

Што нисам птица и имам крила
да ти слетим на раме,
и распалим пламен љубави
у коме ћемо заједно горети.

Што нисам ветар, да дунем
и замрсим ти косу,
помилујем лагано по лицу,
пољубим по носу.

Што нисам звезда сјајна,
да те ослободим ноћне таме,
светлошћу да те грлим нежно,
све док дан не сване.

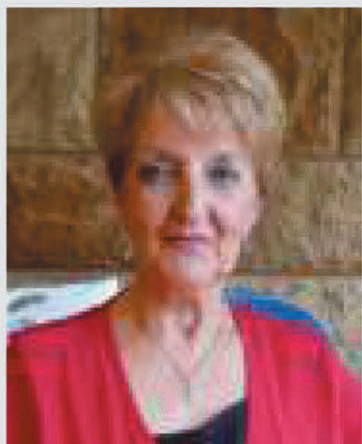
Што нисам јава,
која ти улепшава дан,
већ само мисао и ћежња
која траје само један сан.

ЉИЉАНА БАРАЧКОВ, Зрењанин

МИСЛИ

Размишљаш ли некад
док време стоји.
Неко на Тебе мисли,
искрено, нежно
Прате ме мисли,
стрпљиво снено.
Време стоји — не сме корак напред
плаши се неизвесности.
Дани постају дужи.
Опусти се — да Те моје жеље носе
у мирисне ливаде — свеже сенокосе.
Да ли знаш да ће живот брзи проћи.
Пусти да Те волим — снове да Ти смирим,
јер моје ноге босе газе сенокосе.
Росна ливада носи време
мисли понекад занеме,
враћајући се Теби,
а зашто и не би.

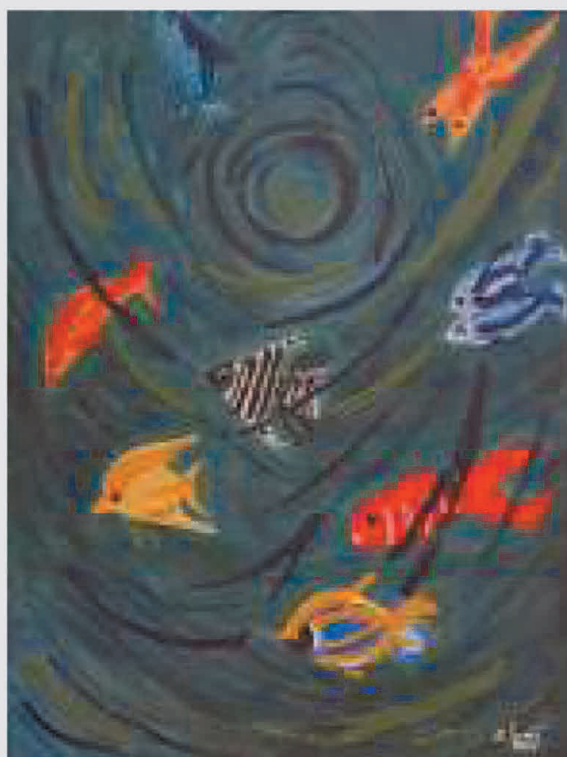

Зорица Шевић

Три грације
80x60цм
акрил на платну

Вртлог
80x60цм
акрил на платну

Марија Шимоњи, Нови Сад

НЕ ЗАБОРАВИ

Не заборави, док сањаш
поред шуме жуте, у јесењем јутру.
Блатњавом стазом док корачаш,
са погледом на све зрело и увело.
Дубоком браздом заораном
што води кроз сећања,
не заборави
да сам те бескрајно волела.

Док сиви облаци плачу,
над овим, мојим Балканом
и заносим мирисима ружа.
Гаси се музика у сенкама,
које нестају у дрхтају риме.
Ја, још се теби надам.
Не заборави,
да сам те бескрајно волела.

И сећање на младост процветало,
под осим небом,
класјем младим, дугом.
Време што у неповрат
изгубило се над долином.
У дубини душе остала чежња.
Не заборави, никада,
да сам те бескрајно волела.

Љубиша Станковић

Бара
80x60cm
уље на платну

Кућа
80x60cm
уље на платну

НИКОЛА ДИВАЦ, Дивци код Пријепоља

ЈАГОДЕ

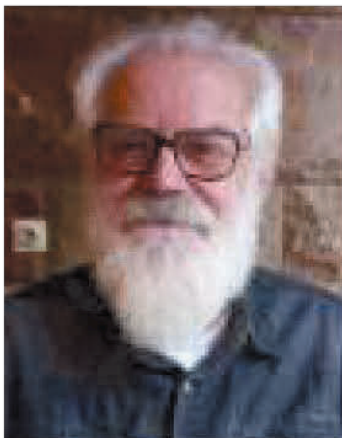
Сваке године роде,
црвене, мирисне, мазне,
и, не питајући, улазе у наше жеље,
будећи слатку жудњу и као нудећи се,
шире предивну причу да бајке нису лажне.

Када би јагода једна била и живот цели,
па макар трајао кратко,
један једини трен,
био би много бољи од празног таљигања,
и од шугаве судбе,
био би усуд њен.

ТРАГ

Хиљаде гласова сједињених,
у звонком шапату загрљених,
отискују се без престанка,
нежно се клижућ'
тече река.

Као да то душе умрлих,
у вечност скрајнутих,
заборављених,
поново живе:
Ту, са нама.

**Момчило Вуксановић
- Мома Брада-**

Свети краљ
Милутин
40x30 цм
темпера на дасци

МИРОСЛАВ МИКА КРКИЋ, Ћићевац

ИСТИНА, ВИДЕО САМ СИНА

Леп је јесењи дан
Нешто ме тера да прошетам
Куда би не знам
Ноге ме саме носе стазама
Где смо до скоро ишли за
козама.

Чим скренух с пољског пута
На врх Урвине
Где козје стазе воде
Сачека ме шикара љута
Спремна да гребе и боде.

И да нисам овуда прош'о
Хиљаду пута
Никад не бих поверовао
Да је ту била козја рута:
За Акаловицу, Црногорачко,
Главичар, Врпоље, Свиново,
Котурачу и Косу говеђу
Па чак тамо
за цркву Св. Јована и Тронеђу.

Захваљујући чизмама
Пробијам се полако кроз трње

Мисли су ми све црње и црње
Те су стазе
Навек проходне биле
Генерацијама су служиле.
„То су само шикаре и трње“
Рекао би сада неки странац
Зар је за њих мој син
Био „Последњи Мохиканац“
И ништа нема више
Све нестаје и све се брише
Ех, није мојој души лако
Али не да се она баш тако.

И као да,
Колона полако хода
И као да сам усред стада ја
И као да си напред ти
Јашеш коња
И као да
Зачеље потерује Џоња
И као да
Око нас Гари кружи
И цело стадо на стази држи.

Ево и Џоња лаје
Љути се на Зозу
Што заостаје
И звоно понекад се чује
То звонара не мирује

Понекад застане
Па довата гранчице са стране.
А понекад и Лепа мекеће
Нема јој јарка
Враголије изводи јареће
Трупка у страну и ногама
заплиће
Да задиви маму
И изазове друге јариће.

А кад стигнемо у Главичар
Тамо где је ширина
Тамо ће да се распростре
дружина
А одатле пасом може
И на Врпоље,
Тамо им је још боље
Могу да брсте и да пасу
До миле воље

А предвече кући се мора
И то кад сунце почне да пада
Иза Јухора.
И ето све је то и било тако
И зашто сам ја уопште Толико
плакао
Ово је мојој души лек
И нека остане овако заувек.

Идем тако

И ја међу њима полако
А наједном све постаје тихо
Сви идемо према челу колоне
Али не чује се нико
А онда, иза кривине
Ти седиш сине
Седиш на неком балону
Високо горе као на трону
А изнад тебе
Твоја крила од глајдера лебде.
Сви у мимоходу
Пролазимо полако.

Пролазим и ја
А нека светлост изнад тебе
Нагло засија
Наједном пуче балон
Ти се на крилима вазнесе у
небо
И као да сам и ја треб'о
Али око мене све мину
Само остаде оронули старац
Д а стоји у шибљу
И блене у висину.
Као да неко искључи целу
сцену
Само остави трње и шибље
И мене у њему.
На клецавим ногама
Извлачим се на чистину,

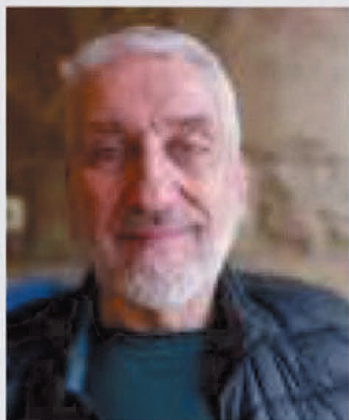
Добро да и то могу
А онда спуштамсе полако у
Слатину
Све ногу пред ногу.
И ту иза једног грма
Баш код извора
Пасу срндаћ и срна
Срећни су, једно друго
погледују
Мене и не виде и не чују.

Сине, отишо си на небо

Јер си Њему треб'о
О томе Он суди
И Њему су потребни добри
људи.
А ја одлазим у нади
Да трње није заборав
И да оно нови живот гради
И нада ме обузима све више
Уверен сам да није баш тачно
оно
„све нестаје и све се брише“.

Фото: Предраг Филиповић

Градимиp Николић

Свети Димитрије
40x30 цм
темпера на дасци

СТАНА БУШЕВАЦ, Београд

КОРОНА

Чудна јада од Вухана града
Цела Кина од короне страда,
Зарази се читава планета
Каже народ, стигао смак
света.

Времена су баш понекад луда
Долазе нам којекаква чуда,
Али ово што нам се десило
Нл у сну се никад не би снило.

Страшни вирус непознат до
сада
Са свих страна планету
напада,
Сиромашне, али и богате
Сви морају данак да му плате.

Сада хара и широм србије
Прети да нас у црно завије,
Да нам скине осмехе са лица
Тај проклети подмукли убица.

Модни детаљ постала нам
маска
Сви је носе ради превентиве,

Чак и деца, наши мали ђаци
Навикли су са маском да
живе.

Непријатељ већи но икада
Сваког може за трен да
савлада,
Не видиш га, а он те напада
Нико не зна кад ће да
настрада.

више воли старије но млађе
Зрело воће од зеленог слађе,
Жива сила ништа јој не може
Помози нам бар тл мили боже.

Лоше вести стигле и за младе
Факултети и школе не раде,
живот стаде у једноме трену
Из основа све се преокрену.

Од свих мера ванреднога
стања
Најтежа је забрана кретања,
Затворени у кућне самице
Сад нам фале само наногице.
Из болница увек иста слика
Препуне су нових болесника,
Ко у рату то се сад дешава

Сваким даном све више
жртва.

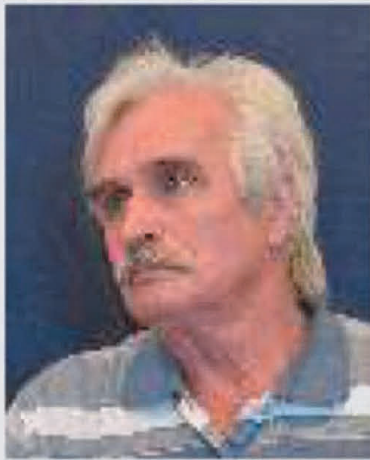
У сред тешког са короном боја
Има много и правих хероја,
Највећи су по природи ствари
Неуморне сестре и лекари.

Иако нас тешко стање снађе

Довести нас не сме у незнађе,
Корона се победити мора
Свануће нам опет ведро зора.

Доћи ће нам опет лепа дани
Да се славе наши рођендани,
И још много разлога за славље
Ова песма нек нам је
наздравље.

Иштван Јухас

Свети Архангел
Михајло
40x30 цм
темпера на дасци

ДРАГОЉУБ СТАНКОВИЋ, Београд

РЕЦИ МИ МАМА

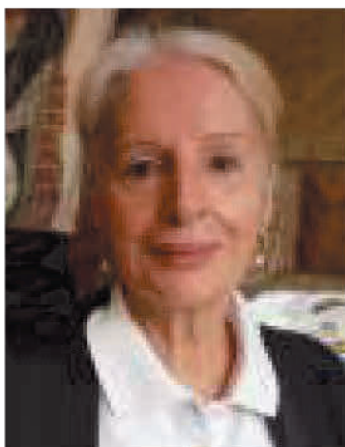
Реци ми мама зашто тата
Више не љуби мене и брата
Зашто толико пуши и пије
И зашто кријеш да те бије?

Питање једно ка теби хрли
Зашто те тата више не грли
Зашто никад радостан није
Долази касно, к`о да се крије

Највећа је моја и прва жеља
У кући да буде смеха, весеља
Да нема свађе и речи грубе
Да се к`о некад сви грле и љубе

Када те стегнем у загрљај јаче
Срце ме боли, рида и плаче
Мисао ме једна, мама, боли
Можда тата неку другу воли...

Не знам сад шта ћу, још сам мала
Знам да си тати сву љубав дала
Остаје ми да те још више волим
И да се за нас добром Богу молим

Јелена Николић

Свети Георгије
Ђурђиц
40x30цм
темпера на дасци

РАДА ЛОТИНА, Крагујевац

ЛИЦЕ И НАЛИЧЈЕ НАСИЉА ПОЦЕПАНА СЛИЧИЦА

Упознала је елегантног сликара, лепих црта лица. Показао јој је слике које су, изузев икона Свете Петке и Светог Николе, изражавале нерасположење према рату. Лобање, костури, мрачни предели и страхоте, биле су теме његових слика. Ако је својим делима желео да пошаље поруку да престане рат, онда је упозорење уметника оправдано. Док је разгледала слике, помислила је, како је могуће да има толико црних мисли у глави?

Рекао је да је после рата дошао из Хрватске у Београд. Радио је на рестаурацији фресака у једној цркви у центру Београду. И дан данас после две деценије, живо се сећа слике и као да чује лупкање његових потпетица док се у журно пење монтажним степеницама према црквеном своду, да би јој показао фреске на којима је радио. Унутрашњост цркве била је испуњена скелама, како би уметници могли да приђу своду. Свештеници су га у пролазу достојанствено поздрављали.

Одувек се дивила уметницима свих профила, због њиховог смисла за лепоту и хармонију, због истанчаних укуса за боје, облике и звуке. Рођени као естетe, приказивали су својим делима свет како су га они видели. Зато се много обрадовала што један такав уметник хоће да се дружи са њом.

Није јој засметало кад је нежно огрнуо јакном да је заштити од хладноће, након посете цркви, док су шетали Калемегданом. Био је знатно виши од ње, светло смеђе косе, стилски одевен. Материјал одећа и складност боја одавали су његовог истанчан укус. Руке му беху лепо неговане, а дуги, танки прсти, подсећали су је на прсте светитеља. Због кратковидости носио је наочаре, које су замагљивале његово проницљиво чкиљење. Ситним очима, радознало и сумњичаво посматрао је свет. Све време се изузетно трудио да јој угоди. Помислила је да ће постати инспирација за

његове слике, да ће из главе избацити црне мисли и престати да слика страшила.

Увече док је пратио до куће, говорио би, без разлога, нешто гласније. Вечерња тама га је охрабривала. Сметало јој је што њихов разговор могу да чују случајни пролазници.

Једног дана, док су шетали, свратили су у галерију која се задесила на њиховом путу. Ушао је да се представи галеристи, рекавши му да жели да изложи своје слике. Договорили су се да их донесе. Али тада је мало размислио, па је рекао да никада не би изложио своје поред изложених слика. Нису биле по његовом укусу. Свима беше непријатно, али галериста није коментарисао. Изашавши из галерије, раздражено се извињавао.

Брзо је заборавила догађај у галерији. Ужурбано се припремала за летњи одмор. Путоваће возом Београд - Бар, са ћеркицом и пријатељицом. Резервисала је удобну кућу у Сутомору. Карте беху купљене. Почетак јуна је време најпријатније на мору, тада јој је сунце најмилије. Мирно је и лепо за одмор, а све у природи расте и буја.

Дан пред полазак, пријатељица јој је јавила да је спречена да путује. Слика се одушевио због слободног места и већ купљене возне карте. Радовао се изненадној прилици да са њом и њеном ћеркицом путује на летовање. Није имала срца да га одбије. Помислила је, да ће га, као самохрана мајка, тако најбоље и најбрже упознати. И била је у праву. Допадала јој се помисао да ће са њим да путује. Биће јој одлична замена за пријатељицу.

Уметник је у возу, при самом уласку, био претерано радостан. Понашао се детињасто, као дете које први пут креће на море. Посумњала је, пре него је воз кренуо, да са њим нешто није у реду. Али, толика опрезност при поласку на летовање, коме је још потребна. Све бриге је оставила код куће. Потребан јој је одмор. Дуго се припремала, савршено је све испланирала. Све је било како треба.

На путу није имала времена добро да упозна свог пратиоца ...

Првих дана боравка на мору, сликар је имао доста неприлика сам са собом. Упао је у плићи канал поред шеталишта, запетљао се

у најлонски конац док је покушавао да пеца на јаком ветру, скакао босоног у воду пуну јежева да би извукао заробљену удицу. Враћао се стопала препуних јежевих бодљи, које је било тешко извући.

Она се тих дана спријатељила са газдарицом која им је издала апартман. Понудила јој је помоћ да излепи керамичке плочице на тераси и ошишала јој опасну куцу, коју нико није могао да шиша. Сликара је био престрављен, гледајући с подозрењем како она с лакоћом шиша агресивно куче, скидајући му, претходно га поливши зејтином, стотине набрекних крпеља. Пинцетом их је пажљиво вадила, вртећи је у обрнутом смеру казаљке на сату. Награда је била бесплатно летовање за њих троје.

При првом, безазленом неслагању, кад је хтела да одведе ћеркицу на плажу, а он није могао са њима због бодљи у стопалима, остао је у соби да чита. Био је незадовољан и огорчен због њиховог одласка.

Кад се вратила с плаже, њихова спаваћа соба је била демолирана, једна страна кауча поломљена, сви зидови мокри, попрскани црвеним вином, црвени као да су били умазани крвљу. Сликара је седео поред неколико празних, испијених флаша, уз спаковане кофере. Одмах се сложила са његовом одлуком да отпутује. Кад је схватио да она нема намеру да га задржава, уследиле су сузе, клечање, извињавање и преклињање да му опрости. Стање му се погоршавало из часа у час. Мрак је падао, алкохол је застрашујуће деловао на њега. Доскоро нежни уметник, урлао је, претио изобличеног лица, попут помахнитале звери. Није могла да предвиди како ће се ноћ завршити. Онда је донео одлуку да, ипак, неће путовати ноћним возом. Изгледао је веома опасно.

Са газдарицом и ћеркицом тихо су прешле у празну кућу преко пута. Звер је заспала исцрпљена од умора и стреса. Настао је мир. У души младе жене одлука је била дефинитивна. Мора одмах да прекине летовање.

Следећег дана, кад се наспавао, питао је шта се десило са зидовима? Зашто је нога кауча, по коме је скакао, поломљена. Клео се, да му се тако нешто никада није догодило! Одмах је приступио рестаурацији.

Она се одлучно и брзо спаковала. Биће још летовања. Одлагање може изазвати несрећу. Узевши такси, у току преподнева, стигла је са дететом на железничку станицу.

На станици су радници у пространој чекаоници тек офарбали клупе, па их је дежурни полицајац љубазно примио у своје просторије. Био је сам у смени. Неколико сати ће морати да чекају до поласка воза. Одахнула је, мислећи да је заштићена. Девојчица се безбрижно играла.

Полицајац који их је примио, с времена на време, обилазио је железничку станицу. За то време пресвукла је ћерку, нахранила и очешљала. Умиле су се и обукле адекватно за пут. Минути су се развлачили као сати.

У једном тренутку, сат времена пре поласка воза, њена девојчица се заиграла и истрчала пред врата службене канцеларије, улетевши право у наручје сликара, који их је тражио. Видевши да су смештене у канцеларији полиције, понашао се смерно.

– Тај човек је седео сам у бифеу цело послеподне – рече полицајац подозриво је гледајући. – Ви га познајете?

– Да синоћ је био пијан и агресиван. Морала сам да прекинем одмор, да сачувам и дете и себе.

Ноћни воз је коначно постављен на перону, спреман да прими путнике. Сликара је, не питајући, зграбио њене кофере. Полицајац га је пажљиво пратио погледом. Ушао је у воз, возећи се са њима до прве станице. Кад је сишао, заклињао се да ће све поправити, да ће окречити зидове пре него се врати кући.

Кад се уверила да је изашао, клонула је на седиште потпуно исцрпљена, срећна због његовог одласка. Ћерка јој је безбедна. Играла се са љубазним господином у купеу.

– Враћате се са одмора? – упита је.

– Да – одговори му она љубазно, напипавши малу фотографију у џепу. Поцепала је на неколико ситних комадића и бацила кроз прозор.

– Млада дамо, ја сам адвокат. Радим у Хагу. Добро познајем људе. Човек који вас је испратио је веома опасан. Узмите моју визит

карту и јавите ми се уколико вам затреба – рече и настави да разговара са њеном ћерком, која је уживала у његовој пажњи.

Ускоро су се сви смирили и заспали. Пробудили су се у Београду. Са пуно љубави удахнула је београдски ваздух. Ускоро је била у својој кући, мислећи да је безбедна. Веровала је да га више никада неће видети. Али преварила се, верујући да ће он без борбе нестати из њеног живота.

Прошло је само неколико дана. Зазвонило је звоно на њеним вратима. Кад је отворила, угледала је сликара, насмејаног, смерног, дотераног и љубазног. Донео јој је неколико заборављених ситница из куће где су боравили на одмору и кесу пуно воћа.

– Опрости ми молим те, желим да се помиримо – рече јој.

– Опраштам ти, али не желим да будемо у вези. Много тога ружног се догодило међу нама – рече му храбро.

– Врати ми онда моју фотографију коју сам ти поклонио. Не желим да остане код тебе.

- Изгубила сам је у путу, немам је више! Задрхтала је.

– Мораш ми вратити моју слику, не знам шта можеш да урадиш са њом!

– Немам је више, не брини.

Отишао је љут и бесан као стршљен. А онда су почела да стижу претећа писма. Телефон је непрекидно звонио.

– Врати ми моју сличицу! Врати ми моју сличицуууу! Убићу те.

Претње су биле страшне. Урлање као рика рањеног лава. Сутрадан је дошао у наше двориште претећи мојој старој мајци. Али она беше хладна и смирена.

– Убићу те, ти си јој мајка! – урлао је.

- Можеш ме убити, ал' ме не можеш појести. - рекла му је сталожено, одлучно и строго, а то је оно што највише смета психопатима.

Затим је позвао њену другарицу.

– Убићу те, ти си њена другарица! Реци јој да је желим, да смо једно за друго, као калуп и одливак. Не могу да живим без ње.

А онда је она потражила савет од девојке која је завршила Вишу криминалистичку школу.

– Ми смо у току школовања у полицији имали специјалну обуку за психопате. Посматрали смо њихово понашање кроз непрозирно стакло, да бисмо знали како да се понашамо са њима! Карактеристично је за њих да имају жуте минуте, када су у стању све да ураде, а да се сутрадан ничега не сећају. Веома су опасни при промени времена, приликом месечевих мена а ноћу добијају на снази. Непредвидиво реагују. Лепе се за добре људе и незаштићене жене. Твоја пријатељица је у великој опасности зато што разговара са њим. Реци јој да престане да га слуша, може лако постати његова жртва. Са психопатом мора да се разговара хладно, одсечно, да им се контрира и не показује страх. Према његовим претњама понашај се као да ти ништа не значе. Страх жртве даје им већу снагу. Буди спремна на најгоре али не показуј страх.

Вероватно је сликар и наредног дана пио кад му се јавила на телефонски позив. Урлао је са друге стране жице.

– Долазим! Осветитићу се! Тешко теби и твојој породици. Врати ми моју слику.

Претњу је озбиљно схватила. Угасила је светла и прешла са породицом код комшија одакле је могла све да види. Кућа беше у дубоком мраку, кад је он попут разорног торнада улетео у њихово двориште. У окриљу ноћи лупао је песницама по улазним вратима, урлајући и претећи:

– Излазите или улазим!

Ишчупао је комарник на вратима и бацио у двориште. Голим шакама кидао је трновите руже у башти испред куће и помахнитало их бацао на њен праг. Руке му беху кржаве и избодене. У таквом стању га је затекла полиција.

Истог тренутка, кад је угледао униформисана лица, постао је питомо јагње, мањи од макова зрна. Сасвим смирено је одговарао на питања. Одвезли су га у специјалном полицијском возилу с решеткама на прозорима.

Њеним двориштем протутњао је бес јадног, болесног психопате. Све је било покидано и разбацано. Сликар је те вечери завршио у затвору. Никад га више није видела, а њу је инспектор позвао на разговор.

– Звали сте ме – рече му улазећи у канцеларију на спрату. Била је скромно одевена, уредна и лепа. Осећала се непријатно.

– Очекивао сам, извините, уместо вас, неку страшну жену. Ноћас је много ружних речи рекао о вама. Одузели смо му пасош. Он је из Немачке принудно транспортован за Србију. Због изазивања проблема сличне природе већ је познат полицији! Више нећете имати проблема са њим, обећавам вам...

После извесног времена, пролазећи неком од земунских улица, на бандери поред тротоара, угледала је прелепи, познати рукопис.

– Сликара тражи стан...

Застаде на тренутак читајући оглас. Тешки уздах јој запара груди. Нежно помилова руком, позната јој слова. Није му могла помоћи. Нико му не може помоћи. Такви се људи рађају са грешком. Докле ће га одвести његово лудило? Ко збрињава овакве људе. Колико је видеала, нико. Колико их има међу нама?

После неколико месеци, јавила јој се телефоном непозната али уплашена девојка. Питала је шта да ради? Заљубила се у сликара, који је веома опасан. Виче на њу и њену мајку. Незаштићене су, живе без оца. Завршила је факултет историје уметности. Љубав према уметност их је спојила. Рече јој да се он при помени њеног имена тресе од страха. Шта сте му урадила кад вас се толико боји?

- Ја га много волим - тужно је изговорила.

- Мораш се склонити! Одмах! Не чекај да вас уништи. За њега спаса нема. Склони себе и мајку.

Прекинула је везу захваливши се. А сликар се и даље слободно шета београдским улицама тражећи нове жртве...

Драгана Мијушковић

Доле маске
80x60cm
уље на платну

Просјакиња
80x60cm
уље на платну

ЈЕДНА БИЛА, ДРУГА – ВИЛА

Када сам се одселила из старог краја, наставила сам да, повремено, одлазим код некадашњег фризера. То није ништа необично. Није само у питању навика и изузетно мајсторско умеће, него и једна врста, посебног, пријатељства. Код фризера се, понекад, одлази, не само због фризура, него и због пријатног ћаскања и лепе атмосфере у салону, коју знају да створе, углавном власници, и сви они којима је стало до муштерија. Тамо се мора провести неко време. Ако је мало више људи, тешко је загњурити се у књигу или часопис, док други чаврљају, а ако није гужва, развезе се, обично, прича фризера и његове муштерије, као најприснијих пријатеља. Понекад помислим да они о мени, а и ја о њима, знају више него моји рођаци.

Тако је ово прича о мом фризеру Ивану, кога нисам видела неколико месеци од кад сам се настанила у другом делу града, па свратих једно поподне. Ако није гужва, помислих, можда искористим што сам у пролазу и скратим косу, те направим фризуру. Запазих издалека да седи испред салона, за столом где запале цигарету и муштерије и он сам повремено. Али, није ми изгледао уобичајено. Седео је укочен, замишљен, без очекиване цигарете. На моје „добар дан“, једва нешто промрмља, а на питање како је, рече да, засигурно, није добро. Понуди ме да седнем, ако не журим и поче причу. Месец – два пре тог дана умрла му је жена. Заиста ме је то зачудило јер је он млад човек, а и супруга је била ту негде, а имају и двоје деце у средњој школи. Упитах да ли је боловала непосредно пред немили догађај и наставак приче је баш тужан, јер се није могло ни наслутити да неко ко је изгледао здраво, може доживети изненадан крај, и то у сну. Када се пробудио и отишао до купатила да се, уобичајено, спреми за посао, очекивао је да ће она, по обичају, већ припремити јутарњу кафу, опет за уобичајено, ритуално, испијање, као скоро сваког јутра. Зачудио се

да се није ни померила од тренутка кад је устао, а још више се зачудио да не одговара на његову причу о томе ко је вредан, па устаје раније итд. Кад је схватио да нешто није како треба, бацио се према њој и схватио да је хладна као лед.

Шта је после било је хаотично сећање на покушај реанимације, хитну помоћ и лекаре, који ништа нису могли да промене. Преминула је у сну и њему је тако тешко пала чињеница да није тога био свестан, мислећи да је, можда, могао да реагује, позове раније хитну помоћ, да су они, можда, могли, да јој спасу живот. Кривио је себе иако није знао за шта. Покушала сам да му кажем неку утешну реч, али је човек стварно био очајан, а и, прилично одсутан. Покушала сам да му кажем да помоћ стручне особе може да буде од користи да људи лакше преброде тугу, имајући сопствено искуство губитка супруга и чињеницу да људи, понекад, лако склизну у депресивна стања. Остали смо у разговору више од сата. Тешко је било и слушати његову тужну причу, а тешко је било и наћи речи утехе. Видело се да му се живот окренуо наопако, да му је тешко и да пати, а и сама сам знала да туга има свој ток и да је тешко превазићи, а камоли прескочити неке фазе.

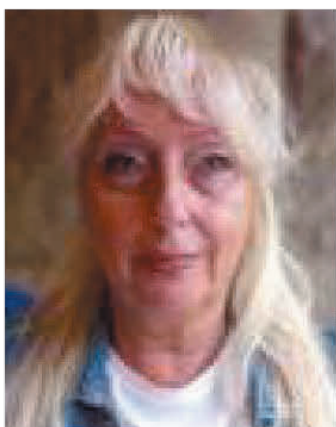
Прошло је неколико месеци, можда неки месец више, када сам се опет упутила у стари крај и код фризера, наравно. Чула сам већ да салон ради, па нисам ни провереавала телефоном. Није била гужва. Једна муштерија је била при крају, па се кратко договорисмо да сачекам десетак минута и да ће ме примити. Видело се да није нерасположен. Али, нисам очекивала овакав наставак приче.

Осмех на лицу све време и поче прича. Деца су га подстакла да оде до психотерапеута, како сам га и ја посаветовала (!), после изненадне смрти супруге, о чему сам већ све знала. Видела сам да му је психотерапеуткиња, коју је поменуо, помогла да се не осећа тужно и несрећно. Осмех му није силазио с лица, али ја, стварно, нисам претпоставила, да га је тако препородила, али не само стручним саветима, како да превазиђе бол и тугу.

Нисам, наравно, претпоставила да је ствар отишла много даље. Они су се упознали, најпре као пацијент и терапеут, па су се чешће виђали. Убрзо су, обострано, отворили срца и почели да излазе заједно и сада су у лепој, нежној вези. Она је дивна особа, жена о каквој је сањао. Волео је своју супругу, али је срећан што је сад упознао овакву жену, која се ретко среће. Не бих могла ни да набројим све позитивне особине које је ређао у причи о жени коју познаје тек неколико месеци. Мало је рећи да сам била изненађена његовом неочекиваном ведрином, расположењем и несвакидашњом причом. Сматрала сам да ме, у овим годинама, не може нешто баш изненадити, али нисам могла да верујем да све то чујем и једва сам стизала да учествујем у разговору, док је он причао и причао, а моја коса добијала облик елегантне фризуре. „Ето, драга госпођо“, тако Вам је то у животу: Једна била, друга – вила“, рече ми он на крају.

Фото: Предраг Филиповић

Биљана Цветковић

Симонида Краљица
40x30цм
темпера на дасци

ДОБРИЛА НЕДИЋ, Аранђеловац

ШАРЕНИЦА ЗА МОЈУ ДИДУ

Моја мама на факултету

Моја мама, Дида (тако смо је звали, јер је убраћеност марамом знала да развесели некаквим украсним иглама што их је побадала у пунђу), запутила се у Београд. Спаковала у скромну црну торбу, са окрпљеном ручком, теглу кајмака, теглу ајвара, сира, јаја, гибаницу, печено пиле и јабучару какву још нико после ње није успео да направи.

А онда у дворишном собичку у Охридској (или можда Скадарској) улици на Звездари, није ме затекла. Хтела сам да не брину, па смо цимерке и ја, после отказа станодавца, кренуле у потрагу за смештајем како се ко снађе. Привремено сам се сместила код другарице са факултета, Љиље из Ужица. Касније смо се заједно преселиле у онај собичак на Вождовцу.

Опрости ми мајко!

Не знам ни да ли је спавала, а примила је добра комшиница Славица из дворишта на конак. Хвала јој! Сутрадан се моја Дида упутила право у секретаријат ЕТФ-а. Драга наша Божица је ту утешила и пронашла ме на предавањима.

Никад нећу заборавити тај леви ходник, мало испред рачунског центра. Моја мама, са веселом марамом и лажном бисерном иглом у њој, стоји поред прозора. Црна торба јој испод ногу. "Забога, Бине, што нам не јави? Премрла сам!"

Била су то друга времена. Али ни лакша ни тежа од ових! Једно се никад не мења. Родитељска брига. И онај превид потомака у вези са тим. Требало је некако да јавим кући! Е сад, увек та накнадна памет! И године што су прошле!

Остаци

Весна ми рече да је спалила ствари у којима је моја Дида умрла. Сви јој тако рекли.

Боље је што нисам била ту да видим ту ломачу. Ту малу ватру, а завршетак живота пуног муке, трпљења, понижавања и одрицања. Моје очи су се угасиле као да је негде у дубини моје душевне инсталације дошло до кратког споја и сва се светла погасила.

И све што је недавно било битно за моју Диду, више нема баш никаквог значаја и отишло је увис као искрице те варничаве ломаче. Ни да ли је поорано, ни да ли је посејано, окопано, затравило, да ли је стока гладна, жедна, лаје ли кере, м'ауче ли маче, ричу ли говеда, блеје ли овце, сатрули ли сва она вуна коју нико неће, кисне ли трем, окасни ли се са расадом, потрули ли лук или кромпир, поби ли град усеве, помлати ли слана паприку...

Тако мало остане од сваког живота. А највише што је мени остало и што ми нико не може узети су моје успомене на напаћени али часни живот мојих родитеља. Хвала им што сам оваква, што ми је душа као свемир широка, што ми је туга као море дубока. Знам да ми са том душом и том тугом нимало није лако, нити ће икада бити. И да често осећам да се моја душа није примила тамо где сам садила, заливала, прихрањивала... Или је лош пелцер или сам погрешила место садње.

А није било лако ни њима, мојим родитељима. И љутим се јако, а волим још јаче, а дајем наручјима иако примам највише прегрштима (тачније прстохватима). Но нека!

Добродошлица

"Рашири руке, о мајко стара, ја ћу ти доћи кад дође мај!" Чује се са радија.

Сузе, болно стезање у грлу и слика:

Дида моја шири руке насред авлије. На тераси горе, од још недорађене куће, дремају бегоније свих могућих боја и минђушице. Поред стазе драгољуб, украсни штир и г(е)оргине. Испред куће

једна виња и шептелија. Астал и на мушеми бокал замаглио од хладне бунарске воде (бунар је својим рукама ископао деда Драгиша) и слатко.

Да ми је да још једном загрлим моју Диду!

Више од десет година недостајања

Јуче сам код пријатеља пробала слатко од нељуштених шљива и сузе су саме потекле.

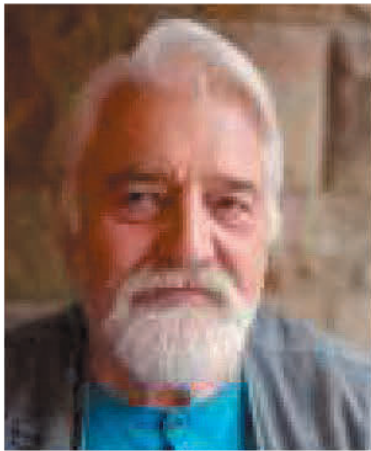
Сетих се Диде и њених зимница. Како је само знала да од мало направи много и све нас обрадује. Увек је, окружена дечурлијом, свашта спремала. И неке необичне ствари: џем од парадаиза, слатко од лубеница, зелени ајвар, сомборка пуњена сиром, црвене паприке пуњене купусом, шарена салата...

Било је ту свега и ништа јој није било тешко. Врхунска домаћица!

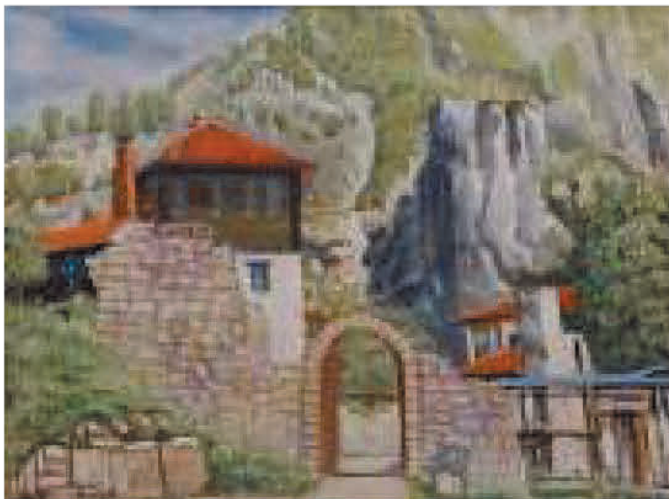
Слике излећу као из чаробне кутије, смењују се, прелапају:

Пустила Дида мали бордо касетофон, што јој донео комшија из Немачке, цупка уз музику и пече коре на плотни старог смедеревца. Ја сам већ спаковала своје књиге разастрте по дединој "Политици"; један сто за све! И за учење и за прављење пите... Чујем како пуцкета ватра, коре се помало диме, деда седи поред шпорета. Напољу нана храни пилеж, моја Даца јој помаже, а мој Суле тимари коња. И сви жељно чекамо Дидину питу.

Знала је да каже како је направила десет 'ектара гибанице!

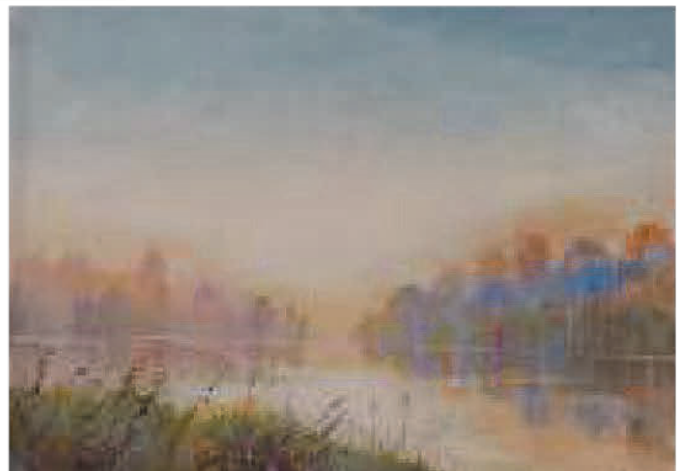

Драгослав Божовић

**Манастир
светих Архангела
60x80цм
акрил на платну**

**Јесен на реци
60x80цм
уље на платну**

СПАС И УТЕХА

По казивању Драгице Совиљ

Војничке чизме увек остављају каљаве трагове. Без обзира кад су обуване и одакле извађене. Често водњикаве, бледуњаве, као печати. Знају носити боте блата са по којом травкоом, гарежи а, дешава се, и крви. Она иде са крпом, брише, пере, опет брише и тако цео дан. Простор болнице мора бити чист а простор не може бити чист. Блато и каљави подови иду уз војску, војска иде уз псовку. Псовка не оставља трагове, она је као издисај. Псују сви од рањеника до доктора, јер псовка и јаук су једно, немоћ, потражња оно што нема и неће бити. Брише Драгица подове, склања исечене униформе, мења постељину шаље по неку реч лево и десно, често утехе, одговара, жури... А где сви журе? У погибељ. Одмори се понекад седећи на ивици кревета хранећи каквог младог невољника са рукама у завојима. Помогне и сестрама да се окрене, опере, пресвуче борац који је налетио на смрт па се сад боре за његов живот. Да га отргну. Плач а и бугарење су и ван зидова болнице. Мајке, као врране, надлећу, гачу питања и бригу, изнад гнезда чемера.

Ратна болница Босански Петровац. Град као кошница. Избеглице по улицама у потрази за храном, родбином и познаницима, надом да ће наћи какав сигуран кутак у којем ће сачекати мир и вратити се својим домовима обилазећи и помисао да га можда и немају. Драгица има парче стана, неких тридесетак квадрата, а у њему, поред ње и мужа, ћерка са дететом, зета кад није на „линији”, мајка и свекрва. Скоро све болесно, немоћно, тражи негу и време које она нема. Муж се отима болести (шлогу),

повремено превезе погинуле до породица и вечних кућа, обезбеди храну за тај дан, или нешто. Она разапета између болнице, стана и релације имати-немати. Времена за властите проблеме није било. Били су затрпани општом несрећом. Можда једино, деси се и то, кад се све смири, доктори спавају, сестре спавају, Петровац спава, можда и по рововима и једни и други спавају, уз кафу и цигарету, загледана у ништа, или планину ван града, мисли да мисли а не мисли ништа, само сања. Сачекала је Она многе несреће, негде са стране иза широм отворених врата. Кроз њих су улазиле колоне носила са рањеницима. Било је и деце. Много је било оних који нису требали ући. Ускоро су изашли прекривени преко главе.

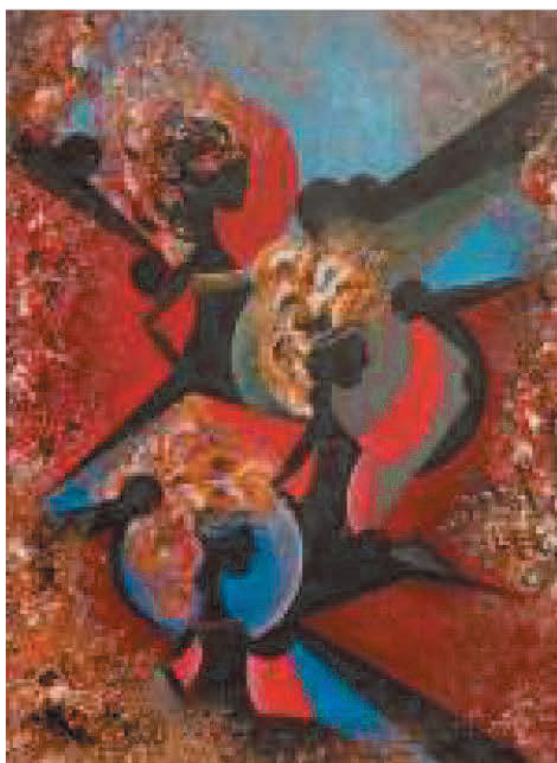
Свака већа ратна суочавања доносиле су крв њиховој неусловној болници. Сви пропусти командног кадра су падали у руке вредног докторског тима петровачке болнице, болничарки, помоћног особља. Много је било разлога за плач да је било суза, али су оне одавно потрошене. Појеле их године. Радила је она и у кухињи. Кувала је или помагала у кувању. Многе послове је радила за које се нико није отимао.

Драгица је све до краја рата била део болнице а онда је, понета реком народа, кренула низ стрмину, у вероватно, боље. А сад, колико је боље, нико не зна. Јер оно теже, оно што је било, прогутала је прашина.

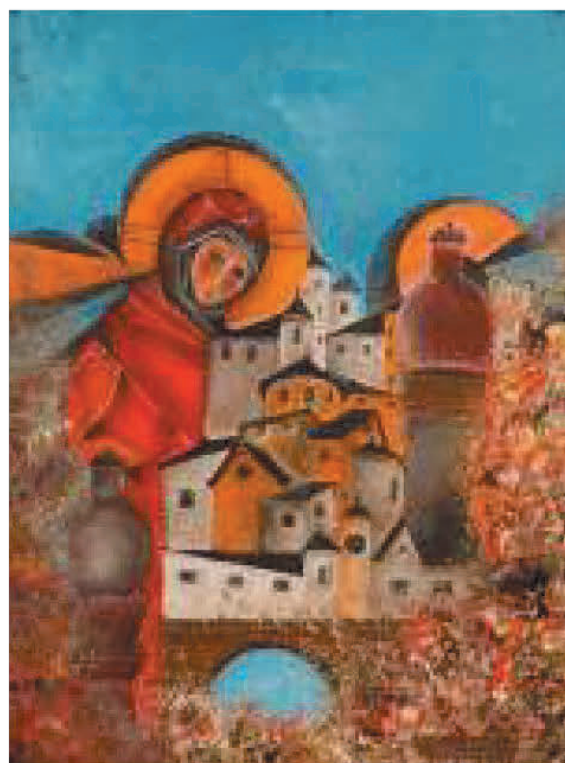
(Одломак из рукописа књиге слика)

Часлав Златковић

Балерина
80x60cm
акрил на платну

Рађање Богородице
80x60cm
акрил на платну

ОЧЕВИ НОВИ ОПАНЦИ

Јутарњу тишину прекинула је оштра звоњава старог сата који је укућане породице Видојковић будио већ скоро пола века. Миливој је тај сат купио кад је почео да ради као пружни радник и ево дочекао је с њим и пензију. Временом се навикао на рано устајање, па му сат није ни био потребан, сем кад се добро напије... Тада му пешачење до Сталаћа, радног одредишта, дође као добар начин трежњења. Кад по мраку сиђе устаљеном стазом низ Високи брег, кроз Колин браник, па, пре него што прескочи поток, застане и поново се умије бистром ратевачком водом.

Сада, у пензији, тај сат му је још мање потребан, али понекад послужи укућанима кад се спремају за путовање аутобусом, који, рано ујутру, пролази кроз Нови Брачин. Аутобус је становницима села Плочника једини превоз ка Крушевцу и Параћину. Миливој је своју пензију заслужио пешачећи свакодневно - лето, зима, сунце, киша, дубок снег, понекад и до појаса, али напредовало се и сада су аутобуси стална и бржа веза ових села са светом.

Тако је тог дивног јутра Љубомира тргао и пробудио звук тог старог, али још увек ефикасног предмета и прекинуо диван сан у коме је видео себе као подофицира у Љубљани како врши смотру одељења везе чији је био командир. Оштар звук сата га је вратио у стварност баш у тренутку кад је наилазио капетан Дрљевић да прими јутарњи рапорт. Љуба, како су га сви звали, се још увек радо сећао војничких дана и у себи носио тешку и непреболну рану што је, због родитеља, одлучио да скине униформу и врати се у своје село. Могао је да се активира и остане као водник у лепој Љубљани. Али, победила је жудња за селом, родитељима сиротињским имањем, врзинама, шљивама и њивама.

Мало му је било криво због прекинутог сна, али обавеза, коју је имао по ратном распореду, била је већа и журио је да се спреми и на време стигне јер аутобус не чека никога. Војни позив за вежбу је

ставио у новчаник и пазио да не буди остале укућане. Отац му, Миливој, који са Косаром спава у кухињи, већ је био будан, али се окрено на другу страну. Драгиња је умала тихо да Љубомиру помогне у спремању јер, иако је увече све оставила на своје место, сматрала је својом дужношћу да му се нађе, за сваки случај. Споразумевали су се погледима да не праве буку и не буде децу која су спавала у другој соби.

Спремио се Љуба у тишини и потражио нове опанке, које је специјално купио за ову прилику, прекјуче у Ћићевцу. Оставио их је у ћошку ходника, да му буду при руци. Није их било. На крају је потражио још једном не палећи светло. Оно, јуче је мало био кући, због обавеза, али зна да их је ту оставио. Синоћ је дошао касно, окупао се, обријао и није обраћао пажњу на нове опанке. Свако има своју обућу, зашто би проверавао. Хтео је да у новим опанцима оде у Крушевац, на војно предавање. Опанци би му касније полужили за свакодневне потребе, пошто су стари већ поодавно излизани и служе му само за пољске радове, шталу и обор.

Не, нема их! Таман је хтео да позове Драгињу, али се она створила поред њега и слегла раменима. Могао је да пробуди Боривоја, јер је једино он могао да обује тај број опанака, што је ретко чинио. Тек понекад - јер је имао своје патике као и Радослав, њихов млађи син. Тада се сетио да га ни синоћ није нешто видео... Зна он да му овај старији син често сиђе у село са друштвом увече - играју фудбал на мале голове испред дома културе. Иако је студент и треба више да учи, воли да сиђе у село и дружи се са свима испред продавнице. Знају и да оду у суседна села јер и тамо имају другаре.

Често су га због тога критиковали, прекоревали и молили да више учи, а мање, ајте, свадбе, посела, утакмице, турнири и разна дружења. Тада се и Драгиња сетила да га јуче није видела скоро цео дан. Послала га у продавницу рано ујутру да купи неке ситнице, али се није вратио. Позајмила је од Виде то што јој требало, па да врати кад Боривој дође. Разне обавезе и послови су и њој скренули мисли да сасвим другу страну и на то је сасвим заборавила.

Ушли су, као по договору, у собу где су спавали Боривој и Радослав и стали као укупани. Радослав је спавао у свом кревету, али Борин кревет је био нетакнут. Љут као никада до тада, Љуба је излетео из куће и, трчећим кораком у старим опанцима, нестао кроз сокак у још тамно јутро.

Лајка, умиљата кучка, која га је пратила свуда, кренула је за њим осећајући да се нешто десило. Често је за њим каскала, па и за колима и кравама кад би ишли на њиву. Некад је знала и да се са њима не врати, негде се задржи, али увек дође. И сада је осетила колико је Љуба љут и кренула за њим у неизвесност.

Ројиле су се разне мисли и слутње у Љубомиројој глави. Није никад тако отишао а да се не јави где иде. Друштво к'о друштво, зна да одлута негде неким неважним поводом. Некоме падне на памет да у Старом Брачину има свадба, па ајде у ајту сви. Или - ноћно купање у Јовановачкој реци, што су већ неколико пута овог лета урадили. Све то може бити и понајбоље, од оних црних мисли у Љубиној глави.

А шта ли је тек Драгиња мислила. Мајка к'о мајка, увек мисли све најгоре. А није да није за бригу. Јуче, цео дан и ова ноћ, а да се не јави. То уопште није добро и не личи на њега. Зна да тако дође, дотрчи, јави се и опет оде или да играју фудбал или на неки концерт. Често иде у Сталаћ да слуша неке Албатросе који стално приређују игранке, али знамо да је тамо. Такмичење певача аматера се одржава стално и у Новом Брачину, Дреновцу и у Ћићевцу, иду и тамо. Сабори и игранке су стално, иду пешице, али знамо где је и с ким иде. Обично са Бубијем, Радисавом, Џекијем, Гишом, Љубишом. Други се мењају, али он остаје. Скоро је са Новицом, Мирком и Драгишом из Брачина ишао бициклом на сабор у Извор, у манастир Света Петка. Еј, преко Параћина, па још толико до Извора. На Буковичку пољану су ишли бициклима, а у Крушевац и Параћин на корзое, то стално. Зна и да заглави код Ћиде у кафани, па и преко пута - код Грачета. Али, сада нема паре за то. Пре десетак дана, Драгомир Мркић, на вашару у Параћину, продао теле и свратио са њима код Ћиде и све спискали, што на

пиће и јело, што на музику и певаљку. Ништа није однео кући, још се и задужио.

Роје се разне мисли у глави човека који је пошао без знаног циља. У кошмару размишља да прво сврати код Ћиде у кафану, да се распита да ли је Бора био тамо и ако јесте с ким и где је отишао. Иде све убрзаније, псује у себи: "ма само да га до'ватим, онако како знам и умем, да му исправим грбину"! Мрмља у себи Љуба, зна да то неће да уради, али бар да то каже у себи и олакша некако... Иде познатом сеоском главном улицом, а свуда тишина јер је још мрак и приближава се сеоском дому. Види светло у оној просторији где понекад и он сиђе да погледа телевизор, једини у селу. Не интересује га ништа, само дневник и вести, а и то ретко. Има толико обавеза и послова да једва чека да се увече спусти, опере ноге, вечера и поразговара са својима. Са Драгињом је стално или на њиви или у другом послу, али са Косаром и Миливојем, односно са оцем и мајком се виђа само увече па увече. Мајка се цели дан рве са свињама, кокошкама, свађа се са њима, виче на њих, јури их по дворишту, али увек без успеха. Увек су јој тако близу, а тако далеко, избегну сваки њен покушај.

Тако замишљен није ни приметио да је већ прошао поред задружног дома. Да није Ленчино куче скочило на ограду, због Лајке, која је оштро зарезала, наставио би скрхан свакојаким мислима. Тек тада, када се окренуо, спазио је светло у једној просторији дома културе. То га је зауставило и вратио се, попео на степенице и погледао кроз прозорчић. Лајка га је упорно пратила и сада весело махала репом и огласила се својим познатим благим и умиљатим лавежом.

Велика соба у задружном дому у којој се налазио телевизор и служио да скоро цело село ту гледа дневник, утакмице, серију „Дуго топло лето“ због Кларе и Бен Квика, гушила се у диму. Телевизор је давно угашен јер више није било програма. Скупина неких посматрача је само пушила и посматрала партију ањца која је, очито, достигла врхунац. Тишину је реметио по неки уздах кибицера и све чешће кукурикање петлова који су најављивали зору. Више њих је улазило у игру, мењало се и одустајало од

партије, која је започета још јутрос, али су Бора, Шумац, Глиша и Хране били најупорнији и нису одустајали. Добијали су и губили, али су остали најупорнији. Сада је банак држао Бора и гомила пара, на малом столу са шаховским пољима, била је највећа до сада. Партија се приводила крају јер су сви били уморни, али им инат није дозвољавао да одустану. Нико није хтео да се повуче иако су ту већ, ево, скоро два дана. Кад је видео да у подели има кеца, Бора је одлучио да примени један трик који је научио од Зорана, цимера из Краљева. Кад имаш добру карту и желиш да прекинеш игру, када ти делиш, онда малим прстом леве руке у којој држиш карте док десном делиш, неприметно погледаш која карта иде па је, ако ти одговара, тим малим прстом повучеш мало на страну, а поделиш следећу. То не може да упали код опрезних и вештих играча, али кад време одмакне, концетрација играча попусти, може да се примени. Бора је знао да је Зоран тим триком Славку Јокићу из Велике често покупио и стипендију и кредит, па му га је било жао. Али Зоран није имао проблем с тим говорећи да не треба да игра кад губи. Црногорци бар имају те стипендије и кредите, које не враћају, и то колико хоће, па и колико неће. Вежбао је то Бора неколико пута и прилично му је добро ишло.

Знао да то код Шумца неће проћи, али код Глише и Хранета хоће. Пошто је већ било крајње време да се ово заврши, одлучио је да примени тај маневар. Гомила пара на столу која је покрила скоро свако шаховско поље, а на врху опанци, нови Љубомирови, које је обуо јуче ујутру у намери да мајци купи намирнице и да се врати кући да учи. Уложио је и њих пошто су картароши све паре бацили на последњу карту. Био је сигуран да добија, јер је кеца вешто скривао малим прстом леве руке, а противницима делио друге карте.

Одједном је занемео. Чуо је Лајку и њен познати лавез, који запара јутарњу тишину. Лагано је подигао поглед ка прозорчету и испустио карте. Љубино препознатљиво шеширче се назирало у полумраку, наслоњено ободом на прозорско стакло и одмах му је синула мисао: ОПАНЦИ! Љубини нови опанци које је купио специјално за војно предавање у Крушевцу. Учинило му се да је у

Љубиним очима зацаклила нека опасна искра и упутила оштру стрелу ка њему. Пресекла га је преко половине и додирнула желудац који је почео да игра.

Утрнуо је и пошао руком да са стола узме опанке. У том моменту ништа друго га није интересовало. Ни паре, ни друштво, само то како је себи могао да дозволи овакву ситуацију у којој се осрамотио и код друштва, а највише код оца. Поштовао је оца и мајку и млађег брата и бабу и Миливоја, који га је посебно обожавао. Овако нешто себи није смео никако да дозволи.

Тешка рука једног од играча, није му било важно чија, није му дозволила да узме очеве нове опанке. Он је устао и сав утрнуо кренуо ка излазу из просторије. Није знао ни где се налази, ни куда иде. Тле се под и пред њим губило у тишини која је била тежа од сваког терета. Само се Лајка умиљато увијала око његових ногу и нежно цвилела у полутами долазећег јутра.

Љуба је убрзао корак, сустигао га и тихо уздахнуо: „Е, мој синко, синко“, и немо га отпратио кући док се јутро полако прикрадало њиховим сокаком. Свањавало се и Бори у глави. Није требало нико ништа да му каже. Све је било јасно. Покушао је да избегне бар мајку, али није успео. Чекала је и само га прекорно и тужно погледала, а он је покушао да избегне тај поглед, савио је главу, прошао поред ње и тихо се увукао у кревет. Тај поглед му је све рекао и никад га неће заборавити. Нико му ништа више није рекао.

Никада више о томе нису ни реч проговорили.

Никада Бора није сазнао шта је било са оноликим парама које су биле на карташком столу, ко је и колико узео, као ни шта је било са Љубомировим новим опанцима. Никада никога није питао о томе иако су се и даље дружили и о свему другом причали.

И - никада више није узео карте у руке.

Аца Перишић - Пикасо

Мртва природа
60x80cm
уље на платну

Зимски пејзаж
60x80cm
уље на платну

ТУЂЕ КРИМИНАЛЦЕ НЕЋЕМО, СВОЈЕ НЕ ДАМО!

1. Догорело је до ноката, али нам је срећом вода до грла!
2. Памет највише продају они што купују дипломе!
3. На промоцији наше кухиње све је било домаће, једино је сто био шведски, а чачкалице кинеске!
4. Откад се учланио у странку, даска која му недостаје постала је одскочна!
5. Бољи живот нам је на дохват руку, али их ми не вадимо из џепова!
6. Од свих језика најбоље је савладао говеђи - са реном у белом вину!
7. Није пропуштао коктеле, све док није налетео на Молотовљев!
8. Ако је рад створио човека, ко је онда наш творац?
9. После сваке победе бацали смо тренера у вис, све до првог пораза кад смо га бацили у даљ!
10. Док смо падали на дно, талог је испливао...
11. Русвај је настао када је лежећи полицајац устао, и то још на леву ногу...
12. Таман га извели на пут, а он скренуо...
13. Откад је сишао са ума, попео се свима на главу!
14. Све је стекао са својих десет дугих прстију у туђим џеповима!
15. Кад дивови потезу конопац, највише пати изгажена трава!
16. Кренули смо од нуле, али смо убрзо стигли до две нуле!
17. Пензионери су начули да ће им се пензије усклађивати са швајцарским...
18. „Мењам времешну госпођу за две млађе другарице“. Шифра: „Југоносталгија“.

У ПЕНЗИЈИ САМ СКРОЗ ОТУПЕО, НИКО МЕ НЕ ЗАРЕЗУЈЕ

1. На изборима је доживео пораз. Народ је био у већини.
2. Европа од нас купује купине и малине. Докторе и инжењере добија гратис.
3. Рекли смо Европи: Или нас примите под нашим условима, или пристајемо на све!
4. Ушли смо у воз на линији Србија - Европа, виа Косово.
5. Од свих великих сила нашу страну држи још само сила гравитације.
6. Европа нам нуди компромисно решење за Косово. Да га се одрекнемо.
7. Прославили смо крај рата - пуцало се три дана.
8. И међу богаташима има глупих. Али, ни једне будале.
9. Није исто судити окорелом криминалцу и поштену човеку. Овај други одмах све призна.
10. Телевизија верно преноси дешавања у свету и код нас. Гледам и не верујем очима и ушима.
11. У старим добрим временима сањали смо бољу будућност. Сада сањамо стара добра времена.
12. Друг је радио у фабрици. Господин је сада на тржишту рада.
13. У народне кухиње иду и они који не мисле добро о држави која их храни.
14. Кад би уз народне кухиње отворили вечерње школе и амбуланте, ето социјализма!

15. Не тражимо ратну одштету. То би помутило крваво стечено пријатељство са НАТО државама.
16. Љубав је најбољи лек за срце. А, може се наћи у слободној продаји.
17. Осуђен је на кућни затвор.
Има се - може се.
18. Године демократије - одужиле се као гладна година.
19. Засад нам је са Европом заједничко само оно померање сата:
напред - назад.

НЕНАД ЖИВКОВ, Бачка Паланка

КОД НАС ПЕНЗИОНЕРА ЈЕ РЕДОВНО СТАЊЕ, СВЕ НАС ЈЕ МАЊЕ

Само за оног
Који се на јесен
На онај свет спрема,
Зиме нема.
Човек је најсавршеније биће на планети
И за то постоје аргумента јака.

Замислите, може да га направи
Будала свака.
Не пиши
Како говориш баш,
Ако за бога знаш.

Ако немаш шта да радиш,
То морам рећи свима,

Онда ради на себи
Јер ту увек посла има.

Живот није кратак,
И не треба зато да га кривимо,
Само се касно сетимо
Да живимо.
Ћутање није злато,
Гледано из угла не само мога,
Ћутање је велики притисак, чир на желуцу
И још много тога.

ЗОРИЦА ЕРЕМИЋ, Зрењанин

- **Терао зеца, па истерао вука, а онда је од тог вука бежао брже од зеца.**
- Ако кантар не ваља, ти буди исправан! Ја сам исправан, вага сам у хороскопу.
- Некада су учитељи тукли децу суботом (дечија буботка). Данас ђаци бију учитеље сваког радног дана.

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ ЖИВКА КУЛИЋА: "ВЛАСТ ЦАРУЈЕ, НАРОД КЛАДЕ ВАЉА" У УДРУЖЕЊУ КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ

У препуној сали Удружења књижевника Србије, 21.12.2022. је одржано књижевно вече проф. др Живка Кулића, са представљањем књиге "Власт царује, народ

кладе ваља".

Афоризме, никад актуелније, публика је поздрављала овацијама. Вече је било посебно оплемењено звуцима гусала. Колеге из Књижевног клуба и ПТД Србије су подржале др Кулића у великом броју.

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ НА САЈМУ КЊИГА У БЕОГРАДУ

На Сајму књига (23-30.10.2022), под слоганом „Повратак написаних“, у сарадњи са Удружењем „Две моје златне руке“, Покрет трећег доба Србије промотивно је изложио књиге својих чланова, КЛАДЕНАЦ и друге публикације, више од 40 наслова прозе, поезије и стручних издања. Већ првог дана Сајма, штанд је имао запажену посету. Дељене су књиге, календари, каталози Клуба иконописаца и сликара, цегери са логом Покрета трећег доба и други промотивни материјали.

МЕДИЈИ О ПЕТНАЕСТОЈ ОЛИМПИЈАДИ

СУБОТА, 01. ОКТ 2022, 10:05

ИЗВОР: РАДИО БЕОГРАД 1

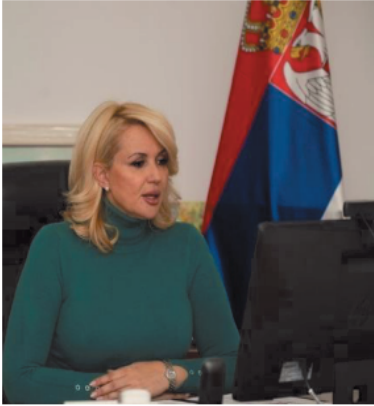
АУТОР: МАРИНА СТОЈАДИНОВИЋ

Радио Београд један уживо са Петнаесте олимпијаде трећег доба у Врњачкој Бањи

Међународни дан старијих – 1. октобар, 98. рођендан Радио Београда и 22. рођендан емисије „Доживети стоту“, обележен је свечано и радно у Врњачкој Бањи. Наши микрофони били су укључени на Петнаестој олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба одакле је уживо пренет део атмосфере са те манифестације која окупља неколико стотина учесника из целе Србије. Наш домаћин био је председник Савеза пензионера Србије и Покрета трећег доба проф. др Андреја Савић.

Емисију реализује екипа: продуценти Срђан Манојловић и Ђорђе Радосављевић, тон мајстор Предраг Марковић, музички уредник Драган Димић и уредник и водитељ Марина Стојадиновић.

Olimpijada sporta, zdravlja i kulture trećeg doba

VRNJАČKA BANJA -

Danas je otvorena 15. Olimpijada sporta, zdravlja i kulture trećeg doba, a učesnicima je ministarka Darija Kisić poželega da uživaju, da se druže i da se što više smeju.

"Kada se ovako okupljate, vi nam pokazujete kako treba da se družimo, da živimo u slozi i kako treba zajedno da se smejemo", kazala je Kisić.

Zahvalila im je na tome i dodala da ima još mnogo toga što svi mogu i što bi trebalo da nauče od najstarijih.

Naglasila je da su znanje i iskustvo naših najstarijih od velikog značaja i dodala i da je treće doba zlatno doba i pokretačka snaga da Srbija bude još bolja i naprednija.

Izvor: Ministarstvo za rad, boračka i socijalna pitanja

Одржана 15. Олимпијада спортиста трећег доба

Врњачка Бања је дословно била Србија у малом током 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, прошлог викенда. Ову занимљиву манифестацију пријатељства успешно су организовали Покрет трећег доба и Савез пензионера Србије. Ове године на олимпијади је било 600 ученика јер је још важећи пандемијски пропис захтевао да не буде више присутних од тог броја. Остварен је други рекорд рачунајући регионалне, квалификационе и финале олимпијаде у Врњачкој Бањи, где бележимо више од 2.500 учесника, а неке рачунице кажу да је било и преко 2.800 такмичара.

Почело је ликовном колонијом традиционалних и иконописачких стваралаца и изложбом направљених радова, а потом су писци трећег доба преузели штафету и њихова дела ће се наћи у наредном издању публикације „Олимпијски кладенац“.

Сва спортска такмичења обележили су добри резултати, а у дисциплини брзо ходање постављени су нови рекорди. Иначе, учесници Олимпијаде трећег доба такмичили су се у дисциплинама прикладним њиховим годинама – у пикаду, шаху, слободним бацањима у кошарци, штафети у брзом ходању, такмичењу у шутирању пенала. Свеукупни спортски победник је ОУП Ковачица, мада за њих су сви победници који су дошли на такмичење у Врњачкој Бањи, како истичу из организационог одбора Олимпијаде трећег доба.

Фото Сенад Жупљанин

И у манифестационом симболичном делу задатак је такође остварен. Још један мост добио је име, а самом свечаном отварању „Моста трећег доба“ учествовала су деца овдашњих основних школа. Врњачка Бања била је добар домаћин олимпијади, а олимпијци су се одужили домаћинима тако што је у биоскопу приказана серија документарних филмова, а у библиотеци је песник Перо Зубац имао поетски сусрет са љубитељима поезије. Све време трајања олимпијаде спонзорске фирме организовале су бесплатне лекарске прегледе, консултације, предавања о здравом животу, релаксационе третмане за све учеснике.

С. Жупљанин

Политика, октобар 2022.

Екипа Панчева укупни победник

Уручивањем пехара, медаља, плакета и захвалница најуспешнијим учесницима и уваженим гостима међу којима је био и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, 30. јуна на излетишту Девојачки бунар у Делиблатској пешчари завршене су спортске игре пензионера Јужног Баната. У четири спортске дисциплине успешно су се представиле екипе општина Алибунар, Панчево, Вршац, Ковин, Бела Црква, Ковачица, Пландиште и Опово.

Игре је отворио домаћин, председник Организације пензионера општине Алибунар, Милош Окиљ, који је захвалио свима који

су помогли организацију а пензионерима пожелео добродошлицу и што боље резултате.

Такмичари су се надметали у шаху, пикаду, извођењу пенала у малом фудбалу и у кошарци.

Прво место и прелазни пехар у укупном пласману освојила је Организација пензионера општине Панчево, друго Ковина а треће Ковачице, и оне ће јужнобанатски регион представљати на предстојећој Олимпијади трећег доба у Врњачкој Бањи.

Организацију спортских игара за наредну годину преузела је Божана Ћалић, председник Општинске организације пензионера Пландиште. Незаборавно дружење учесника настављено је заједничким ручком уз пригодан музички програм.

Ф. Косо

**САВЕЗ
ПЕНЗИОНЕРА
СРБИЈЕ**

**ОЛИМПИЈСКИ ПОКРЕТ СРБИЈЕ ОД
ОСАМ ХИЉАДА ПЕНЗИОНЕРА У
АКЦИЈИ**

Према члану 21. Правилника, Савез пензионера Србије (у даљем тексту САПЕНС) и УПС "Независност" су организатори и носиоци реализације културних и спортско-рекреативних манифестација корисника пензија.

На органима САПЕНС-а одлучено је да током 2022. године САПЕНС и УПС "Независност", приступе организовању културних и спортско-рекреативних манифестација корисника пензија у општинама-градовима, окрузима, у Граду Београду, покрајинама и на нивоу Републике Србије.

Извршни одбор САПЕНС је усвојио План културних и спортско-рекреативних манифестација корисника пензија РФ ПИО у 2022. години и именовao Главни организациони одбор за његову

реализацију. Планом су дефинисани називи, садржаји, места и време одржавања, организатори и носиоци реализације манифестација.

У складу са вишегодишњом праксом, уз прибављену сагласност РФ ПИО, стручно-техничка реализација 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи уговором је поверена Покрету Трећег доба Србије.

Финансијска средства у износу од 16.700.000,00 динара, предвиђена Правилником за културне и спортско-рекреативне активности корисника пензија, начелно су распоређена тако да се 1/3 средстава доделила организаторима општинских, градских, окружних и покрајинских манифестација а 2/3 средстава је усмерено за реализацију културних и спортско-рекреативних манифестација на републичком нивоу.

На овим манифестацијама је учествовало око 8.000 корисника пензија.

Укупно током године реализовано је 38 манифестација и то 10 општинских и градских културно-забавних сусрета и 23 окружне (регионалне) манифестације.

Први пут су одржане две покрајинске и олимпијада града Београда, две републичке културне манифестације: смотре фолклорних ансамбла корисника пензија у Лесковцу и хорова у Суботици-Палићу. У Београду је одржан "Међугенерацки маратон: бате и деке уз баке и секе - 20000 мм".

Централна републичка манифестација - 15. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи окупила је 480 спортиста, 50 учесника ликовне колоније и књижевних сусрета, око 150 извођача културно-уметничког и забавног програма, 13 судија, 30 организатора и пружалаца логистичке подршке, као и 20 гостију.

ОКРУЖНЕ КУЛТУРНЕ И СПОРТСКО – РЕКРЕАТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

1.	Мини олимпијада Пиротског округа, Димитровград	07.04.2022
2.	Мини олимпијада Јабланичког округа, Лесковац	25.05.2022
3.	Међународна смотре фолклора пензионера, Лесковац	16.06.2022
4.	Културно-спортски сусрети пензионера општине Лапово	18.06.2022
5.	Олимпијада Удружења пензионера општине Деспотовац	20.06.2022
6.	3. Олимпијада Поморавског округа, Деспотовац	21.06.2022
7.	5. Међугенерацкији маратон: „баке и деке уз бате и секе – 20.000 мм“, Београд	22.06.2022.
8.	Мини олимпијада Пчињског округа	24.06.2022.
9.	Културно-спортски сусрети пензионера Шумадијског округа, Рача Крагујевачка	25.06.2022.
10.	Олимпијада пензионера Јужнобанатског округа, Алибунар	30.06.2022.
11.	Олимпијада удружења пензионера оштине Темерин	13.07.2022.
12.	Олимпијада удружења пензионера оштине Барајево	28.07.2022.
13.	Олимпијада пензионера Сремског округа, Сремска Митровица	03.08.2022.
14.	Олимпијада пензионера Западнобачког округа Сомбор	05.08.2022.
15.	Олимпијада пензионера Расинског округа, Крушевац	12.08.2022.
16.	1. Олимпијада пензионера Војводине, Зрењанин	15.08.2022.
17.	Олимпијада пензионера Нишавског округа, Мерошина	18.08.2022.
18.	Олимпијада удружења пензионера оштине Лучани	18./19.08.2022
19.	Олимпијада удружења пензионера оштине Велико Градиште и Мало Црниће, Браничевски округ	18.08.2022.
20.	Олимпијада пензионера Рашког округа, Краљево	19.08.2022.
21.	Олимпијада пензионера Колубарског округа, Ваљево	23.08.2022.
22.	Олимпијада пензионера Подунавског округа, Смедеревска Паланка	24.08.2022.
23.	Олимпијада удружења пензионера оштине Горњи Милановац	25.08.2022.

24.	Олимпијада пензионера Јужнобачког округа, Темерин	26.08.2022.
25.	Олимпијада ГОП Ниш, Нишка Бања	27/29.08.2022
26.	Олимпијада пензионера Моравичког округа, Чачак	27.08.2022.
27.	Олимпијада пензионера Зајечарског округа, Сокобања	30.08.2022.
28.	Олимпијада пензионера Златиборског округа, Бајина Башта	30.08.2022.
29.	Олимпијада пензионера Севернобачког округа, Бачка Топола	31.08.2022.
30.	1. Олимпијада пензионера Београда Београд	06.09.2022.
31.	Олимпијада пензионера Средњобанатског округа, Зрењанин	06.09.2022.
32.	Олимпијада пензионера Северобанатског округа, Кикинда	07.09.2022.
33.	Олимпијада пензионера Борског округа, Бор	09.09.2022.
34.	Олимпијада пензионера Мачванског округа, Шабац	19.09.2022.
35.	Олимпијада пензионера Пчињског округа, Врање	23.09.2022.
36.	Олимпијада пензионера Косова и Метохије, Грачаница	22/23.09.2022
37.	Смотра хорова пензионера Србије, Суботица	06.10.2022.

ПОЧЕТАК ЛЕПЕ ТРАДИЦИЈЕ У ВОЈВОДИНИ, НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ, У БЕОГРАДУ И КИКИНДИ

ОТВОРЕНА ПРВА ОЛИМПИЈАДА ЗДРАВЉА, СПОРТА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА У ГРАЧАНИЦИ

23/09/2022

У организацији Савеза пензионера КиМ, а под покровитељством Канцеларије за КиМ и Савеза пензионера Србије у Грачаници је почела Олимпијада здравља, спорта и културе трећег доба, која је окупила наше најстарије суграђане из свих српских средина наше покрајине.

Олимпијаду здравља, спорта и културе трећег доба у Грачаници званично је отворио председник Савеза пензионера Србије Андреја Савић.

“Треће доба не значи да се треба предати, напротив треба живети пуним плућима активним

животом и управо данашња манифестација у оквиру свих регионалних и покрајинских манифестација које смо ове године спровели има тај основни циљ, што значи једну бољу повезаност, дружење, међугенерацкију сарадњу и све оно што чини позитивним наш духовни живот”, истакао је Савић, приликом отварања прве Олимпијаде у Грачаници.

Информатичка опрема на поклон

Другог дана Олимпијаде организована је једнодневна екскурзија „Српским светињама на КиМ у походе“. Више од 70 учесника и гостију Олимпијаде обишло је Пећку патријаршију, манастир Дечане и цркве и црквишта у Великој Хочи. Председник САПЕНС-а, Андреја Савић, уручио је хуманитарну помоћ у виду основне информатичке опреме председнику пензионерске организације Велике Хоче, Срђану Столићу. Пензионери ове најбројније српске средине у општини Ораховац истакли су да им овакве активности много значе у настојању да остану и опстану у свом „малом Хиландару“.

“Започињемо прву Олимпијаду здравља, спорта и културе трећег доба у Грачаници. Ова манифестација се први пут организује на

нашим светим и заветним просторима и убеђен сам, да ће постати традиција”, казао је Веско Стојковић, председник Савеза пензионера Косова и Метохије. На покрајинској Олимпијади трећег доба у Грачаници учествовало је двадесет екипа са око 200

такмичара из свих делова Косова и Метохије, који су се надметали у шест спортских дисциплина.

“Поред спортских такмичења имамо базар здравља, домаћу радиност, изложбу са Ликовне колоније, као у културно-уметнички програм у Дому културе у Грачаници”, нагласио је Срећко Тодоровић, председник Поктрета трећег доба.

Учесници манифестације нису скривали задовољство што је и пензионерима у нашој покрајини омогућено да буду актери једног овакавог догађаја.

ЗРЕЊАНИН ДОМАЋИН ПРВЕ ОЛИМПИЈАДЕ СПОРТА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Градско удружење пензионера „Зрењанин“ било је домаћин прве Олимпијаде спорта пензионера Војводине која је одржана у спортској хали „Медисон“. Учествовале су 22 екипе из удружења пензионера војвођанских градова и општина.

Организаторе и госте поздравио је и пожелео им добродошлицу и лепо дружење градоначелник Зрењанина Симо Салапура, у Хотелу “Војводина” где је организована подела спортских награда, изложба

слика са ликовне колоније и читање награђених књижевних награда и кратак културно-уметнички програм.

Председник Градског удружења пензионера Зрењанин Славко Шућуревић захвалио је Граду и градоначелнику на подршци. Истакао је да је његова жеља била да се после мањих општинских,

окружних и такмичења на нивоу Баната организује и олимпијада Војводине.

„Бављење спортом је од великог значаја за нас који живимо треће доба, али и због тога што долазе до изражаја и остале способности пензионера“, рекао је Шућуревић.

Осим спортског, организован и забавни део дружења што је својеврсни облик испуњавања жеља пензионера.

ПРВА БЕОГРАДСКА ОЛИМПИЈАДА СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ

Ада Циганлија је 6. септембра 2022. била поприште олимпијских пензионерских дисциплина: штафетног брзог ходања, фудбала, кошарке, пикада и шаха, у којима је учествовало 35 екипа са око 180 учесника из скоро свих пензионерских организација Београда. Олимпијаду је отворио градоначелник Београда Александар Шапић.

Посебан доживљај био је наступ дечјег хора РТС-а „Колибри“, који је свечани почетак увеличао извођењем Химне наше Србије.

Лепо време и уређена борилишта су уз изванредну организацију ГОП-а Београда, учинили да ово буде дан који се не заборавља. У такмичењима су учествовали и гости – две екипе пензионера из Ниша.

Првом Београдска олимпијадом одата је почаст покојном Василију Белобрковићу, дугогодишњем председнику ГОП-а, једном од покретача олимпијада и оснивачу Покрета трећег доба Србије.

Изузетно успела организација добила је похвале такмичара, као и бројних посматрача, представника штампе и љубазних домаћина који брину о нашој Ади Циганлији. Растанак учесника је протекао у договарању да ова манифестација буде традиционална.

ПРВА РЕГИОНАЛНА ОЛИМПИЈАДА ПЕНЗИОНЕРА СЕВЕРНОБАНАТСКОГ ОКРУГА

Кикинда победник

Градско удружење пензионера (ГУП) Кикинда победник је прве Регионалне олимпијаде пензионера Севернобанатског округа одржане 7. септембра у Кикинди. Поред домаћина, пензионера из Кикинде, учествовале су екипе из Сенте, Аде, Чоке Новог Кнежевца и Кањиже.

Овај спортски догађај је одржан на иницијативу Савеза пензионера Србије и Савеза пензионера Војводине, а циљ је био да учествује што више пензионера, грађана трећег доба.

Манифестацији је присуствовао и градоначелник Кикинде Никола Лукач који је свечано отворио Олимпијаду.

– Пензионери су одувек припадали најодговорнијој категорији нашег друштва, а физичка активност је од велике важности за свакога. Олимпијада је лепа прилика да пензионери свих шест локалних самоуправа нашег округа размене искуства и да се друже – казао је градоначелник Лукач и истакао да ће град и даље подржавати активности ГУП Кикинда.

Под слоганом „Спортном здравља“, надметање је окупило тридесетак пензионера, а свака екипа такмичила се у пикаду, кошарци, фудбалу и штафети у брзом ходању.

Милан Периз, председник ГУП Кикинде, организатора Олимпијаде, нагласио је да је циљ ових регионалних такмичења пензионера да се обухвати што већи број старијих људи широм Србије, јер бављене спортом и рекреација доносе боље здравље свима па и пензионерима.

Манифестацији су присуствовали, између осталих, и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Младен Богдан, председник Скупштине града Кикинде, и Весна Ђукановић, директорка Филијале РФ ПИО Кикинда, која је учествовала и у додели пехара и признања такмичарима. **Д. Љ.**

КРАЉЕВЧАНИ И ДОБРИ ДОМАЋИНИ И ПОБЕДНИЦИ У РАШКОМ ОКРУГУ

Такмичење у Рашком округу је организовало Удружење пензионера града Краљева, на тамошњем атлетском стадиону.

Учесници су била удружења пензионера Новог Пазара, Врњачке Бање, Сјенице и града домаћина.

У поход на победе кренула је 21 екипа: у шаху 4, у фудбалу 5, у кошарци 3, у пикаду 5 и у штафети у брзом ходању 4 екипе, са укупно 62 такмичара. У саставима је било једанаест жена, од којих три млађе особе.

Победник у шаху је екипа Краљева, други сувојни пензионери и трећи шахисти Врњачке Бање.

Шампион у фудбалу је Врњачка Бања, а следе краљевачки и војни пензионер и Нови Пазар.

Кошаркаши Сјенице били су најбољи у овом спорту, друга је екипа из Врњачке Бање и трећи Нови Пазар.

У пикаду је редослед екипа следећи: Нови Пазар, Врњачка Бања и Сјеница.

Најбржи у ходању су, очекивано, војни пензионери, а следе „цивилни“ пензионери Краљева и њихови пријатељи из Сјенице.

Укупни победник је екипа Удружења из Краљева, а следе Врњачка Бања и Нови Пазар.

ПЕТИ МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКИ ДЕЧИЈИ МАРАТОН ДОРЂОЛИЈАДЕ НА 20.000 МИЛИМЕТРА: “БАКЕ И ДЕКЕ УЗ БАТЕ И СЕКЕ”

2. јул 2022.

У оквиру манифестације „Староградско лето“, Покрет трећег доба Београда – огранак Дорђолијада Стари град, организовао је на терену Београдског 300 врта пети по реду Међугенерацки

дечији маратон Дорћолијаде под мотом „Баке и деке уз бате и секе“, уз учешће предшколаца из староградских вртића и бројних генерација пензионера Старог града.

„Догађаји Дорћолијаде одвијају се по олимпијском принципу да је увек важно учествовати, а не победити. По том принципу, сви мали учесници добијају златне медаље у жељи да наставе спортске активности и у будућности“.

ОКРУЖНА ТАКМИЧЕЊА У БОРУ И ВАЉЕВУ

У Спортском центру „Бобана Момчиловић Величковић“ у Бору је одржана 15. Регионална олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба за 2022. У пет спортских дисциплина бацању пикада, шутирању на гол и кош, брзом ходању и шаху, такмичило се више од

40 учесника подељених у осам екипа из Мајданпека, Кладова, Неготина и Бора. Одржан је и кратки културно-уметнички програм.

Екипе из Колубарског округа надметале су се у Ваљеву: Мионица, Лајковац, Осечина, Уб, као и тимови УП града Ваљева, Удружења инвалида и ваљевског Покрета трећег доба.

Најбољи у фудбалу били су такмичари УП града Ваљева, други су Мионичани, а треће место је припало Покрету ТД Ваљева.

Редослед у кошарци: Мионица, Уб, Лајковац.

Шах: Покрет ТД Ваљево, Мионица, УП града Ваљева.

Пикадо: Мионица, Уб, УПГ Ваљево.

Генеерални пласман: Мионица, Удружење пензионера и Покрет трећег доба града Ваљева.

РЕГИОНАЛНА МИНИ ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА ЈАБЛАНИЧКОГ ОКРУГА

Борба за сваки поен

Друга спортска Мини олимпијада трећег доба која је окупила пензионере из Јабланичког управног округа одржана је 25. маја у Лесковцу, на теренима града и у Дому пензионера. Поред две екипе домаћина, на такмичењима су се надметали пензионери из Медвеђе, Лебана, Бојника, Власотинца и Црне Траве. Представљала их је по једна екипа састављена од пет чланова, а наступали су у пет дисциплина.

Пензионери су се такмичили у штафетном брзом ходању, извођењу пенала, пикаду, стрељаштву и шаху. Главни судија за све дисциплине био је Александар Марјановић, својевремено истакнути спортски судија из Лесковца. Организатори ових сусрета и својеврсни контролори били су Братислав Здравковић, председник лесковачког

удружења и координатор удружења пензионера Јабланичког управног округа, и Драган Динић, потпредседник Удружења пензионера Лесковца. Капитен обе лесковачке екипе био је Слободан Филиповић, искусни спортиста ветеран.

У штафетном брзом ходању победила је друга екипа леско-

вачких пензионера испред екипа Бојника и Медвеђе. Лесковчани су били победници и у извођењу пенала на мале голове, други су били Бојничани а трећи прва екипа Лесковчана.

Лесковац 1 су били непобедиви и у пикаду, иза њих се пласирала екипа Медвеђе, док су треће место заузели Власотинчани.

У шаху су непобедиви били Лебанчани, затим шахисти из општине Бојник, а на трећем месту нашла се веома симпатична екипа Црне Траве. У стрељаштву су Лесковчани били ненадмашни заузевши прва два места, док је треће место припало стрелцима из Медвеђе.

Екипа града Лесковца проглашена је за свеукупног победника Друге мини олимпијаде старијих у Лесковцу, а победнички пехар је отишао у руке капитена Слободана Филиповића.

Наредна мини олимпијада одржаће се у Власотинцу, а следећа на теренима општине Медвеђа, односно у Сијаринској бањи. Победници овогодишње мини олимпијаде добили су симболичне поклоне организатора, а надметања је пратила бројна публика.

Т. Стевановић

МИНИ ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА СРЕМСКОГ ОКРУГА

Инђија најуспешнија

Градско удружење пензионера Сремске Митровице, уз подршку града, организовало је 3. августа ове године регионалну Мини олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба за Сремски округ. Такмичење је одржано у спортско-рекреативном центру „Пинки“.

Надметању су, између осталих, присуствовали и градоначелница Сремске Митровице Светлана Миловановић и представници Филијале РФ ПИО Сремска Митровица. Све време ту је била и патронажна служба Дома здравља, која је на тај начин пружала подршку такмичарима.

Олимпијаду је пратио и богат културно-уметнички програм.

Надметање се одвијало у четири дисциплине: пикаду, кошарци, фудбалу и штафетном брзом ходању. На олимпијади је учествовало седам екипа из шест општина са територије Сремског округа и града Сремска Митровица, а такмичари су показали изузетну спремност за своје године и трудили се да постигну што боље резултате.

Свеукупни победник Мини олимпијаде Сремског округа је екипа Инђије, друго место припало је екипи Старе Пазове, а треће домаћинима, Сремској Митровици. За постигнуте резултате додељене су захвалнице и пехари.

– Када је такмичарски део завршен, у клубу пензионера на Сави настављено је дружење уз ручак, музику, игру и песму – рекла је Мирјана Тресканица, председница Удружење пензионера Сремске Митровице.

Најуспешнији на регионалном такмичењу представљали су Срем на покрајинском надметању у Зрењанину.

Г. О.

ПОМОРАВСКИ ОЛИМПИЈЦИ У ДЕСПОТОВОМ ГРАДУ

30.06.2022.

ДОМАЋИН треће мини-олимпијаде за Поморавски округ "2022" било је Удружење пензионера општине Деспотовац.

Организација је била сјајна и у духу олимпијског начела: важно је учествовати.

- Ова дивна манифестација у Горњој Ресави је доказ да је то један од начина за поспешивање дружења и сарадњу општинских и градских удружења. Деспотовац је међу првима почео да организује овакве манифестације, гласила је похвала Андреје Савића председника Савеза пензионера Србије.

Момчило Вуксановић, председник Удружења пензионера општине Деспотовац, нагласио је да су претходне две године биле године муке, када су сениори желели да се друже, грле и љубе, а нису могли због пандемије.

- Оваква окупљања нам много значе јер смо ми намучена генерација, рекао је Животије Миливојевић из села Језера код Деспотовца.

Миодрагу Панићу из Стењевца било је драго што је Деспотовац окупио све поморавске пензионере, за Радоја Маринковића из Параћина је то лепа традиција, која живи деценијама, док је Малини Павловић из Јагодине ово "вентил" и лепо јој је што је после две године видела познанике и упознала нове људе.

На мини-олимпијади екипе су се надметале у брзом ходању, кошарци, фудбалу, пикаду и шаху. Пехар укупног победника припао је екипи "Јагодина 1", као и златна медаља у фудбалу и брзом ходању. У пикаду и кошарци најбољи је био "Параћин 2", а у шаху екипа из Ћуприје.

МИНИ ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА ЗАЈЕЧАРСКОГ ОКРУГА

Регионална Мини олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Зајечарског округа одржана је у Сокобањи. Поред домаћина, учествовале су екипе из Зајечара, Књажевца и Бољевца, које су се такмичиле у више спортских дисциплина.

У име домаћина, присутне је поздравио и пожелео им добродошлицу Миодраг Николић, председник општине Сокобања. Николић је истакао да му је посебно драго **што је ова манифестација настала у Сокобањи, која је пет пута била домаћин**. Одржавање спортског дела манифестације помогли су Општина и Спортски савез општине Сокобања.

Приређен је и културно-забавни програм у коме су учествовали „Буцкићи“, ветерани КУД „Соко“, фрулаш Зоран Ристић и певачи Бојан Милановић и Милена Малинић.

ОЛИМПИЈАДА ПЕНЗИОНЕРА НИШАВСКОГ ОКРУГА

Дружење важније од резултата

Олимпијада пензионера Нишавског округа одржана је 17. августа у Мерошини. Учествовало је седам екипа које су се надметале у пикаду, шаху, извођењу пена-ла, у слободним бацањима и у дисциплини коју су назвали – погоди циљ. Укупни победник Олимпијаде је екипа Сврљига, други су пензионери из Мерошине који су бриљирали у шаху, а треће место је припало Нишлијама.

Иначе, осим Ниша и Мерошине, на овој својеврсној смотри спорта и забаве уче-

ствовала су и удружења пензионера из Алексинца, Ражња, Дољевца, Сврљига и Гаџиног Хана.

Дан предвиђен за спортске активности пензионера протекао је без икаквих проблема. Такмичарске дисциплине су, наравно, биле примерене годинама старије популације, међутим, ентузијазам и енергија нису ни једног тренутка мањкали.

– Могло би се чак рећи да и много млађима пензионери могу да буду пример неговања животног стила да је у здравом

телу здрав дух – каже Властимир Гоцић, председник Удружења пензионера града Ниша.

Он наглашава да се и овај пут показало да су пензионерима дружење и лепа и пријатна атмосфера много важнији од освојених поена и пласмана на такмичењу.

Овогодишњу Олимпијаду први пут је организовало Удружења пензионера града Ниша и у плану је да убудуће то буде традиција.

Љ. Г.

15. ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА “НИШКА БАЊА 2022“

На Олимпијади трећег доба било је више од 300 учесника из десет округа: Нишавског, Борског, Зајечарског, Пиротског, Топличког, Јабланичког, Пчињског, Поморавског, Шумадијског и Моравичког, као и града Београда.

У ову манифестацију, поред суорганизатора (Града Ниша, општине Нишка Бања, Градске организације пензионера Ниш, Спортског покрета трећег доба Ниш), укључиле су се и друге државне и градске институције.

Најстарији учесник Олимпијаде, професор Александар Керковић (1922.) је рекао да је та манифестација доказ да држава брине о старијим грађанима, да могу да се окупе и забаве.

Проф. др АЛЕКСАНДАР КЕРКОВИЋ (101)

Стогодишњи професор универзитета из Ниша из прве генерације ДИФ-а - дипломирао је 1949. па ишколово десетине генерација наставника и професора физичке културе. Кошаркашку игру заволео је у немачком логору па, после Другог светског рата, играо и тренирао Кораћа, Пешића, Кићановића, Обрадовића...

За стоти рођендан објавио је нову књигу.

Срећан други век, Професоре!

Учесници Олимпијаде такмичили су се у пет спортских дисциплина прилагођених старијим особама и деци.

„Већ 15 година успешно организујемо Олимпијаду треће доба и овом приликом позивам све ошћине и трагове у Србији да и они организују слична дружења”, рекао је председник Покрета трећег доба Ниша и народни посланик Хаџи Милорад Стошић.

„Веома ми је драго да пошћујемо и сећамо се нашег Васе Белобрковића који је основао Покрет треће доба. Сасћајући се на оваквим скућовима, поручујемо да имамо достојанство, и да, иако смо у трећем добу, имамо ведар спорћски дух”, рекла је председница Градске организације пензионера Београда Руџица Белановић.

На почетку манифестације учесници су присуствовали братимљењу две пензионерске организације: Удружење пензионера општине (УПО) Нишка Бања и Удружење пензионера Старо Миријево, треће доба – ГО Звездара, Београд.

Организатори Олимпијаде трећег доба су обезбедили да се старијим граћанима у Дому здравља Ниш и Институту за лечење и рехабилитацију Нишка Бања, у оквиру “Базара здравља”, бесплатно измери крвни притисак и шећер у крви, одреди проценат масне масе у организму, одреди БМИ, као и да добију савете о правилној исхрани и здравим стилловима живота.

У оквиру културног дела манифестације организована је изложба слика, ликовна колонија, и ликовна радионица за почетнике и најмлаће.

„ЗАБРАЊЕНО СТАРЕЊЕ“

Олимпијада за стара лица "Забрањено старење", окупила је у Спортском центру „Пожаревац“ екипе Удружења пензионера из Пожареваца, Костолца, Жабара, Великог Градишта, Голупца и Малог Црнића око 60 учесника.

Сви учесници Олимпијаде су показали да им и у трећем добу, не мања такмичарски дух. (26 септембар 2022, Пожаревац, sattv)

МИНИ ОЛИМПИЈАДА ПЕНЗИОНЕРА РАСИНСКОГ ОКРУГА

спортска манифестација приређује се по б. пут, из године у годину стално расте број учесника, а сада су наступили пензионери из Крушевца, Трстеника, Бруса и Ћићевца и гости из Новог Београда и Блаца.

Спортски програм обухватио је такмичења у дисциплинама: шут на гол, бацање лопте у кош, пикадо, бацање камена с рамена, скок у даљ и шах. Представило се 200 такмичара и то 8 екипа из Расинског округа, од којих су 4 из Крушевца (Удружење пензионера града Крушевца, Удружење војних пензионера са две екипе и Регата клуб из Читлука), остале из Трстеника, Бруса и Ћићевца, а присуствовало је више стотина гледалаца. Победници

Окружни одбор Савеза пензионера Расинског округа и Удружење пензионера града Крушевца организовали су Мини олимпијаду пензионера на Багдали. Ова културно –

су добили медаље и дипломе, екипе захвалнице за учешће, а сви посетиоци пензионерски пасуљ.

Удружење пензионера града Крушевца организовало је и мини изложбу ручних радова Етно секције, а Удружење за борбу против шећерне болести омогућило је свим заинтересованим пензионерима и осталим грађанима да измере крвни притисак и шећер у крви.

У културно забавном програму наступили су КУД "Деаган Токовић" (певачка и фолклорна група) и чланови Удружења песника Поезија СРБ из Крушевца.

ТАКМИЧЕЊЕ У ЧАЧКУ НА 40 ЦЕЛЗИЈУСОВИХ СТЕПЕНИ

У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ ОДРЖАНА ОЛИМПИЈАДА ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА

Паланчани иду у Врњачку Бању

Уз подршку Савеза пензионера Србије, Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке била је организатор и домаћин пете Олимпијаде спорта, здравља и културе Подунавског округа. На такмичењима су учествовале по две екипе из Смедеревске Паланке, Велике Планае и Смедерева, укупно 30 такмичара.

Пре свечаног отварања Олимпијаде, фолклорна секција пензионерског КУД "Доња Јасеница" извела је игре из Шумадије, а све госте и такмичаре поздравио је Слободан Б. Панџић, председник Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке. Олимпијаду је отворио Момчило Вуксановић – Мома Брада, заменик председника Савеза пензионера Србије.

Олимпијада је одржана у сали ОШ „Олга Милошевић“, чији директор Дарко Димитријевић се потрудио да пензионери имају одличне услове током такмичења у шутирању на кош, малим головима, пикаду, шаху и брзом ходању. Свеукупни победник Олимпијаде је екипа Смедеревске Паланке 1, која ће на Олимпијади у Врњачкој Бањи представљати Подунавски округ. Поред

Смедеревске Паланке 1, Подунавски округ представљаће и репрезентација комбинована од осталих такмичара.

Друго место освојила је Смедеревска Паланка 2, трећи су били „Деспоти“ (Смедерево), четврти „Миленијум“ (Велика Плана), пети „Јерина“ (Смедерево) и на шестом месту екипа „Морава“ (Велика Плана).

Домаћин идуће, шесте Олимпијаде биће Велика Плана, а заставу је Миодрагу Мики Милосављевићу, уручио Слободан Б. Панџић,

председник паланачких пензионера. Интересантно је да је за шаховску екипу Смедеревске Паланке играо чувени велемајстор осамдесетогодишњи Душан Рајковић, док су у свим екипама наступале и представнице лепшег пола.

По завршетку надметања, на дружењу уз закуску, Момчило Вуксановић – Мома Брада похвалио је домаћина за одличну организацију овог спортског догађаја.

Сл. Костантиновић

О окружним и општинским олимпијадама удружења пензионера ревносно извештавају централу у Београду. Један од њих нам се учинио посебно занимљивим, те ћево овде пренети његове делове, без спортских табела, а читаоци ће просудити да ли смо били у праву.

Извештај је потписао Миладин Савић.

Организатор: Удружење пензионера града Чачка

Датум одржавања: 26.08.2022.

Место одржавања: Чачак

Шах: Дом пензионера

Фудбал, кошарка и пикадо: Игралиште Основне школе „Милица Павловић“. Укупан број учесника је 55, од којих 10 жена, или 18,1%.

Шах је игран по правилима игре са ограниченим временом трајања партије од 10 минута. Купили смо 5 гарнитура, а из сопствених резерви користили смо још 5. Пет сатова су донели учесници такмичења.

Пикадо је игран на две табле од којих је једна добијена од САПЕНС-а, а другу смо позајмили од Удружења пензионера Лучани.

На церемонији и на такмичењу гост нам је био Павлица Јован, председник Удружења пензионера за Моравички округ, који је уједно обављао функцију судије за пикадо.

Сви учесници спортске манифестације добили су по мајицу, а екипе пехаре за прва три места. За време манифестације сви учесници су добили по пљескавицу у лепињи, јогурт и по флашицу воде и негазираног сока за освежење.

С обзиром да је температура била близу 40 степени, нисмо могли да ризикујемо да нам такмичари дехидрирају, па смо узели и резерву минералне воде и сокова и делили онима који су то захтевали.

ШЕСТЕ СПОРТСКЕ ИГРЕ ПЕНЗИОНЕРА ШУМАДИЈЕ

Удружење пензионера општине Рача, 25.06.2022. године, било је домаћин и организатор традиционалних спортских игара пензионера Шумадије.

Манифестација је организована у сарадњи са Савезом пензионера Србије и општином Рача.

На играма је учествовало око 80 корисника пензија из седам удружења пензионера Крагујевца, Тополе, Аранђеловца, Кнића, Баточине, Лапова и Раче.

Надметање је реализовано у шест спортских дисциплина које су прилагођене старијој популацији: штафетном ходању, шутирању фудбала на мале голиће, слободна бацања у кош, пикадо, стрељаштво и шах.

За учеснике манифестације „Драмски студио КУД Лепеница“ из Крагујевца приредио је пригодан културно-уметнички програм на свечаном отварању спортских игара корисника пензија Шумадије.

Нови однос према старијима

У организацији Удружења пензионера општине Димитровград, ТО Цариброд, општине Димитровград, РТВ Цариброд и уз финансијску подршку Савеза пензионера Србије, општина Димитровград је прошлог месеца била домаћин Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба. Такмичиле су се екипе домаћина, Димитровграда, затим Бабушнице, Беле Паланке и Пирота. Позване су и три екипе из суседне Бугарске, али су из здравствених разлога биле спречене да учествују.

Олимпијаду је отворио председник Удружења пензионера општине Димитровград, Милија Мердовић, који је поручио да олимпијаде из године у годину добијају нову снагу и бољи квалитет, како у погледу разноврсних садржаја тако и такмичарских дисциплина. То је нови однос према старости и старењу, чему доприносе и активности удружења и организација старијих лица и пензионера.

Седамдесет и шест такмичара надметало се у штафети (брзо ходање), шаху, пикаду, фудбалу и кошарци. У екипном пласману прво место освојила је екипа УПО Димитровград (на слици), друго екипа УПО Бабушница, треће друга екипа УПО

Димитровград, четврто екипа УПО Бела Паланка и пето екипа УПО Пирот.

Према речима многих учесника, ово је најбоље организована олимпијада у

последњих 20 година. После такмичења, домаћин је организовао заједничко дружење за све учеснике.

Д. Голубовић

ВРБАС ШАМПИОН У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ

Такмичење је одржано у Сиригу, Општина Темерин.

На позив домаћина за присуство нодазвало се 10 општинских удружења пензионера док су изостали Беочин и Бачки Петровац.

Укупни победник је Удружење пензионера из Врбаса, а следе: Град Нови Сад, Тител, Темерин, Жабаљ, Сремски Карловци и Бач.

Такмичарске табеле по дисциплинама:

Пикадо: Нови Сад, Сремски Карловци, Бачка Паланка.

Фудбал: Тител, Нови Сад, Србобран.

Кошарка: Темерин, Тител, Бачка Паланка.

Штафета у брзом ходању: Нови Сад, Бечеј, Врбас.

Шах: Врбас, Жабаљ, Темерин.

Занимљиво је да су брзо ходање судиле три судије, а у осталим дисциплинама по два делиоца правде.

ЕКИПА ПРИЈЕПОЉА НАЈБОЉА У ЗЛАТИБОРСКОМ ОКРУГУ: ПОБЕДА НАЈСТАРИЈИХ

На шестој регионалној Олимпијади трећег доба која је одржана у Бајиној Башти победили пензионери из Пријепоља

На Мини олимпијади у Бајиној Башти учествовале су екипе из осам градова Златиборског округа: Пријепоља, Ужица, Ариља, Бајине Баште, Нове Вароши, Пожеге и Прибоја.

Екипа пензионера из Пријепоља коју су чинили Ката Мрдак, Урош Матовић, Алија Мушовић, Халил Шантић, Миладин Лучић и Марко Мандић показала је изузетну спремност и у генералном пласману освојила прво место.

“Од ове године на регионалном такмичењу моју учествоваћи само четири екипе из свакој града. Како бисмо изабрали најбољу екипу која ће нас представљати на овом такмичењу, на Равнама и Каменој Гори смо организовали два општинска такмичења, а резултати из Бајине Башће су потврдили да смо направили прави избор”, каже Алија Мушовић, потпредседник Удружења пензионера.

Екипа Пријепоља освојила је прва места у кошарци и фудбалу, треће место у брзом ходању, док су у бацању пикада били четврти. Занимљиво је да су на овом такмичењу три екипе имале исти број бодова па је, према правилима бодовања у оваквим ситуацијама, победником проглашена најстарија екипа Пријепоље чији су такмичари имали 365 година. Такмичари се предано припремају за државно финале у Врњачкој Бањи и даће све од себе да Пријепоље представе у најбољем светлу.

Ката Мрдак је једина жена у екипи Пријепоља.

“Већ седам година учествујем на такмичењима. Такмичим се у свим дисциплинама, раме уз раме са колегама спортистима и заиста сам поносна што сам део ове екипе. Као просвећени радник за спорт сам везана цео живот. Велико је задовољство радити са екипом која ме изузетно поштује и наравно добити прилику да представите свој град а уједно пошаште поруку старијим генерацијама да се друже, буду активни и на најбољи могући начин осмисле свој живот”, поручује Ката Мрдак.

(Полимље, Пријепоље)

БИЛО ЈЕ ДОБРО, МОЖЕ ЈОШ БОЉЕ!

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА

ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

ДАНА 12.10.2022.ГОДИНЕ

БРОЈ 472/2022

САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ
УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ

Број 472/2022

12.10.2022. год.

ПРИЈЕПОЉЕ

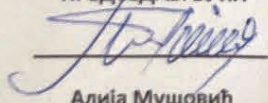
ЗАКЉУЧЦИ ЕКИПЕ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ПРИЈЕПОЉЕ У ВЕЗИ XV ОЛИМПИЈАДЕ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ОД 28.09-02.10.2022.ГОДИНЕ

На састанку чланова екипе Удружења пензионера општине Пријепоље (УПОП), која је учествовала на XV Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба у Врњачкој Бањи, који је одржан дана 12.10.2022.године у Клубу пензионера "ЈАБУКА", извршена је анализа организације и реализације XV Олимпијаде. На овом састанку су учествовали сви чланови екипе и након свестране анализе резултата и ефеката XV Олимпијаде и резултата екипе УПОП из Пријепоља, усвојени су следећи:

ЗАКЉУЧЦИ

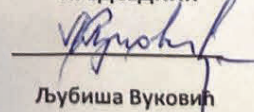
1. XV Олимпијада је осмишљено планирана, ефикасно организована и реализована на високом нивоу и то у свим планираним садржајима и активностима: спортским, рекреативним, културним, здравственим, уз разне презентације и друге активности.
2. Обезбеђени су сви материјално-технички услови за реализацију програмских садржаја. Услови за смештај и исхрану су били изузетно добри, а организатор је обезбедио трошкове смештаја за све такмичаре и чланове Организационог одбора, што је врло значајно за услове учешћа општинских удружења на овој смотри.
3. Посебан домет и значај Олимпијаде исказан је у дружењу, познанствима и међусобном контактирању међу пензионерима из разних крајева Државе, уз нова познанства и стварање односа будуће сарадње и пријатељстава. Искузујемо посебно задовољство, што је екипа нашег УПОП, организовала краће заједничко дружење са најодговорнијим представницима Савеза пензионера Србије и Покрета трећег доба Србије, којем су се одазвали сви позвани представници.
4. У процени споственог наступа на XV Олимпијади заузет је став да је остварен врло добар резултат, с обзиром на конкуренцију и присутне спортске пехове које је наша екипа имала на такмичењу.
5. Екипа нашег УПОП је изузетно задовољна третманом који смо уживали од стране других учесника и од стране представника организатора такмичења и верује да ће се ова успешна традиција наставити и у будуће.
6. Уз жељу да доприносимо даљем унапређењу организације и система такмичења предлажемо да размотрите следеће предлоге и ставове:
 - у циљу уједначавања критеријума за такмичења у штафетном брзом ходању, само један судија треба да изриче опомене и казне;
 - у поступку такмичења шутирања на гол и бацања на кош треба допустити два пробна бацања;
 - код такмичења у шаху уврстити пет кола уместо досадашњих седам, због дужине трајања и заморености чланова екипе;
 - проценити услове и оправданост за формирање екипе од шест (резервни члан), уместо до сада пет чланова, за којег би трошкове сносила удружења која би учествовала;
 - у фудбалу код извођења пенала шутирати једним додиром (гажење и гурање лопте су два додира);
 - да се код истицања пласмана за сваку дисциплину исказе и број освојених бодова у тој дисциплини или да се објави пре такмичења листа са начином бодовања по свакој дисциплини.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ

Алија Мушовић

ПРЕДСЕДНИК

Љубиша Вуковић

ИСТРАЖИВАЧКО - РАЗВОЈНИ ЦЕНТАР ПОКРЕТА ТДС (у оснивању)

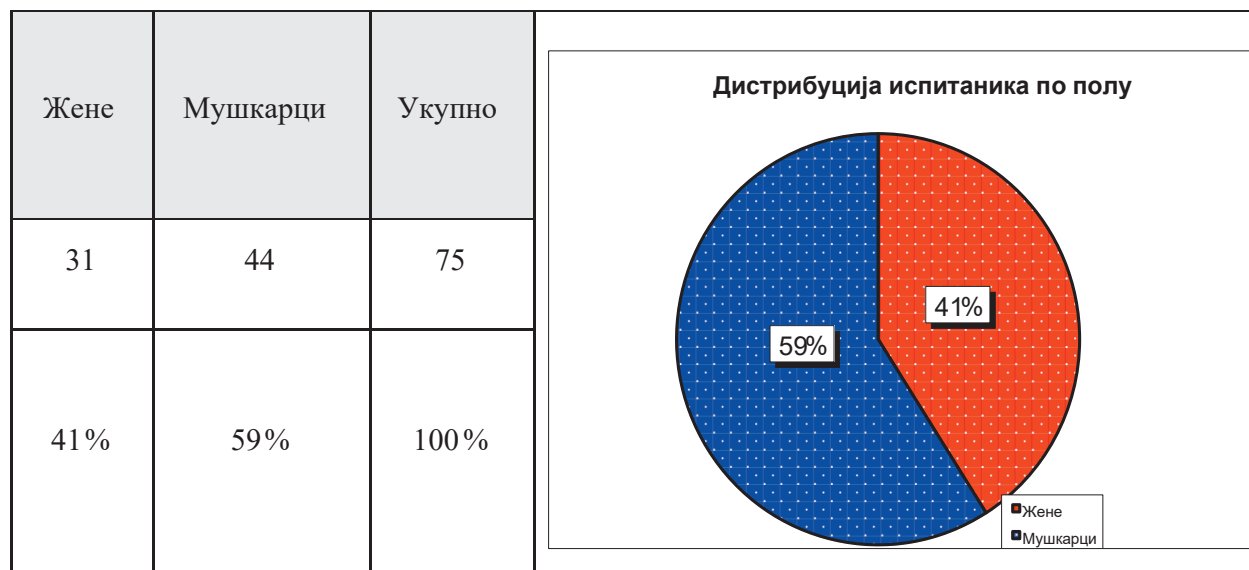
РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ О ПЕТНАЕСТОЈ ОЛИМПИЈАДИ СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА - ВРЊАЧКА БАЊА 2022.

Не жалите што старите,
То је привилегија која је многимга ускраћена.

Петнаеста Олимпијада је организована након двогодишње паузе, због пандемије Короне. Епидемиолошке мере и ризици, посебно по старију популацију, наметнуле су потребу редуковања броја учесника на овогодишњој Олимпијади. По завршетку Олимпијаде организатори су спровели евалуацију са жељом да чују какве утиске су, овога пута, учесници понели са собом.

Анкета је реализована на репрезентативном узорку од око 12% учесника Олимпијаде. Испитаници су били стари између 30 и 85 година, при чему је највише било оних између 73 и 68 година, а валидне упитнике смо добили од њих 75.

1. Пол испитаника/ца

Међу олимпијцима је значајно више било мушкараца, па их је тако више и међу испитаницима. Оно што се примећује јесте чињеница, да међу активистима у организацијама пензионера доминирају мушкарци, а у самом руководству жена готово да нема. Та диспропорција је још драстичнија ако се има у виду да жене живе дуже од мушкараца и да их је у трећем и четвртом добу двоструко више. Мада смо у протеким годинама уложили много труда да остваримо родну равноправност, овогодишња Олимпијада је, због другачије селекције екипа у предтакмичењима, корак назад по питању родне равноправности.

2. МесѠо / оѠшѠина из које су дошли исѠиѠаници/е

Жеља нам је била да испитаници буду из различитих средина, како би оцена Олимпијаде била што реалнија. Ове године смо имали испитанике из 41 града (Бабушница, Бајина Башта, Београд, Болевац, Брус, Велико Градиште, Врњачка Бања, Вождовац, Барајево, Горњи Милановац, Гроцка, Димитровград, Житиште, Звечан, Зрењанин, Кикинда, Крагујевац, Крушевац, Лазаревац, Лесковац, Мало Црниће, Медијана, Мерошина, Младеновац, Нишка Бања, Нови Београд, Нови Пазар, Нови Сад, Пирот, Пријепоље, Разбојна, Сврљиг, Севојно, Стари Град, Смедеревска Паланка, Сокобања, Сомбор, Сремска Митровица, Чачак, и Чукарица).

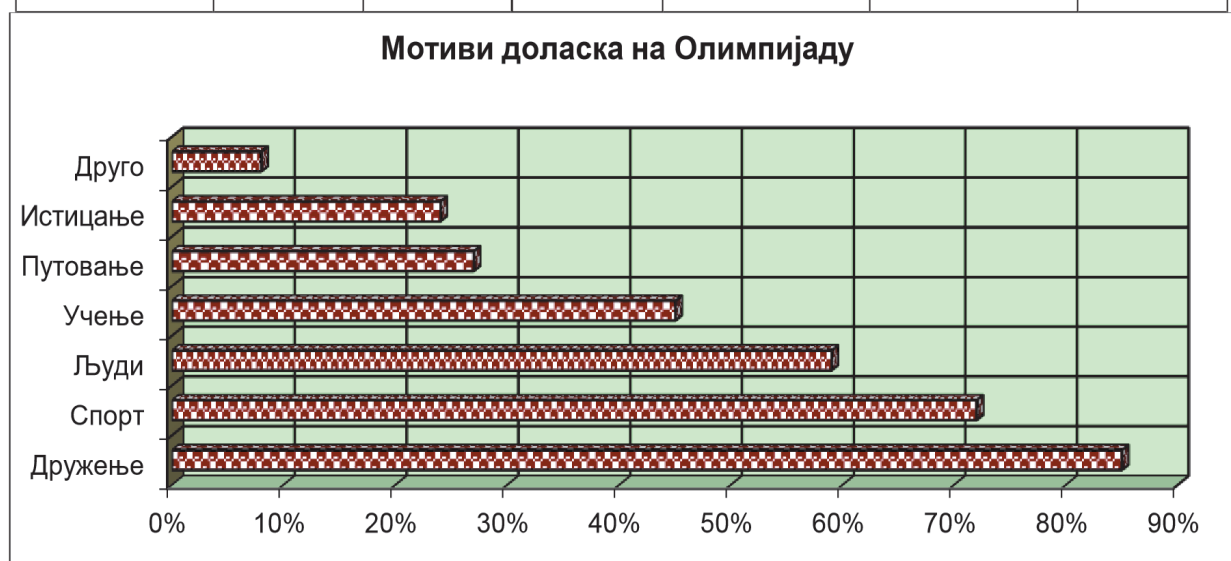
Резултати анкете су добар индикатор за оцену рада организатора, аргумент за увођење одређених промена и подстицај за даљи рад, али и начин да се самим учесницима Олимпијаде покаже какво је њихово мишљење о овој манифестацији. Међутим, то је и ризик да се уђе у бесконачну полемику са онима који би да унесу промене, које могу бити и добре, али нереалне и које би велики број учесника искључиле. Имамо добру вољу да уважимо конструктивне критике, да отклонимо реалне пропусте и да уградимо у Програм Олимпијаде предложене креативне и рационалне садржаје.

3. МоѠиви доласка на 15. ОлимѠијагу ѠрећеѠ гоба

Мотиви који подстичу људе да дођу на Олимпијаду су веома различити. Ми смо их груписали у неколико најчешћих, а испитаници су могли да одаберу више понуђених одговора, али и да додају неки други одговор. Ранг листа мотива показује да је жеља за дружењем, као и ранијих година, главни мотив за долазак на Олимпијаду; следи љубав према спорту (72%), жеља за упознавањем других људи (59%), потом потреба да се нешто ново научи (45%), да се учествује (27%), али и прилика да се истракне у нечему (24%). Очигледно да људима трећег животног доба недостаје дружење, да су усамљени, да желе да сретну и упознају своје вршњаке из других крајева, да покажу шта још могу да ураде и колико могу да постигну на спортским теренима. Олимпијада је права прилика да се, бар на кратко, удаље од своје свакодневнице (која за многе није баш ружичаста), да предахну и да се забаве.

Издвајамо и неке мотиве која су поједини испитаници навели: пријатељство успостављено на претходним олимпијадама; активности у организацијама пензионера; шанса да се добије награда; љубав према сликарству...

Дружење	Спорт	Људи	Учење	Путовање	Истицање	Друго
85%	72%	59%	45%	27%	24%	8%

Рані листіа моїива – уїоредна анализа:

Мотив	2022. год	2019. год	2018. год	2017. год	2016. год	2015. год	2014. год	2013. год	2012. год
жеља за дружењем	85%	86%	85%	65%	82%	74%	72%	86%	81%
могућност упознавања других људи	59%	59%	59%	51%	49%	43%	49%	57%	67%
љубав према спорту	72%	55%	61%	52%	61%	59%	55%	62%	39%
могућност да се нешто научи	45%	33%	45%	38%	37%	31%	28%	48%	36%
жеља за путовањем	27%	26%	37%	35%	27%	16%	26%	32%	30%
прилика да се у нечему истакне	24%	16%	24%	25%	27%	12%	19%	19%	25%
нешто друго, шта?	8%	4%	3%	-	-	-	4%	3%	-

4. Плаћање трошкова доласка на Олимпијаду

Фонд ПИО је препознао Савез пензионера Србије и Синдикат „Независност“ као репрезентативна удружења пензионера на нивоу Републике Србије, па је определио финансијска средства за одржавање како регионалних мини олимпијада, тако и финалне Олимпијаде спорта здравља и културе трећег доба, Врњачка Бања 2022. Тако су све екипе овогодишње Олимпијаде имале плаћене све трошкове од стране Фонда ПИО. Зато су на овој Олимпијади били само пензионери који су се квалификовали у предтакмичењима на мини олимпијадама током године. Осталим

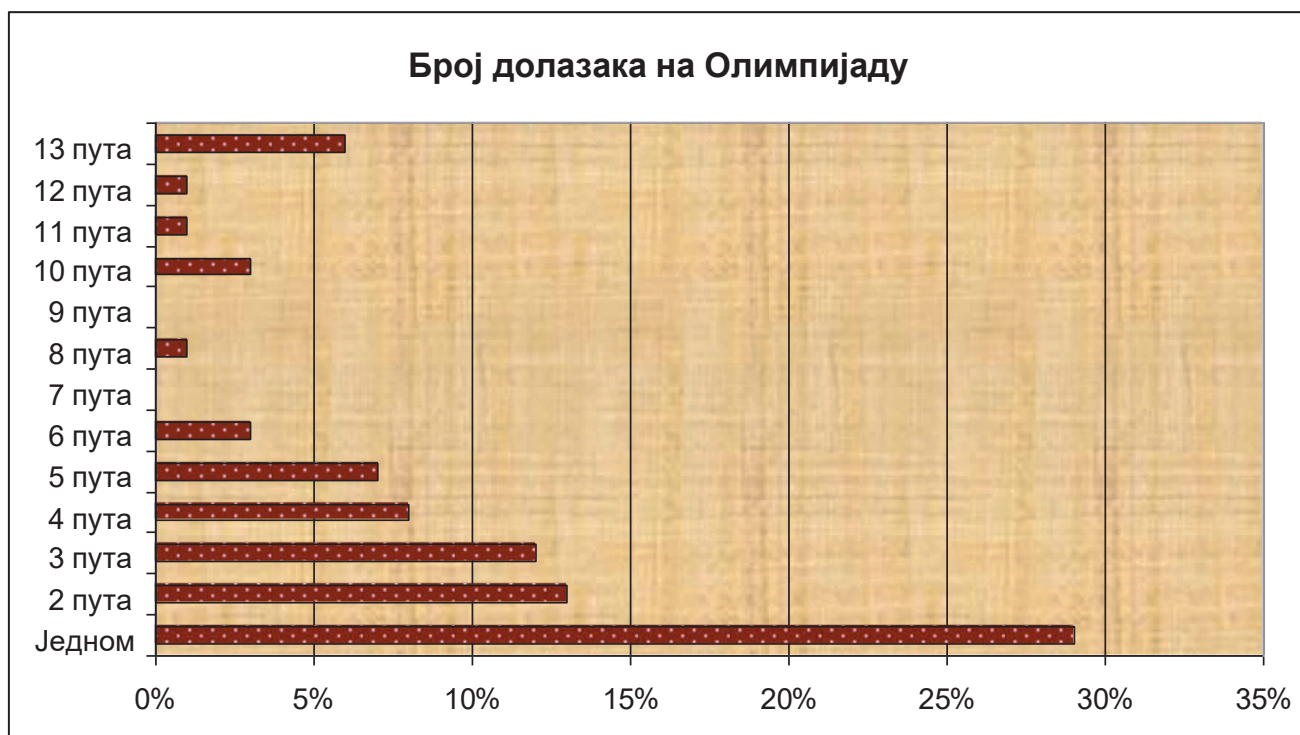
припадницима трећег доба није одобрено учешће, чак и кад су били спремни да сами сnose трошкове, а нису могле да учествују ни екипе из иностранства, ни екипе неформалних појединаца, ни других организација и удружења. Зато је број учесника ове године био дупло мањи. Смањењу броја је допринео и кратак рок за организовање Олимпијаде, персоналне промене у организационом тиму, као и неизвесна епидемиолошка ситуација. Организаторе је интересовало да ли би људи дошли на Олимпијаду и кад би сами могли да плате и коме би се обратили за финансијску помоћ.

Занимљиво је да 4% испитаника не би дошло уколико им то неко други не би платио. Остали су спремни да сами сnose трошкове (49%), или би се обратили другима за помоћ и подршку: општини (28%), спонзорима (20%), удружењима пензионера и држави (5%), синдикатима радних организација у којима су радили (4%); док њих 8% није одговорило на ово питање. Иако знамо да су пензије мале, скоро половина испитаника је спремна да дође опет о свом трошку, што недвосмислено говори колико им Олимпијада значи.

5. Колико људи сће долазили на Олимпијаду?

Међу испитаницима је највише оних који су први пут дошли на Олимпијаду (29%), што се и очекивало, с обзиром на промену начина регрутовања екипа - није више пуко пријављивање екипа које желе да дођу, већ је било неопходно остварити победу на некој од регионалних олимпијада. Остали су били више пута, чак има и оних који су ту од прве Олимпијаде (њих 6%). Подсећамо да претходне 2 Олимпијаде нису одржане због Короне, али је континуитет остварен одржавањем мини олимпијада и појединих олимпијских садржаја (попут ликовне колоније, књижевних сусрета). Неколико испитаника није одговорило на ово питање.

Једном	2 пута	3 пута	4 пута	5 пута	6 пута	7 пута	8 пута	9 пута	10 пута	11 пута	12 пута	13 пута
29%	13%	12%	8%	7%	3%	0	1%	0	3%	1%	1%	6%

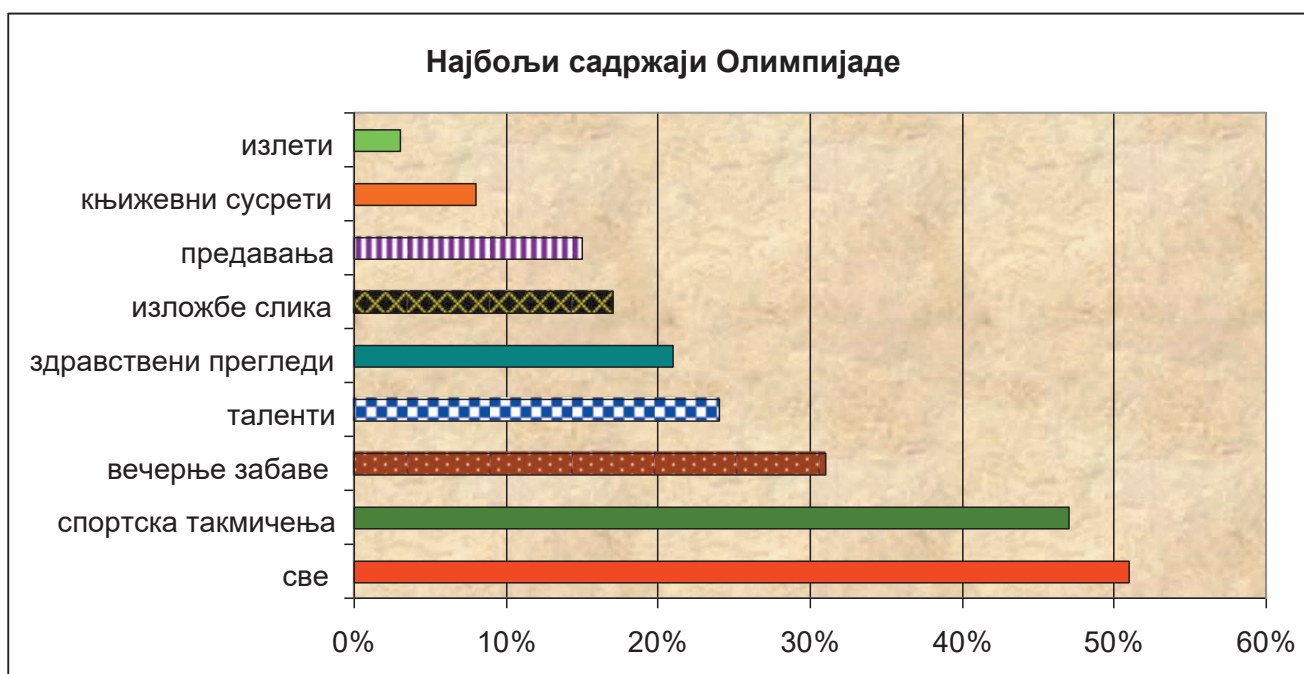

6. Шта вам се дојало на Олимпијади?

Испитаници су имали могућност да одаберу већи број одговора, што нам је омогућило да направимо ранг-листу садржаја из Програма Олимпијаде који су најатрактивнији.

све	спортска такмичења	вечерње забаве	таленти	здравствени прегледи	изложбе слика	предавања	књижевни сусрети	излети
51%	47%	31%	24%	21%	17%	15%	8%	3%

Више од половине испитаника задовољно је свим садржајима Олимпијаде, а велики број њих је чак поименце наводио садржаје који су им се допали. Спортска такмичења су високо рангирана, а ни забавни садржаји не заостају. Здравствени прегледи су заузели средњу позицију на ранглисти, али је занимљиво повећано интересовање за изложбу слика и предавања, што раније није био случај. На зачељу листе нашли су се књижевни сусрети, вероватно зато што су били у истом термину као и спортска такмичења, а били су и у издвојеном простору удаљеном од осталих дешавања. Неки садржаји нису ни обухваћени анкетом (попут филмских пројекција) Због згуснутог програма и пропуста у организацији, а и временских услова, ове године одлазак на излете није био масовнији.

7. Пићање смештаја

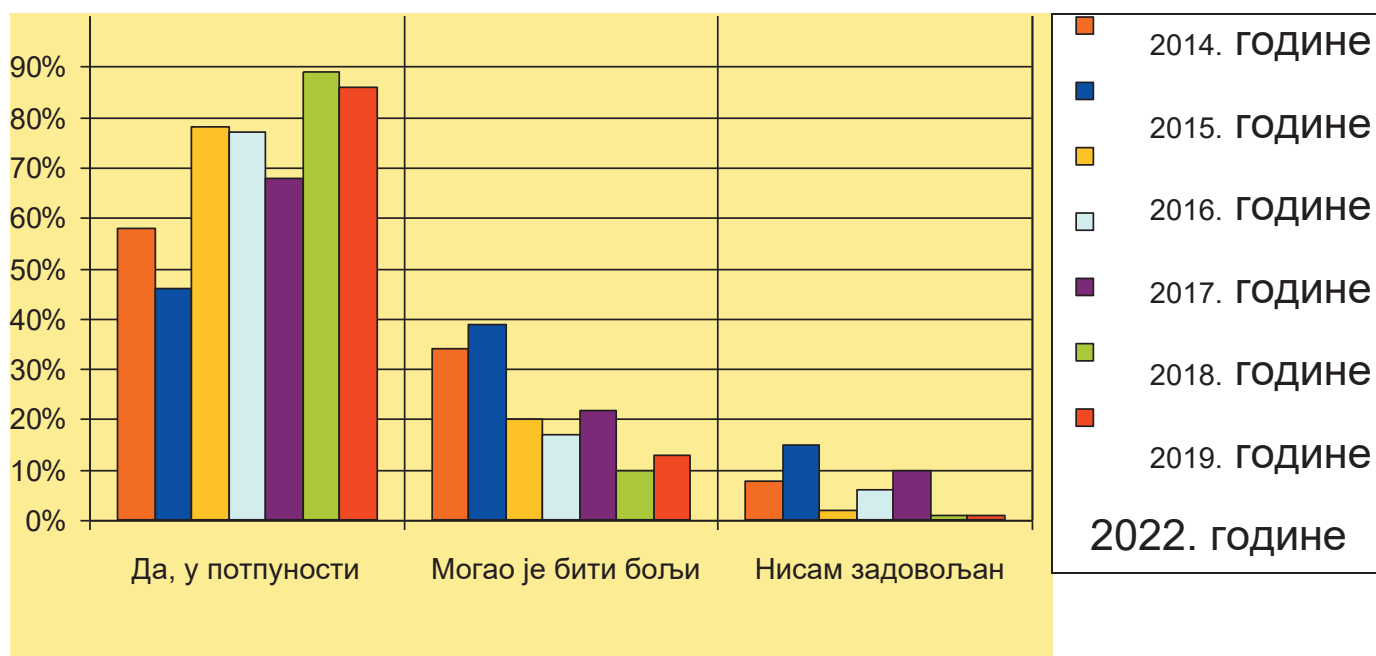
И ове године су учесници Олимпијаде могли да уживају у удобности реновираних и новоизграђених хотела. Они који су се жалили на смештај били су у хотелу Променада, или су били у трокреветној соби која је имала француски лежај и посебан кревет, те им није одговарало да деле кревет с неким кога не познају.

Упоредна анализа оцена квалитета смештаја по годинама

	Да, у потпуности	Могао је бити бољи	Нисам задовољан
2014. године	58%	34%	8%
2015. године	46%	39%	15%
2016. године	78%	20%	2%
2017. године	77%	17%	6%
2018. године	68%	22%	10%
2019. године	89%	10%	1%
2022. године	86%	13%	1%

Оцена квалитета смештаја - упоредна анализа

100%

Испитаници су били смештени у хотелу *Цейџер* (57%), *Бреза* (25%), *Краљ* (9%), *Променага* (7%), у хотелу *Пошће* (1%) и у приватном смештају (1%). Из године у годину смештај је све бољи, што потврђују и одговори испитаника.

8. Храна у хоћелима

У хоћелима је постала пракса да се храна служи путем "Шведског стола". Испитаници су били пуни хвале, истицали су да је храна изузета и да су презадовољни. Неки су чак сугерисали да је ручак био сувишан, да је било довољно узети само доручак и вечеру; што због година, а нешто и због такмичарских обавеза. Они малобројни који су имали примедбе (њих 7%) тражили су разноврснију храну која би задовољила и оне који су на посебном режиму исхране (дијабетичари, они који посте...).

	Да, задовољан/на сам	Могла је да буде разноврснија	Нисам задовољан/на
2015. година	78%	15%	7%
2016. година	92%	7%	1%
2017. година	85%	3%	12%
2018. година	89%	11%	0%
2019. година	94%	5%	1%
2022. година	93%	7%	0%

Била би на месту примедба на понашање појединих олимпијаца за време оброка: трпали су прекомерну количину хране, која је остајала по тањирима, што се посебно односи на десерте и воће, тако да за неке, који су касније долазили да једу, није остало ништа. Тужно је што се то понавља из године у годину.

9. Да ли је Врњачка Бања, као домаћин, добар избор?

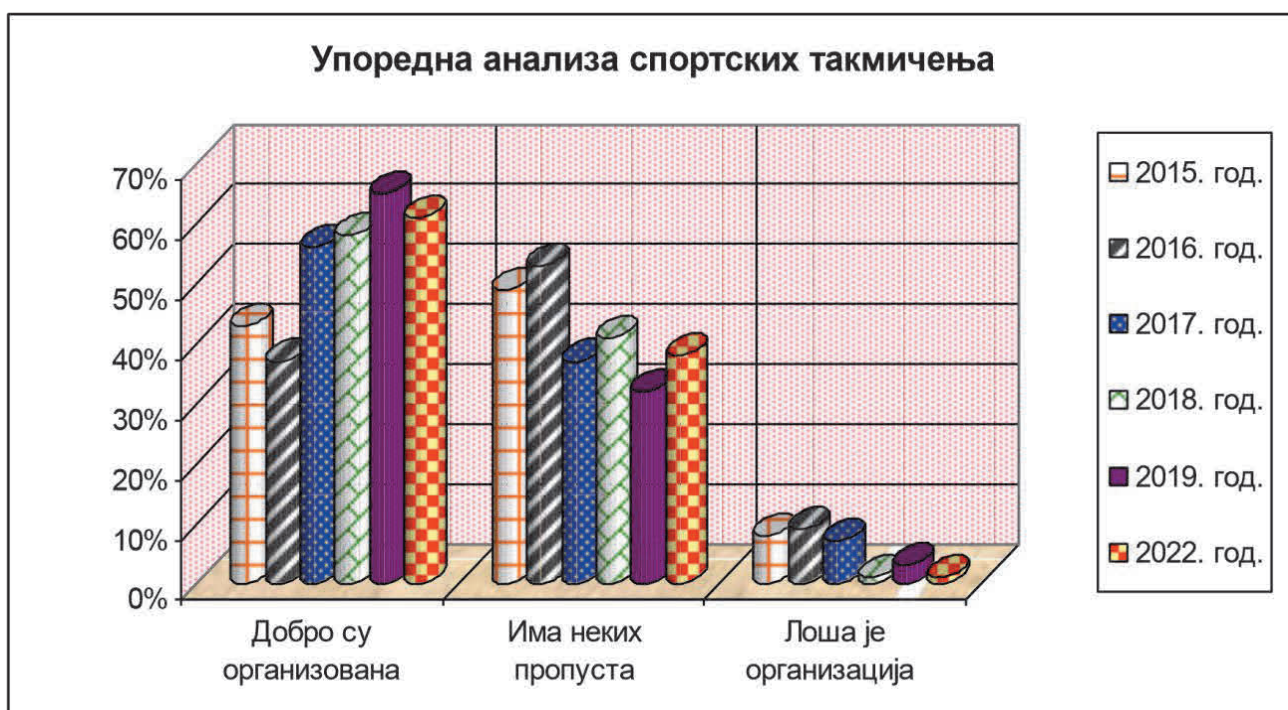
И овога пута су испитаници рекли да је Врњачка Бања, као домаћин Олимпијаде, одличан избор. Само је један, уз потврдан одговор, предложио да би можда и Пирот био добар град домаћин.

10. Каква је била организација сјорџских џакмичења?

	Добро су организована	Има неких пропуста	Лоша је организација
2015. год.	43%	49%	8%
2016. год.	37%	53%	9%
2017. год.	56%	37%	7%
2018. год.	58%	41%	1%
2019. год.	65%	32%	3%
2022. год.	61%	38%	1%

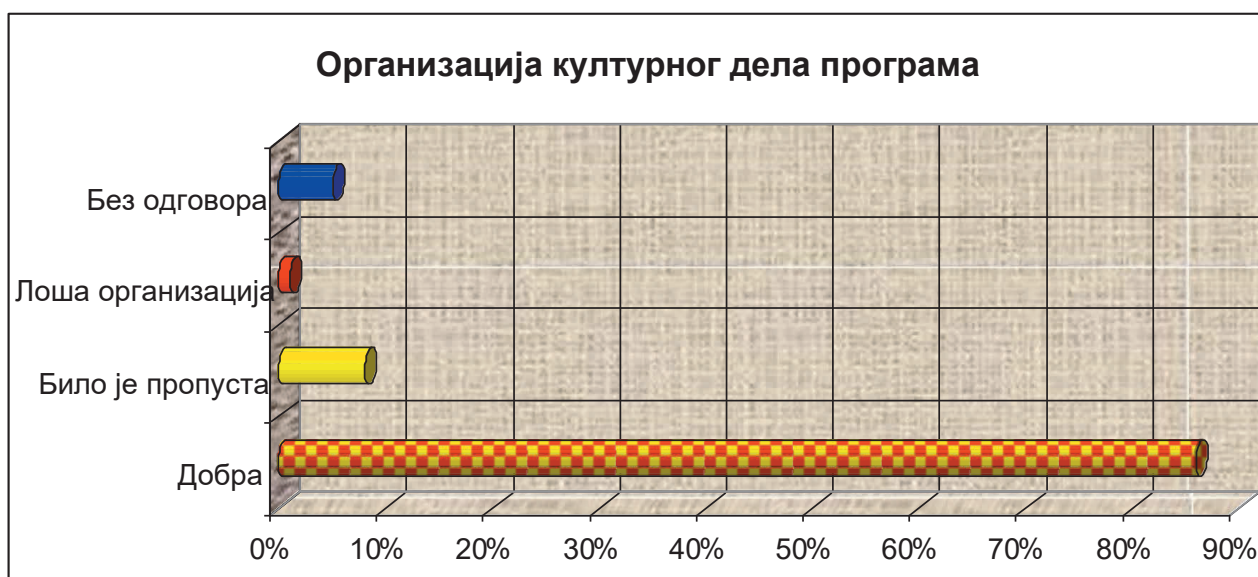
Годинама улажемо напоре да предупредимо могуће неправилности, да отклонимо недостатке, да избегнемо гужве на почетку такмичења, али увек има фактора изненађења. Кишни дан је захтевао промену на лицу места, па многи нису били одмах обавештени о промени и ето гужве и расправе. Две спортске

дисциплине су ове године изостале (стрелаштво и риболов), јер није било довољно времена да се припремимо за њих, а и захтевале су додатне трошкове (изнајмљивање аутобуса за превоз риболоваца; као и допремање пушки из других градова). Треба рећи и да олимпијци немају довољно разумевања и постављају високе захтеве организаторима, као да су дошли на праву олимпијаду. Губе из вида да организатори нису професионалци у овом послу и да све то раде волонтерски и да се сналазе у датим условима, да су често принуђени на разне импровизације, ограничени скромним финансијским средствима. Зато примедбе попут: спортска хала је далеко, лопте за кошарку су пластичне, стрелице за пикадо су сувише лаке, такмичари нису дисциплиновани, велике су гужве при уласку на терен и сл. не можемо сматрати озбиљним. Има разлога и за оправдано незадовољство: због непоштовања редоследа такмичења, због фаворизовања неких екипа, због "намештаљки" и сл. што ће задужени за спорт посебно размотрити.

11. Каква је била организација културног дела програма?

Добра	Било је пропуста	Лоша организација	Без одговора
86%	8%	1%	5%

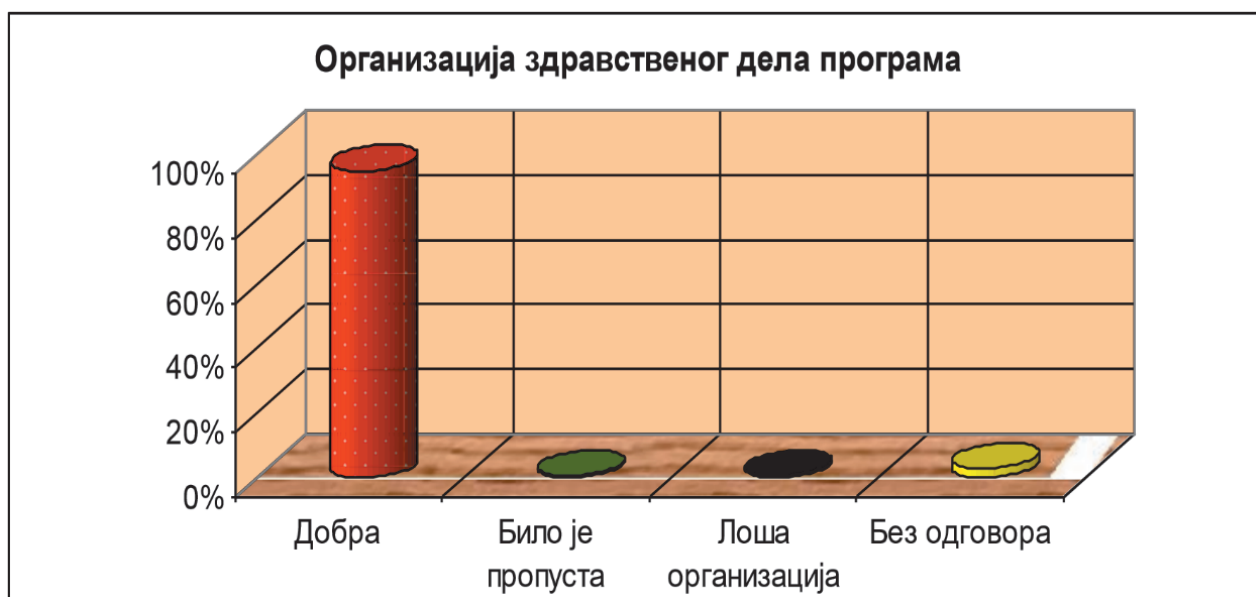
Културни садржаји Олимпијаде су све бројнији и по оцени испитаника све бољи. Посебно издвајамо: свечано отварање Олимпијаде и обраћање министарке за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, др Дарије Кисић и песника Пере Зупца; сликарску и иконописачку колонију са изложбом слика са прошле Олимпијаде; пројекције филмова; књижевне сусрете и промоцију Олимпијског кладенца; забавне вечери; аудицију за таленте; предавања; свечану конференцију поводом 1. октобра Међународног дана старих - на којој су говорили председник Савеза Пензионера Србије и председник Покрета трећег доба Србије проф. др Андреја Савић, проф. др Драгана Динић секретар Организационог одбора Олимпијаде и прим. др Предраг Кон из Завода за јавно здравље Србије итд.

Примедбе које су испитаници упутили више су се односиле на недостатак времена да се ови садржаји пропрате, а мање на саме садржаје.

12. Каква је била организација здравственог дела програма?

Добра	Било је пропуста	Лоша организација	Без одговора
95%	1%	1%	3%

Базар здравља је у целости испунио очекивања олимпијца. Током трајања Олимпијаде учесници су били у прилици да преконтролишу притисак и шећер у крви, да провере телесну тежину и густину костију, да обаве офтамолошки преглед и да поразговарају са лекарима о свом здравственом стању. Неизоставни спонзори су понудили разноврсне производе који су у функцији здравља: Компанија "Цептер" - посуђе, пречишћиваче ваздуха и воде, био-пром лампу и сл., компанија "Витарелакс" - програм од вуне, масажере, креме и сл. препарате; компанија "Призма" - мераче за притисак и друге апарате; у понуди су били витамини, магнети, кристали и други производи намењени очувању здравља.

13. Шта Вам је највише сметало на Олимпијади?

Половина испитаника је изјавила да им није сметало ништа, напротив, веома су задовољни свим догађањима. Остали су имали ситне примедбе које су се тичале неодговарајућих спортских реквизита и организаторских пропуста у спорту; дугог чекања на смештај у хотел; кашњења вечерњег програма и сл. Било је примедба на ствари на које нисмо могли да утичемо, као што су: киша, удаљеност спортске хале, разлике у менталитету учесника, некултура у понашању, ограничен број места у конгресној сали (недовољан за све)...

Има и контрадикторних захтева: жале се на згуснут програм и немогућност да све пропрате, а онда предлажу нове садржаје; сметају им гужве на спортским такмичењима, а траже да уведемо неке нове спортске дисциплине; желе још више екипа и учесника, а да сви буду смештени у истом хотелу и да имају место у конгресној сали што је апсурдно. Организатори могу да покушају да направе другачији избор хотела и да ангажују други оркестар за вечерње забаве, што је био предлог једног дела испитаника.

14. Да ли намераваџе да оидџ дођџџе на Олимпијаду?

Упоредна анализа

	Да	Не	Можда
2015. год.	75%	7%	18%
2016. год.	89%	1%	10%
2017. год.	87%	6%	7%
2018. год.	97%	0%	3%
2019. год.	95%	2%	3%
2022. год.	95%	0%	5%

Ниједан испитаник није написао да неће више долазити на Олимпијаду. У недоумици је било 5% испитаника, а разлог је финансијске природе - хоће ли опет бити спонзора или ће морати сами да плате. Пред организаторима је и обавеза и одговорност: да сачувају Олимпијаду и да обезбеде њено финансирање.

15. Шта ћете поручити организаторима Олимпијаде?

Испитаници нису штедели речи хвале и сугерисали су нам да одмах почнемо са припремама за 16. Олимпијаду. Пожелели су нам да будемо све бољи и успешнији, да увећамо број учесника и да подигнемо ову манифестацију на међународни ниво. Препоручили су нам: да продужимо трајање Олимпијаде на 7 дана, да променимо страначке чланове Организационог одбора, да више пажње посветимо свечаном отварању и медијском праћењу Олимпијаде, да уведемо и појединачна такмичења и наградимо најбоље појединце и наравно, да трајемо дуго и усређујемо људе трећег животног доба.

Последња два питања се нису односила на оцену Олимпијаде, већ смо их поставили са жељом да боље упознамо учеснике Олимпијаде. Тражили смо да нам испитаници кажу која су три проблема горућа за њих као припаднике трећег доба и шта треба учинити да би се живот старијих људи и пензионера побољшао.

Сви су сагласни да је материјални положај недопустиво лош и да су пензије мале и често недовољне и за елементарне потребе. Међутим, није то једини проблем. Старост носи болести и губитке (вид, слух, кретање, деменција, смрт драгих и блиских особа), а здравствена заштита је неразвијена, неадекватна и старијима често недоступна. Породица и сродници запостављају старије, а не ретко их и злостављају; друштво их такође занемарују и дискриминише, па се они осећају усамљено, искључено и сувишно. Добро би им дошла помоћ друштва за набавку огрева, зимнице, за решавање стамбеног питања; услуге геронтодомаћице су им преко потребне, као и кућне посете лекара. Када би се проширила листа лекова и скратило чекање заказаних прегледа и операција сигурно би били здравији и срећнији. Нема ко да обрати пажњу на немоћне, инвалиде, болесне и сиромашне - то онеспокојава старије и са страхом, а не са радошћу чекају нови дан. Посебно им тешко пада болест и немоћ партнера и безосећајност људи из окружења. Наде полажу у домове за старе, којих је недовољно, а и скупи су и недоступни за највећи број старијих. Сматрају да су они највеће жртве транзиције. Излаз виде у повећању пензија или бар различитим субвенцијама за најсиромашније (за струју, огрев, намирнице, инфостан, лекове, ортопедска помагала...), али и у већој солидарности и хуманости. Ствари би се вероватно промениле када би се сами старији питали о њиховим потребама и проблемима и када би се укључили у доношење политичких одлука. Решавање проблема старијих, на дужи рок је и решавање проблема свих; јер старе и они који су сада млади, па све што промене и побољшају сачекаће и њих у старости.

* * *

Најзад, шта то Олимпијада омогућава:

- социјалну инклузију старијих и особа са посебним потребама
- едукацију старијих
- међугенерациску и интрагенерациску сарадњу
- развијање волонтерског рада
- развијање еколошке свести
- развијање талената
- афирмацију здравих стилова живота
- очување психофизичке самосталности и независности
- родну равноправност
- превентивни рад са старијима
- дружење и такмичење
- формирање нових социјалних мрежа
- личну промоцију и афирмацију
- нова искуства, нова познанства
- бекство од усамљености и социјалну инклузију и
- подизање квалитета живота у старости

* * *

Из свега наведеног можемо поносно закључити да Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба представља један од најзначајнијих практичних доприноса развијању свести о потреби активног и креативног ангажовања старије популације, у очувању сопствених физичких и менталних капацитета и социјалне инклузије. Посебно истичемо значај међугенерациских сусрета на Олимпијади. Такмичења младих и старијих и њихови заједнички наступи, доприносе превазилажењу предрасуда о старијима, као и бољем међусобном разумевању. Ту је незаобилазна трка "На слово, на слово" која измами осмех на лице свих који дођу на трку.

Општа је оцена: Олимпијада је већ изборила своје место под сунцем, треба је неговати и развијати. Циљ је да се шири и као интернационална манифестација за старије, јер је већ успешно тестирана као модел здравог, активног инклузивног и креативног старења. Да тај циљ није нереалан говори и признање Савета Европе, на Конференцији у Бечу крајем 2012. да је Олимпијада трећег доба један од најбољих примера добре праксе у раду са старим људима у Европи. Такође, на отварању уличне изложбе у Београду 2018, поводом 1. октобра Међународног дана старијих, представник Европске Уније је истакао да је Олимпијада трећег доба, која се одржава у Врњачкој Бањи, део Европске недеље спорта. Уследила је и награда Европске комисије **#BeInclusive Sport Award 2021**, чији је циљ да се награде и промовишу најбољи пројекти који су успешно подржали социјалну инклузију кроз спорт, пројекат Покрета трећег доба Србије под називом: „Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба“.

Корона нас је омела у оснивању Европског покрета трећег доба и Европске Олимпијаде, али од ове идеје нисмо одустали.

Проф. др Драгана Динић
руководилац ИРЈ ПТДС (у оснивању)

САДРЖАЈ

Поздрав домаћина са врела здравља и пријатељства	4
Нова председница ПТДС добила плакету Савеза пензионера Србије	6
Видоје Сариф: Драги пензионери	8
Свечано отварање 15. Олимпијаде	10
Уметност и култура на сцени трећег доба	12
Хор из Суботице и фолклор из Лесковца украсили 15. Олимпијаду	14
Међународни фестивал фолклора трећег доба у Лесковцу	15
Спорт у главној улози	16
Резултати и табеле спортских такмичења	18
У знаку међународног дана старијих особа и празника ПТДС	21
Тимски рад за успешну олимпијаду	24
Рад сектора здравља	31
Перо Зубац: <i>Посмајрам ње док сјариш</i>	35
Перо Зубац: <i>Ојрошјајна, сјаринска</i>	36
Нове слике и иконе за галерију трећег доба	38
Олимпијски сусрети писаца трећег доба	39
Одабране песме, ликовни и литерарни радови	45 - 99
Промоција књиге Живка Кулића	100
Покрет трећег доба Србије на сајму књига у Београду	100
Медији о Петнаестој олимпијади	101
Радио Београд 1 уживо са 15. Олимпијаде трећег доба	101
Олимпијски покрет Србије од осам хиљада пензионера у акцији	103
Окружне културне и спортско - рекреативне манифестације	105
Отворена прва олимпијада трећег доба у Грачаници	106
Зрењанин домаћин прве олимпијаде спорта пензионера Војводине	108
Прва београдска олимпијада спорта и рекреације	109
Краљевчани и добри домаћини и победници у рашком округу	111
Пети међународни дечији маратон Дорћолијаде на 20.000 мм	111
Окружна такмичења у Бору и Ваљеву	112
Мини олимпијада трећег доба сремског округа	114
Поморавски олимпијци у деспотовом граду	114
Мини олимпијада трећег доба зајечарског округа	115
15. олимпијада трећег доба „Нишка Бања 2022“	117
„Забрањено старење“	118
Мини олимпијада пензионера расинског округа	119
Такмичење у Чачку на 40 Целзијусових степени	120
Шесте спортске игре пензионера Шумадије	122
Врбас Шампион у јужнобачком округу	123
Екипа Пријепоља најбоља у златиборском округу	124
Резултати анкете о 15. Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба	127

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1(082.2)

821.163.41-32(082.2)

796.032.2-053.88(497.11)"2008/2021"

ОЛИМПИЈСКИ кладенац 2022. / [уредници Момчило Талијан,
Александар Аврамовић]. - Београд : Покрет трећег доба Србије, 2023
(Ваљево : Топаловић).

- 144 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 800.

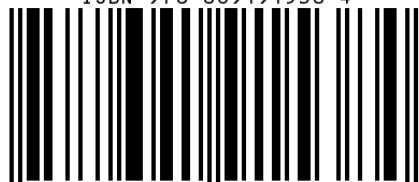
ISBN 978-86-919153-8-4

а) Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба -- 2008-2022

COBISS.SR-ID 124586761

ISBN 978-869191538-4

9

788691

915384